

Το Ζάππειο και η διοίκησή του

Έντονη διαμαρτυρία του ΔΣ της ΠΣΕ με αφορμή δημοσιεύματα που έχουν σχέση με τα «τεκταινόμενα στο Ζάππειο Μέγαρο»

σελ. 4

200 χρόνια από την Επανάσταση του '21

Άνθιμος Αργυρόπουλος, ο Θεοδωριανίτης ιερέας που όρκισε ως μέλη της Φιλικής τον Διονύσιο Σολωμό, τον Κολοκοτρώνη και τον Νικηταρά

σελ. 6-7

Προϊόντα Ηπείρου-Μοναδικός «ηλούτος»

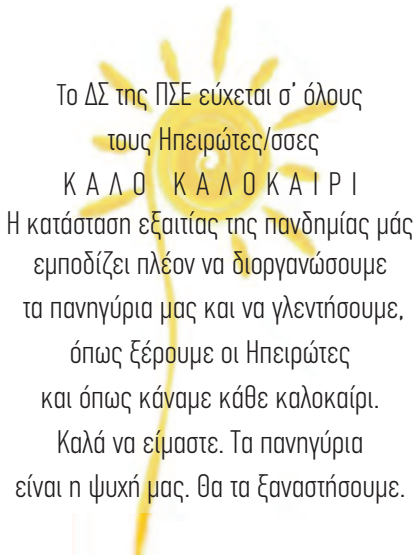
Μια συζήτηση με την Αναστασία Σίμου-Τάσιου, Θεματικό Αντιπεριφερειάρχη Προώθησης και Προβολής Τοπικών Προϊόντων Ηπείρου

σελ. 12-13

«Ένωση Ηπειρωτών Αχαρνών»

41 ολόκληρα χρόνια υπηρετεί τον πολιτισμό και μεταλαμπαδεύει την ηπειρωτική παράδοση

σελ. 11

Το ΔΣ της ΠΣΕ εύχεται σ' όλους τους Ηπειρώτες/σες ΚΑΛΟ ΚΑΛΟ ΚΑΙΡΙ
Η κατάσταση εξαιτίας της πανδημίας μάς εμποδίζει πλέον να διοργανώσουμε τα πανηγύρια μας και να γλεντήσουμε, όπως ξέρουμε οι Ηπειρώτες και όπως κάναμε κάθε καλοκαίρι. Καλά να είμαστε. Τα πανηγύρια είναι η ψυχή μας. Θα τα ξαναστήσουμε.

Η ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΜΑΣ ΑΝΑΓΚΑΖΕΙ
ΝΑ ΕΚΔΩΣΟΥΜΕ ΔΙΠΛΟ ΦΥΛΛΟ ΓΙΑ
ΤΟΝ ΜΑΪΟ-ΙΟΥΝΙΟ 2021

Ηπειρώτες δημιουργοί όλων των γενεών

Με το μεγάλο αφιέρωμα «Ηπειρώτες Εικαστικοί και Λογοτέχνες» η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας (ΠΣΕ) ανανεώνει —και ταυτόχρονα αναβαθμίζει— τη σχέση της με το πολυάριθμο καλλιτεχνικό δυναμικό της αποδημίας και της ιδιαίτερης πατρίδας.

Το αφιέρωμα αποτελεί συνέχεια παλιότερων εικαστικών εκθέσεων στο Ζάππειο Μέγαρο και σειράς λογοτεχνικών παρουσιάσεων στην Παλαιά Βουλή και αλλού. Η διοργάνωση ξεκίνησε, ήδη, διαδικτυακά την 21 Ιουνίου 2021.

Θα κορυφωθεί δια ζώσης με ένα τετραήμερο κύκλο εκδηλώσεων το Φθινόπωρο στο Ζάππειο Μέγαρο, που θα συμπεριλαμβάνει μια εκτεταμένη εικαστική έκθεση, σειρά λογοτεχνικών παρουσιάσεων, συζητήσεις καθώς και ένα ελλειπτικό παράλληλο πρόγραμμα με μουσικά, ποιητικά αναλόγια και προβολές.

Συμμετέχουν Ηπειρώτες δημιουργοί όλων των γενεών: Εικαστικοί απόφοιτοι Ανωτάτων Σχολών Καλών Τεχνών, μέλη του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδας και λογοτέχνες, ποιητές που έχουν εκδώσει

«Προσκλήσεις» της ΠΣΕ για τις εικαστικές εκθέσεις το 1997 και το 2008 στο Ζάππειο

τουλάχιστον ένα λογοτεχνικό βιβλίο ή μία ποιητική συλλογή.

Πολύτιμη είναι η συνεργασία και η συμμετοχή σειράς Μουσείων και Πινακοθηκών της Ηπείρου. Καθοριστική, όμως, είναι η ενεργοποίηση των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων μελών της ΠΣΕ, Αδελφοτήτων, Συλλόγων, Ομοσπονδιών για την επιτυχία της διοργάνωσης και την ανάδειξη της ιδιαίτερης σχέσης των καλλιτεχνών με τους τόπους τους.

Το ΔΣ της ΠΣΕ έχει στείλει πρόσκληση (11.2.2021) και δύο επιστολές (20.4.2021 & 14.6.2021) προς τους Ηπειρώτες εικαστικούς, λογοτέχνες και ποιητές για τους όρους συμμετοχής τους στο αφιέρωμα.

Επίσης στις 4 Ιουνίου 2021 ο Βασίλης Παπαϊωάννου και ο Αλέξανδρος Λαμπρίδης, Α' Αντιπρόεδρος και Έφορος Πολιτισμού της ΠΣΕ, αντίστοιχα, συναντήθηκαν διαδοχικά με τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Τριαντάφυλλο Αλμπάνη, τον Περιφερειάρχη Ηπείρου Αλέξανδρο Καχριμάνη και τον Δήμαρχο Ιωαννινών Μωυσή Ελισάφ για την πορεία προετοιμασίας του αφιερώματος. Οι συναντήσεις έγιναν σε εγκάρδιο με τη ρητή διαβεβαίωση για ουσιαστική συμμετοχή και στήριξη του αφιερώματος από την Περιφέρεια Ηπείρου, τον Δήμο Ιωαννινών και το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

συνέχεια στη σελ. 9

Μάχη για την προστασία του τόπου μας

«Ο ενεργειακός σχεδιασμός στην Ήπειρο» απασχόλησε το Γενικό Συμβούλιο της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας (ΠΣΕ) στη συνεδρίαση 12.5.2021, καθώς η Ήπειρος το τελευταίο χρονικό διάστημα αντιμετωπίζει ένα καταγίγισμό «επενδυτικών έργων» εγκατάστασης μονάδων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), όπως άλλωστε όλες οι περιφέρειες, στα πλαίσια της ενεργειακής μετάβασης και της «απανθρακοποίησης» της παραγωγής ενέργειας.

Την απόφαση εκ μέρους του ΔΣ της ΠΣΕ παρουσίασε το μέλος Νίκος Γιαννούλης, Φυσικός Msc Περιβαλλοντολόγος. Στη συνεδρίαση πήραν μέρος δεκάδες πρωτοβάθμια σωματεία, τέσσερις Ομοσπονδίες και οι δήμοι Ιωαννινών, Πωγωνίου και Καραϊσκάκη. Στην πρόσκληση της ΠΣΕ προς όλους τους Ηπειρώτες βουλευτές

ανταποκρίθηκαν και τοποθετήθηκαν με τοποθετήσεις οι Σταύρος Καλογιάννης (ΝΔ), Γιάννης Μπαλάφρας (ΣΥΡΙΖΑ), Χρήστος Γκόγκας (ΚΙΝΑΛ) και Χρήστος Κατσώτης (ΚΚΕ). Επίσης τοποθετήθηκαν ο αντιδήμαρχος Ιωαννινών Βασίλειος Βλέτσας, ο Δήμαρχος Πωγωνίου Κωνσταντίνος Καψάλης και εκπρόσωποι επιτροπών

αγώνα. Μέσα από τη συζήτηση αναδείχτηκε ότι η πρωτοβουλία της ΠΣΕ είναι σημαντική και επίκαιρη και υπήρξε συμφωνία στην πλειοψηφία των θέσεων που περιλάμβανε η εισήγηση. Βασική διαπίστωση ήταν ότι απαιτείται η εκπόνηση από την Περιφέρεια ολοκληρωμένου Ενεργειακού Σχεδιασμού για την Ήπειρο.

Στην παρέμβαση του ο Πρόεδρος του ΔΣ της ΠΣΕ Μάκης Κιάμος τόνισε: «Η ΠΣΕ με μια φωνή θα υπερασπίσει τα συμφέροντα της Ηπείρου και των απόδημων Ηπειρωτών. Η παρούσα διοίκηση το έχει αποδείξει, βγαίνει μπροστά για όλα τα ζητήματα που απασχολούν τους απόδημους και τους συμπατριώτες μας που ζουν στην Ήπειρο. Στο επόμενο Δ.Σ. θα καταθέσουμε την τελική μας απόφαση για το ζήτημα. Περιμένουμε απ' όλους τους συλλόγους και τις αδελφότητες να συνεδριάσουν και να μας καταθέσουν

γραφτές προτάσεις για να τις λάβουμε υπόψη μας.»

Το περιβάλλον είναι ανάγκη να θεωρείται στην ολότητά του, εξεταζόμενο από οικολογική, κοινωνική, πολιτική, οικονομική και πολιτιστική άποψη. Οποιαδήποτε ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες των τωρινών γενεών, δεν είναι δυνατόν να εμποδίζει τις μελλοντικές γενεές να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες.

Ο επαναπροσδιορισμός της έννοιας της ανάπτυξης είναι αναγκαίος, ώστε να συμπεριλάβει τα πάγια αιτήματα της κοινωνικής ισότητας και δικαιοσύνης, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και γενικότερα της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Μπορούμε να τους σταματήσουμε και να προστατέψουμε τον τόπο μας. Χρειάζεται να δώσουμε μάχη, όλοι μαζί, και όχι μόνο οι Ηπειρώτες.

συνέχεια στις σελ. 8-9

Άλλη Πρωτομαγιά φέτος...

Και φέτος η Πρωτομαγιά, η γιορτή αυτή της άνοιξης και του ερχομού του καλοκαιριού, κυρίως όμως, της εργατιάς, ήταν διαφορετική. Ο κορωνοϊός άλλαξε το τυπικό μέρος. Φέτος συνέπεσε με την Ανάσταση! Αυτή η σύμπτωση σηματοδοτεί έναν αγωνιστικό προβληματισμό, που απορρέει από το πνεύμα της Ανάστασης, του αλτρουισμού, της εργατικής πάλης και της δικαιοσύνης, όπως τονίζει και στο Δελτίο Τύπου που εξέδωσε η ΠΣΕ.

«Η πρώτη του Μάη συμβόλιζε ασφαλώς από αρχαιολόγων χρόνων την έλευση της καλοκαιρίας, αλλά με την πάροδο του χρόνου η 1^η Μάη, μαζί με την εξαιρετική φυσική της ιδιότητα, απέκτησε και μοναδική κοινωνική διάσταση. Είναι η γιορτή της εργατιάς, του μόχθου, της λευτεριάς, της θυσίας και της ανθρωποσύνης. Έτσι καθιερώθηκε με πολύχρονους και πολυαίμακτους αγώνες.

Παράλληλα μένει βαθιά στη μνήμη του Έλληνα χαραγμένη η αιματοβαμμένη Πρωτομαγιά του 1944. Η ηρωική θυσία των «200» στην Καισαριανή μπροστά στο εκτελεστικό απόσπασμα των ναζί είναι διαχρονικό σύμβολο αγώνα και αντίστασης κατά του φασισμού.

Γιορτάζουμε φέτος εν μέσω κορωνοϊού την Πρωτομαγιά. Παράλληλα όμως τυχαίνει η Πρωτομαγιά να συμπίπτει με την Ανάσταση.

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας τιμά την εργατική Πρωτομαγιά και καλεί τους Ηπειρώτες και τις Ηπειρώτισσες, μ' όλες τις σημερινές έκτακτες περιστάσεις, όχι σε μια απλή γιορτή, αλλά σε έναν αγωνιστικό προβληματισμό, που απορρέει από το πνεύμα του αλτρουισμού, της εργατικής πάλης και της δικαιοσύνης.

Ας έχουμε πάντα ως όραμα και καθήκον τον αγώνα μας για ένα καλύτερο αύριο και ας διδασκόμαστε πάντοτε για το νόημα της Πρωτομαγιάς γιορτάζοντάς την, έτσι όπως μας τη δίδαξε ο Ηπειρώτης ποιητής Γιώργος Κοτζιούλας στο ποίημα που έγραψε για την Πρωτομαγιά στην Κατοχή. (30 Απριλίου 1944).

*«Τώρα που φούντωσαν, άστραψαν
γλώσσες ολούθε φλογάτες
κι όλα τα σάπια απορρίνονται σ' ευλογητή
πυρκαγιά,
το δάκρι, αδέρφια, στεγνώνοντας
για τους νεαρούς
πρωτοστάτες απ' άκρη σ' άκρη
ας γιορτάσουμε δική μας Πρωτομαγιά».*

Η Ανάσταση δεν αφορά τον μεμονωμένο άνθρωπο, αλλά την κοινωνία. Μια κοινωνία όπου θα «βασίλευει» η Επίγεια Δημοκρατία, ο ανθρωπισμός και η Ειρήνη.

Ο κορωνοϊός θα περάσει. Το Ηπειρώτικο αγωνιστικό σθένος θα νικήσει!...

Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου με τον νόμο 2193/1994.

Η γενοκτονία των Ποντίων σχετίζεται άμεσα με τις συγκρούσεις, που έλαβαν χώρα για τη νομή της κλυδωνιζόμενης οθωμανικής αυτοκρατορίας, στο πλαίσιο και του γενικότερου πολέμου για την αναδιανομή των παγκόσμιων αγορών και πλουτοπαραγωγικών πηγών (Α' Παγκόσμιος Πόλεμος).

Η άνοδος του τουρκικού εθνικισμού απαιτούσε το χτύπημα των βασικών ανταγωνιστών-κύρια των Ελλήνων και των Αρμενίων- για να εδραιωθούν και να κυριαρχήσουν στον συγκεκριμένο γεωγραφικό-οικονομικό χώρο. Οι σφαγές, οι εθνοκαθάρσεις, οι προσφυγοποιήσεις ήταν κοινός παρονομαστής στα Βαλκάνια, και όχι μόνο, όπου οι λαοί πλήρωσαν με το αίμα τους την τουρκική θηριωδία.

Η Ήπειρος δέχτηκε στην αγκαλιά της τον Ποντιακό Ελληνισμό, το ατόφιο αυτό ελληνικό στοιχείο.

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας τονίζει πως η συντήρηση της ιστορικής μνήμης της ποντιακής γενοκτονίας και το προσκείμενο στο μαρτυρικό παρελθόν δεν αποτελεί επ' ουδενί παραχώρηση στη μισαλλοδοξία και το φανατισμό, αλλά συνιστά ευλαβικό κερδί στα θύματα αυτής της επαίσχυντης πράξης και συμβολή στη διαμόρφωση της πορείας προς το μέλλον, η οποία θα διασφαλίσει ότι το ανθρώπινο γένος δεν πρέπει και δεν πρόκειται να βιώσει ξανά ανάλογες τραγικές εμπειρίες.

Η μνήμη που πονά αλλά και η μνήμη που προχωρά. Η σιωπή και η λήθη, η άγνοια και η παραποίηση της ιστορίας ή ακόμη και η εξάλειψή της, είναι οι χειρότεροι εχθροί.

Η τιμή δεν αφορά μόνο τους Έλληνες του Πόντου, αλλά ολόκληρη την Ελλάδα.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Με αφορμή το γεγονός πως η 5η Ιουνίου ορίστηκε ως Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος η ΠΣΕ εξέδωσε το ακόλουθο Δελτίο Τύπου:

«Η 5η Ιουνίου καθιερώθηκε ως η Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος και αποτελεί την κύρια εκδήλωση του ΟΗΕ για την οικουμενική ενημέρωση του κοινού, σχετικά με περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα.

Η σημερινή πραγματικότητα ορίζει πως η σχέση του ανθρώπου με το περιβάλλον μεταβάλλεται -σε αρνητική βάση- ασυγκρίτως πιο γρήγορα από τις σχέσεις όλων των άλλων ζωντανών πλασμάτων. Η φύση αντιμετωπίζεται ως εμπόρευμα και βιάζεται σε πολλά επίπεδα. Το μοντέλο ανάπτυξης είναι απολύτως καταστροφικό.

Οι συνέπειες πλέον λειτουργούν ως «το φυσικό επακόλουθο». Η ατμοσφαιρική ρύπανση και η κλιματική αλλαγή είναι αλληλένδετες, καθώς τα ίδια αέρια που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου είναι τα ίδια που δημιουργούν αποπνικτική κατάσταση στις μεγάλες πόλεις και απειλούν τη δημόσια υγεία. Η ρύπανση των υδάτινων πόρων, αλλά και των εδαφών συνιστά ίσως και τον μεγαλύτερο υγειονομικό κίνδυνο. Η αποδάσωση, η απώλεια της βιοποικιλότητας, η διάβρωση και η υποβάθμιση των εδαφών είναι αιτίες που απειλούν όχι μόνο την ποιότητα ζωής, αλλά και την ίδια τη ζωή μας.

Τέλος, η Ακαδημία και το Λύκειο Βελλάς

Παρά τις έντονες αντιδράσεις του Σεβασμιώτατου Μητροπολίτη Ιωαννίνων κ.κ. Μάξιμου, του Περιφερειάρχη Ηπείρου Αλέξανδρου Κακριμάνη, του Δημάρχου Ιωαννίνων Ιωσήφ Ελιγιά, του Δημάρχου Πωγωνίου Κώστα Καψάλη, και την ομόθυμη «σύμφωνη γνώμη» όλων των Ηπειρωτών, «τελείωσε» η Ακαδημία και το Λύκειο Βελλάς.

Με το νομοσχέδιο του Υπουργείου Παιδείας «τελείωσε» η Ακαδημία και το Λύκειο Βελλάς. Στη Βελλά πλέον θα λειτουργεί η Σχολή Υποψηφίων Κληρικών, ένας νέος θεσμός που δημιουργείται από το Υπουργείο Παιδείας. Κι όλα αυτά παρά την καθολική αντίδραση της Ηπειρώτικης κοινωνίας. Η ΠΣΕ εξέδωσε Δελτίο Τύπου με το οποίο καλούσε όλους τους τοπικούς παράγοντες και το λαό της Ηπείρου να αγωνιστούν για να αποτρέψουν «το κλείσιμο της Βελλάς». Το Δελτίο Τύπου έχει ως εξής:

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας ενώνει τη φωνή της και τη δράση της με όλους όσους αγωνίζονται για ένα καθαρό περιβάλλον που θα εξυπηρετεί τον άνθρωπο και θα προωθήσει την ποιότητα της ζωής του. Οι προσπάθειές μας εκδηλώνονται πολλαπλώς με Υπομνήματα, Παραστάσεις και Εκδηλώσεις. Ιδιαίτερα την ΠΣΕ απασχολούν η πρόληψη περιβαλλοντικών προβλημάτων στην Ήπειρο από τις εξορύξεις υδρογονανθράκων, τις εγκαταστάσεις ανεμογεννητριών και τη διαχείριση των υδάτινων πόρων όπως εκφράζεται από τις αποφάσεις των οργάνων της.

Και αυτά όλα γιατί πιστεύουμε πως η δυνατότητα να ζούμε σε ένα βιώσιμο, ανθρώπινο περιβάλλον, δεν είναι πρόκληση αλλά οικουμενικό δικαίωμα. Τα δικαιώματα ούτε εκχωρούνται κι ούτε εκποιούνται. Και κάτι περισσότερο δεν διαπραγματεύονται.

Ο αγώνας για το φυσικό περιβάλλον και στη γενέτειρα, την Ήπειρο είναι διαρκής, έντονος και καθολικός προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε προσπάθεια υποβάθμισης ή και καταστροφής με απώτερο σκοπό να εξυπηρετηθούν ιδιωτικά συμφέροντα. Το περιβάλλον δεν είναι εμπορεύσιμο είδος ούτε προνόμιο κανενός. Είναι δικαίωμα όλων, αλλά και υποχρέωση του καθενός. Υποχρέωση προστασίας. Προς αυτό τον σκοπό και με αυτές τις αρχές η ΠΣΕ δραστηριοποιείται για την προστασία του.

«Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας με αφορμή τις τελευταίες εξελίξεις στην εκκλησιαστική εκπαίδευση και την Βελλά ενώνει τη φωνή διαμαρτυρίας των απόδημων Ηπειρωτών μαζί με ολόκληρη την τοπική κοινωνία της Ηπείρου. Η πληροφορία ότι με σχέδιο νόμου συνοδευόμενο με θετική εισήγηση της Ιεράς Συνόδου καταργείται η Ανωτάτη Εκκλησιαστική Ακαδημία Βελλάς και οι συναφείς Εκκλησιαστικές Σχολές, Λυ-

κείου, Βυζαντινής Μουσικής και Ψαλτικής, μας βρίσκει καθ' ολοκληρίαν αντίθετους. Επιπλέον, η υλοποίηση της σκέψης αυτής έρχεται σε αντίθεση με την ιστορία και την προσφορά της περιώνυμης Σχολής, αφού αποτελεί το πρώτο εκπαιδευτικό εκκλησιαστικό ίδρυμα της χώρας με τεράστια προσφορά στη δημόσια ζωή.

Καλούμε όλους τους Ηπειρώτες πολιτικούς, τους Τοπικούς παράγοντες, όλους τους κοινωνικούς φορείς, τον λαό της Ηπείρου να υψώσει τη φωνή του, να αγωνιστεί για να μην υλοποιηθεί αυτή η πρόταση. Αθήνα 28-06-2021».

Συνάντηση αντιπροσωπείας της ΠΣΕ με την κα Αγγελοπούλου

Μετά από πρόσκληση του Δημάρχου Ηγουμενίτσας, στις 30 Μαΐου η αντιπροσωπεία της ΠΣΕ αποτελούμενη από τον Πρόεδρο Μάκη Κιάμο, τον Γενικό Γραμματέα Σωτήρη Κολιούση, την Έφορο Δημοσίων Σχέσεων Μαρίκα Γκόννη, το μέλος του ΔΣ Κώστα Ζηκόπουλο προσήλθε στο στο Δημαρχείο Ηγουμενίτσας, όπου θα ομίλησε ο πρόεδρος της Επιτροπής «Ελλάδα 2021», Γιάννα Αγγελοπούλου. Ο πρόεδρος της ΠΣΕ παρακάθισε σε γεύμα που παρέθεσε ο Δήμαρχος Ηγουμενίτσας στην Πλαταριά, όπου είχε την ευκαιρία να ενημερώσει την κα Αγγελοπούλου την Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας, το σκοπό και το έργο της.

Η αντιπροσωπεία της ΠΣΕ με τον Δήμαρχο Ηγουμενίτσας Ιωάννη Λώλο και την κα Αγγελοπούλου

Πανηπειρωτική

Όργανο της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας

Κλεισθένους 15 105 52, Αθήνα
Τηλ.: 210 3241137-3243822 • Fax: 210 3243822e-mail: info@panepirotiki.com
Facebook: Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας
site: https://www.youtube.com/channel/UCfzj52bQNIscsS0uZxSLaE

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ:
Χρυσόστομος (Μάκης) Κιάμος-Χήτος,
Πρόεδρος της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ
από Συντακτική Επιτροπή:

Χρήστος Τούμπουρος • Μαρίνα Τζάκου
Κώστας Παπαπάνος • Κατερίνα Σχισμένου •
Γιώργος Μουσαγιάς

Επιτροπή Ύλης:

Χρήστος Τούμπουρος • Μαρίκα Γκόννη
Μαργαρίτα Μαραζοπούλου • Ελένη Κοντούλη
Αλέξανδρος Τσέκας

ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Γεώργιος Καραϊσκάκης
ο αρχιστράτηγος ελευθερωτής

«ΤΑ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΕΙΑ»

Στον Άγιο Γεώργιο Κεραταινίου πραγματοποιούνται κάθε χρόνο «Τα Καραϊσκάκεια» προς τιμήν του αρχιστράτηγου Γεωργίου Καραϊσκάκη.

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας, όπως κάθε χρόνο, συμμετείχε στις περιορισμένες εκδηλώσεις λόγω κορωνοϊού. Σε Δελτίο Τύπου που εξέδωσε αναφέρει:

«Πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 16 Μαΐου 2021 στον Άγιο Γεώργιο Κεραταινίου η επιμνημόσυνη δέηση στη μνήμη του Αρχιστράτηγου

Το βουνό χρυσή σκάλα, κλέφτες και κουρσάρη την κατεβαίνουν, και σ' όλους μέσα ποιος; Ένας ξεχώριζε, του Γένους το καμάρι, της καλογριάς ο Γιος!»

Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης, ο αθυρόστομος, αλλά πάντα αληθής, ο ασθενής, αλλά πάντα όρθιος στο καθήκον, ο πάντα απείθαρκος, αλλά "ιερά πειθαρχημένος" στη μάχη, ο περίφημος κλέφτης και αρματολός των Αγράφων, ο "Αχιλλέας της Ρωμιούσνης".

Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης, η θρυλική αυτή μορφή της Επανάστασης του '21 γεννήθηκε

Στον Άγιο Γεώργιο Κεραταινίου

της Επανάστασης του '21 Γεωργίου Καραϊσκάκη. Λόγω κορωνοϊού φέτος δεν πραγματοποιήθηκαν «Τα Καραϊσκάκεια».

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας εκπροσωπήθηκε από τον πρόεδρο Χρυσόστομο (Μάκη) Χίτο-Κιάμο, ο οποίος κατέθεσε και στεφάνι στη μνήμη του ήρωα, την Έφορο Δημοσίων Σχέσεων Μαρίκα Γκόννη, τον Ταμία Προκόπη Γκογιάννο και το μέλος του ΔΣ Αντώνη Κοντά. Επίσης συμμετείχε ο Δήμαρχος «Καραϊσκάκη» Περικλής Μίγδος, ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ραδοβιζνών Γιώργος Κουρτέσας και ο πρόεδρος της Αδελφότητας Σκουληκαριτών Δημήτρης Κραμπής».

Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης έχει τόπο γεννήσεως. Η Σκουληκαριά Άρτας

Ο αρχιστράτηγος Γεώργιος Καραϊσκάκης, ο μέγας ελευθερωτής έχει πατρίδα. Με αφορμή εκδήλωση όπου παρευρέθη η και Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου και μετά από σχετικές δηλώσεις η ΠΣΕ εξέδωσε το ακόλουθο Δελτίο Τύπου.

«Γιορτάζουμε φέτος τα 200 χρόνια από την επανάσταση του '21. Γιορτάζουμε και θυμόμαστε, μαθαίνουμε και παραδειγματιζόμαστε, στήνουμε τα μνημόριά μας στους ήρωες -επαναστάτες που με ανυπέρβλητη αποφασιστικότητα και απροσμέτρητο πάθος αγωνίστηκαν για τη λευτεριά.

Κυριαρχεί ασφαλώς η μορφή του Γεωργίου Καραϊσκάκη, του παιδιού αυτού της καλογριάς, "του Γένους το καμάρι", όπως τον ονομάτισε ο Κωστής Παλαμάς.

"Και να! Από του βουνού την κορμωμένη ράχη δε χύμισε μουγγρίζοντας η αντάρα η μάχη.

στη Σκουληκαριά Άρτας.

Δεν παραβλέπονται ως πηγές ούτε ο βιογράφος του ο Γαζής ούτε ο προσωπικός του Γραμματέας Αινειάν ούτε ο εμπορικός ακόλουθος της Ιταλικής πρεσβείας στα Γιάννινα Τζουζέπε Πέκιο που τού πήρε προσωπική συνέντευξη. "Είμαι Ηπειρώτης από την Άρτα". Κι ούτε ο ΜΕΝΤΕΛΣΟΝ - ΜΠΑΡΤΟΛΔΥ.

Ασφαλώς ο Γεώργιος Καραϊσκάκης είναι εθνικό σύμβολο. Γεννήθηκε Ηπειρώτης και καταξιώθηκε στη συνείδηση των Ελλήνων ως απaráμιλλος εθνικός αγωνιστής.

Αυτός είναι ο τίτλος του, αυτή η συμβολή του. Αυτές οι ρίζες του. Άς τα σεβαστούμε κι ως τα αποδεχτούμε ευλαβικά.

Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης έχει πατρίδα. Είναι η Σκουληκαριά Άρτας».

Ο ανδριάντας του Καραϊσκάκη στη Σκουληκαριά Άρτας

«Έστι δὲ τὰ Σύβοτα τῆς Θεσπρωτικῆς λιμῆν ἑρήμος» ΘΟΥΚ. 1.50.3 (Φωτ.: Γιώργος Μάνης)

Το λιμάνι
της Ηγουμενίτσας
Ο χώρος, η έκταση,
τα παραρτήματα, η πώληση
και ο τόπος μας

Ολοκληρώνεται αυτές τις μέρες η ιδιωτικοποίηση του Λιμένος Ηγουμενίτσας και της περιουσίας του, καθώς και της χερσαίας ζώνης, μέσω του ΤΑΙΠΕΔ. Προσποφασισμένη απόφαση μεταβατιζόμενη σε «αξιοποίηση» του λιμένας και των «παραρτημάτων του» που συγκροτούν στην ουσία τη «χερσαία ζώνη λιμένα Ηγουμενίτσας». ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ.

Ως χερσαία ζώνη λιμένα Ηγουμενίτσας έχει χαρακτηριστεί:

- η περιοχή που εκτείνεται από το Μακρυγιάλι μέχρι την περιοχή «Ακρωτήρι» (Βιολογικός Καθαρισμός), συμπεριλαμβανομένων των ποδηλατοδρόμων, των γηπέδων τένις, της Νέας Παραλιακής, των οδών Εθνικής Αντιστάσεως και Αγίων Αποστόλων μέχρι και την Εγνατία οδό. Πρόκειται, εν ολίγοις για ολόκληρη την έκταση από την ρυμοτομική γραμμή της πόλης μέχρι και την θάλασσα, συμπεριλαμβανομένων και των εντός αυτής οδών.

- ολόκληρη η παραλία της Πλαταριάς, συμπεριλαμβανομένων των τμημάτων που σήμερα διατίθενται για την ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων και για τον περίπατο κατοίκων και επισκεπτών, καθώς και των παραλιών εκατέρωθεν της Πλαταριάς.

- ολόκληρο το παραλιακό μέτωπο των Συβότων, από την παραλία ΔΕΗ μέχρι και μετά την παραλία Μπέλα Βράκα, αλλά και το λιμανάκι των Συβότων, του χώρου δηλαδή ανάπτυξης τραπεζοκαθισμάτων και περιπάτου κατοίκων και επισκεπτών.

- το αλιευτικό καταφύγιο της Σαγιάδας, ο χώρος ανάπτυξης τραπεζοκαθισμάτων, περιπάτου κατοίκων και επισκεπτών, πάρκινγκ οχημάτων, καθώς και η παραλιακή οδός.

Ο Δήμος Ηγουμενίτσας, ο Δήμος Φιλατών, οι φορείς και οι πολίτες ζητούν την άμεση εξάρθρωση από την διαδικασία ιδιωτικοποίησης και την απόδοση τους στους Δήμους των εκτάσεων της χερσαίας ζώνης που χρησιμοποιούνται από τους πολίτες και που δεν απαιτούνται για λιμενικές δραστηριότητες.

Οι εκτάσεις αυτές αποτελούν ζωτικό χώρο για την Ηγουμενίτσα, τα Σύβοτα, την Πλαταριά και την Σαγιάδα, είναι χώροι άθλησης και πολιτισμού, είναι χώροι ελεύθερης κυκλοφορίας και ψυχαγωγίας και έχουν μεγάλη τουριστική, αναπτυξιακή και οικονομική σημασία για την περιοχή μας, τους πολίτες και την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Ειδικότερα οι Δήμοι Ηγουμενίτσας και Φιλατών ζητούν:

την άμεση τροποποίηση της από το 2002, σύμβασης

παραχώρησης, ώστε να εξαιρεθεί από την διαχείριση της ΟΛΗΓ Α.Ε. το σύνολο των τμημάτων, τα οποία χρησιμοποιούνται από κατοίκους και επισκέπτες και που δεν απαιτούνται για λιμενικές δραστηριότητες και

την άμεση απόδοση των ανωτέρω τμημάτων στην πλήρη δικαιοδοσία των Δήμων.

Είναι εφικτή η εξάρθρωση των αιτούμενων τμημάτων από την σύμβαση παραχώρησης με ταυτόχρονη μεταφορά τους στους Δήμους, ενώ βρισκόμαστε σε διαδικασία παραχώρησης του πλειοψηφικού πακέτου της ΟΛΗΓ Α.Ε. σε ιδιώτη;

Στη διακήρυξη της διαγωνιστικής διαδικασίας (Παράγραφο 1.7 σελίδα 3) αναφέρεται ότι «Στο πλαίσιο της Διαγωνιστικής Διαδικασίας, προβλέπεται η επαναδιαπραγμάτευση και τροποποίηση της Σύμβασης Παραχώρησης ...» που σημαίνει ότι είναι εφικτή η εξάρθρωση από την σύμβαση παραχώρησης των τμημάτων που ζητούν οι Δήμοι.

Ως εκ τούτου, πρέπει άμεσα να καθοριστούν τα τμήματα που θα παραχωρηθούν στους Δήμους και στην τοπική κοινωνία, καθώς και αυτά που θα παραμείνουν στην δικαιοδοσία της ΟΛΗΓ Α.Ε. υπό το νέο ιδιοκτησιακό καθεστώς.

Τονίζουν ότι με την έλευση του ιδιώτη στον μετοχικό σχήμα της ΟΛΗΓ Α.Ε., θα διαμορφωθεί η ακόλουθη κατάσταση.

«Σε περίπτωση μη εξάρτησης των αιτούμενων, από τους Δήμους, τμημάτων από τη σύμβαση παραχώρησης, τότε αυτά θα περιέλθουν στη διαχείριση του ιδιώτη με ότι αυτό συνεπάγεται για την τοπική κοινωνία. Ως παράδειγμα, αναφέρουμε ενδεικτικά την περίπτωση της μη εξάρτησης από

Σαγιάδα, ένα κρυμμένο καταφύγιο στην Ήπειρο (Φωτ.: Γιώργος Μάνης)

τη σύμβαση παραχώρησης του κεντρικού πάρκινγκ της πόλης, κατά την οποία ο ιδιώτης θα δύναται να το ορίσει για αποκλειστική χρήση των επισκεπτών του λιμένα, στερώντας με αυτό τον τρόπο, περίπου 300 θέσεις στάθμευσης από το κέντρο της πόλης. Επιπλέον σε περίπτωση μη εξάρτησης από την σύμβαση παραχώρησης των τμημάτων που σήμερα τα καταστήματα εστίασης αναπτύσσουν τραπεζοκαθίσματα σε Πλαταριά, Σύβοτα ή Σαγιάδα, η ΟΛΗΓ Α.Ε. δύναται να απαγορεύσει την ανάπτυξη αυτής της δραστηριότητας ή και να κατασκευάσει νέα καταστήματα στα εν λόγω σημεία προς όφελος της».

ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα 28-05-2021

Ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας Χρυσόστομος (Μάκη) Χίτος - Κιάμος εκπροσώπησε την Συνομοσπονδία στην διαδικτυακή σύσκεψη φορέων που διοργάνωσε ο Δήμαρχος Ηγουμενίτσας την Δευτέρα 24 Μαΐου 2021 με θέμα: «Τη χερσαία ζώνη λιμένα Ηγουμενίτσας».

Ο πρόεδρος της ΠΣΕ ενημέρωσε ότι το ΔΣ της ΠΣΕ έχει

συζητήσει το θέμα και έχει τοποθετηθεί και θεωρεί ότι το λιμάνι και η χερσαία ζώνη ΔΕΝ ΠΟΥΛΟΥΝΤΑΙ. Πρέπει να παραμείνουν ως δημόσια περιουσία και υπό δημόσιο έλεγχο. Αναλυτικά η απόφαση περιέχεται στο Δελτίου Τύπου της 14-10-2020.

Δεδομένου του θέματος που περιορίζεται στην ιδιωτικοποίηση της χερσαίας ζώνης, ο πρόεδρος τόνισε ότι οι απόδημοι Ηπειρώτες θα βρίσκονται στο πλευρό των Δημοτικών συμβουλίων Ηγουμενίτσας και Φιλατών στις δυναμικές κινητοποιήσεις που πρέπει να οργανωθούν.

Το Ζάππειο και η διοίκησή του

Το Ζάππειο Μέγαρο αποτελεί ιστορική κληρονομιά στον ελληνικό πολιτισμό. Οι Ηπειρώτες, κληρονόμοι του μέγιστου αγαθού που κληρονόμησαν, της Εθνικής και Τοπικής Ευεργεσίας, το οποίο είναι και υλικό αγαθό και ηθικοπολιτισμικό, επιβάλλεται να προστατεύουν τα Ηπειρωτικά Κληροδοτήματα.

Αυτές οι αρχές καθοδηγούν τη δράση της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας που αφορά τη διαχείριση του πλούτου της Ευεργεσίας και εκπλήρωση της θέλησης των ευεργετών. Αυτές μας καθοδήγησαν στον μεγαλειώδη αγώνα μας για τη λειτουργία του Ζαππείου, σύμφωνα με τη θέληση του διαθέτη, Ευαγγελή Ζάππα. Δικαιώθηκε ο αγώνας που κατέβαλε και η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας έχοντας βεβαίως στο πλευρό της τους απανταχού Ηπειρώτες καθώς και τους φορείς της Ηπείρου. Η ανάληψη της διαχειρίσεως του Ζαππείου από ιδιώτες, με τελεσίδικη απόφαση, απειράπη.

Διάφορα δημοσιεύματα στο Τύπο της Ηπείρου ανέμιξαν την ΠΣΕ με τα της διοικήσεως του Ζαππείου. Η διοίκηση της ΠΣΕ εξέδωσε το ακόλουθο Δελτίο Τύπου τονίζοντας εμφανικά πως ουδεμία σχέση έχει με τέτοιες ενέργειες. Το ΔΣ της ΠΣΕ δεν εμπλέκεται σε παρασκηνιακές και «άνομες» ενέργειες.

Το Δελτίο Τύπου έχει ως εξής:

«Με αφορμή διάφορα δημοσιεύματα που έχουν σχέση με τα «εκτεινόμενα στο Ζάππειο Μέγαρο» και αφορούν μεν τη διοίκηση του Ζαππείου και την δράση της, εμπλέκουν δε και την Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας πως δόθεν πίσω από τα δημοσιεύματα αυτά είναι η ΠΣΕ, Το ΔΣ της δηλώνει προς πάσα κατεύθυνση τα εξής:

Το Ζάππειο Μέγαρο είναι εθνικό κληροδοτήμα ηπειρωτικό δημιούργημα που σημαδεύει την καταγωγή ενός πολιτισμού με πανανθρώπινο μήνυμα, αποτυπώνει το μεγαλείο του Ηπειρώτη και έχει λάβει διαστάσεις εξωκρητικής και εξωκρητικής πραγματικότητας. Υπόδειγμα και παράδειγμα τήρησης και προαγωγής οικουμενικών αξιών.

Με αυτές τις αρχές η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας πρωτοστάτησε στον αγώνα, ώστε να μην τεθεί «υπό εκμετάλλευση» και, φυσικά, «υπό διαχείριση» ιδιωτικών συμφερόντων. Με αυτές ακριβώς τις αρχές οδηγείται και τώρα η πολιτική και η πρακτική

της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας σχετικά με το καθεστώς λειτουργίας του Ζαππείου όπως η βούληση του διαθέτη ορίζει. Συνεπώς, τα όποια δημοσιεύματα εμπλέκουν την ΠΣΕ σε «παρασκηνιακή» δράση για το συγκεκριμένο θέμα, δεν έχουν καμία απολύτως σχέση με την πραγματικότητα.

Η ΠΣΕ δηλώνει κατηγορηματικά πως η προσπάθεια οιοδήποτε να την καταστήσει υπεύθυνη για τα δημοσιεύματα στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο προσβάλλει βάνουσα το κύρος και την αξιοπρέπεια των μελών του ΔΣ. Επιπλέον έρχεται σε αντίθεση με τη δράση όλων όσους εκπροσωπεί. (Αδελφοί, Συλλόγους, Ενώσεις και Ομοσπονδίες). Τέτοιες προσπάθειες είναι φανερό, ότι εξυπηρετούν προσωπικά συμφέροντα και επιδιώξεις συγκεκριμένων προσώπων και, εκτός των άλλων, υπηρετούν όσους επιβουλεύονται τον Δημόσιο χαρακτήρα του Ζαππείου.

Δηλώνουμε δε προς πάσα κατεύθυνση ότι, επιφυλασάσαστε παντός νομίμου δικαιώματός μας προκειμένου να λάμψει η αλήθεια, να αποδοθούν ευθύνες στους ηθικούς και φυσικούς αυτουργούς που επεχείρησαν να εμπλέξουν την ΠΣΕ ως έχουσα σχέση με όσα είδαν το φως της δημοσιότητας προσφάτως, διασφαλίζοντας έτσι το κύρος και τα συμφέροντα της.

Απαντες οφείλουν να κατανοήσουν πως το Ζάππειο είναι πανεθνικό δημιούργημα. Το υπερασπίζει το ελληνικό πολιτιστικό μεγαλείο και ο υπερήφανος ηπειρωτισμός. Η ΠΣΕ ήταν είναι και θα είναι θεματοφύλακας του ηπειρωτικού-εθνικού αυτού δημιουργήματος».

Ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΠΣΕ

Στο τελευταίο Διοικητικό Συμβούλιο 30.6.2021 ο πρό-

εδρος της ΠΣΕ ενημέρωσε το ΔΣ ότι από τη Διοίκηση του Ζαππείου απεστάλησαν επιστολές προς αρμόδιο φορέα που αναμειγνύουν την Πανηπειρωτική και κατασκευοφαντούν το έργο της. Παράλληλα ζήτησε και την άδεια από το ΔΣ να προβεί στις κατάλληλες εκείνες ενέργειες, δικαστικές και εξώδικες, ώστε να διαφυλαχτεί το κύρος της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας.

Το ΔΣ της ΠΣΕ με ομόφωνη απόφασή του αποδοκιμάζει τις ενέργειες αυτές που, εκτός των άλλων, βρίσκονται σε αντίθεση με τη δράση της Πανηπειρωτικής. Η ΠΣΕ πρωτοστάτησε στην άμεση κινητοποίηση των απόδημων Ηπειρωτών προκειμένου «να οργανωθεί η άμυνα και να παραμείνει το Ζάππειο στη σημερινή διαχειριστική του κατάσταση». Στον αγώνα αυτό συμπαραστάθηκε σύσσωμη η Τοπική Αυτοδιοίκηση της Ηπείρου. Πέραν της φυσικής παρουσίας των εκπροσώπων της, πλήθος τα ψηφίσματα που διατρέσαν την συμπαράσταση στον αγώνα της ΠΣΕ και την πίστη τους, ότι «τα εθνικά κληροδοτήματα είναι στοιχεία της εθνικής μας κληρονομιάς και γι αυτό ανήκουν σε όλους τους Έλληνες, δεν εντάσσονται “στα υπό εκμετάλλευση” και, φυσικά, δεν είναι δυνατόν να τα διαχειριστούν ιδιωτικά συμφέροντα».

Μ’ αυτές, λοιπόν, τις αρχές πορεύεται. Το ΔΣ δεν αναμειγνύεται και κυρίως δεν παραλείπει, ώστε να συμμετέχει σε τυχόν παρασκηνιακές διαβουλεύσεις, διορισμών διοίκησης κλπ. Με τόλμη, παρηρησία και καθαρά αγωνιστικό πνεύμα υπερασπίζει τη σωστή λειτουργία των ηπειρωτικών κληροδοτημάτων. Αυτό είναι το καθήκον μας, αυτό κάνουμε. Και, βέβαια, δεν θα μας εμποδίσει κανείς...

εκλογική διαδικασία. Τα περιοριστικά μέτρα δεν επιτρέπουν συναθροίσεις πολλών ατόμων, και όταν ο αριθμός το επιτρέπει οι διατιθέμενες αίθουσες των συλλόγων μας δεν επαρκούν για την τήρηση των αποστάσεων κλπ. Επίσης ο υφιστάμενος (δικαιολογημένα) ακόμη φόβος των μετακινήσεων και των επαφών λειτουργεί αποτρεπτικά για συλλογικές διαδικασίες. Εξ άλλου, ακόμη και αν πιέζοντας εξαιρετικά καταστάσεις και συνέλθουν οι διοικήσεις των σωματείων και προκηρύξουν εκλογές, οι τυπικές διαδικασίες που επιβάλλονται από τον νόμο και τα καταστατικά των συλλόγων για την προκήρυξη των γενικών συνελεύσεων και την έγκαιρη ενημέρωση των μελών ώστε να έχουν πραγματικό περιεχόμενο οι συνελεύσεις και οι εκλογές των οργάνων θα μας οδηγήσουν μετά τις 20 Ιουλίου 2021, σε χρόνο αποτρεπτικό.

Κε Υπουργέ,

Εξετάζοντας την κατάσταση και λαμβάνοντας υπόψη ότι α) οι προγραμματισμένοι εμβολιασμοί του συνόλου του πληθυσμού θα έχουν ολοκληρωθεί ως το τέλος του καλοκαιριού, β) Το φθινόπωρο είναι πρόσφορος χρόνος για την επανένταξη της δραστηριότητας των σωματείων, την συλλογή των συνδρομών ώστε να αποκτήσουν ταμειακά εντάξει μέλη, να ενημερωθούν για τις διαδικασίες και να διενεργηθούν αυτές με νόμιμες και καταστατικές συνθήκες, προτείνουμε να δοθεί νέα παράταση της θητείας των οργάνων μέχρι τέλους του έτους, την 31-12-2021».

Οι Σύλλογοί μας επαναδραστηριοποιούνται

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΖΕΦΥΡΙΟΥ

Άρχισαν σιγά-σιγά τα σωματεία μας, έστω και με τεράστιες δυσκολίες, να λειτουργούν. Τα μέλη του ΔΣ κάθε σωματείου, προγραμματίζουν, σχεδιάζουν και φυσικά ελπίζουν. Ελπίζουν πως δεν θα σταθεί, πλέον, εμπόδιο στη δράση τους ο κορωνοϊός. Αρκετά, δυο σχεδόν χρόνια, μας πήγε πίσω. Καιρός για δράση. Η παράδοση δεν έχει σταματημό κι ούτε αρχή και τέλος. Οποιαδήποτε δυσκολία δεν σημαίνει και οριστικό εμπόδιο.

Ξεκινήσαμε, λοιπόν, με θάρρος, ζωντάνια και καημό για την ηπειρωτική παράδοση. Παράδειγμα ο Σύλλογος Ηπειρωτών Ζεφυρίου. Την Πέμπτη 17 Ιουνίου 2021 πραγματοποίησαν την Γενική Συνέλευση και το Σάββατο 27 Ιουνίου 2021 διεξήχθησαν οι αρχαιρεσίες. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος: Μηνάς Ζέρβας

Αντιπρόεδρος: Χρήστος Αθανασόπουλος

Γενικός Γραμματέας: Ιωάννης Κώτσιας

Ταμίας: Βαρβάρα Κρεμμυδά

Έφορος Δημοσίων Σχέσεων: Ευάγγελος Βλάχος

Έφορος Χορευτικού: Γεώργιος Μπέλλος

Έφορος Υλικού: Θεμιστοκλής Μπιρμπίλης

ΟΙ ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Μια εξαιρετική εκδήλωση με τον τίτλο: «Η Διαχρονική παρουσία των Ηπειρωτών στην Κύπρο» διοργάνωσε η Αδελφότητα Ηπειρωτών Κύπρου «Η Ολυμπιάς» στη Λευκωσία στις 30 Ιουνίου 2021.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο κέντρο της Λευκωσίας και στην αίθουσα εκδηλώσεων του Συλλόγου Νέων «Τράστ», του παλαιότερου Συλλόγου της Λευκωσίας. Κύριοι ομιλητές ήταν ο δρ. Νάσα Παταπίου και ο καθηγητής Πανεπιστημίου Πέτρος Παπαπολυβίου. Στην εκδήλωση απηύθυνε χαιρετισμό ο πρόεδρος της Ελλάδας εξοχότατος Θεοχάρης Λαλάκος, ο οποίος ευχήθηκε κάθε επιτυχία στο έργο του νεότευκτου σωματείου. Η δρ. Νάσα Παταπίου ανέλυσε το θέμα για τους Αρβανίτες στην Κύπρο προβάλλοντας άγνωστες σελίδες της κυπριακής ιστορίας και ο δρ. Πέτρος Παπαπολυβίου ανέπτυξε το θέμα σχετικά με τους Ηπειρώτες στην Κύπρο κατά τον 19ο-20ο αιώνα. Η υπέροχη φωνή της Κωσταντίνης Ξενοφώντος ταξίδεψε όλους/ες τους παρευρισκόμενους στην Ήπειρο.

Ο στόχος της Αδελφότητας Ηπειρωτών Κύπρου «Η Ολυμπιάς» είναι να διασώσει την παράδοση και τον πολιτισμό της Ηπείρου και να φέρνει και να διατηρεί τους Ηπειρώτες και φίλους των Ηπειρωτών κοντά.

Εξαιρετική επιτυχία είχε η εκδήλωση

Αναγκαία η παράταση της θητείας των οργάνων των Πολιτιστικών Σωματείων μέχρι 31.12.2021

Το πρόβλημα λειτουργίας των σωματείων-Μελών της ΠΣΕ στην εποχή του κορωνοϊού είναι ασφαλώς σοβαρό. Ιδιαίτερα για σωματεία που έληξε ο χρόνος για τον οποίο εκλέχτηκε το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε σωματείου. Η ΠΣΕ με επιστολή της 7.6.2021 προς τον αρμόδιο Υπουργό Εσωτερικών κ. Μάκη Βορίδη ζήτησε την παράταση της λειτουργίας των σωματείων και την ανάδειξη νέων καταστατικών οργάνων, από την ημερομηνία της λήξης, μέχρι την 31.12.2021.

Με απόφασή του ο Υπουργός Εσωτερικών παρέτεινε τη θητεία των οργάνων μέχρι 31.10.2021.

Η προθεσμία αυτή δεν είναι επαρκής γιατί είναι τοις πάσι γνωστό ότι μέσα στο καλοκαίρι τα περισσότερα σωματεία ουσιαστικά δεν λειτουργούν. Θα επανέλθουμε με άλλη επιστολή μας και θα ζητήσουμε παράταση μέχρι 31.12.2021.

Η επιστολή της ΠΣΕ είναι η ακόλουθη.

«Κε Υπουργέ,

Σύμφωνα με τα άρθρα 89 και 90 του Ν 4790/2021 παρατάθηκε η θητεία μεταξύ άλλων και των πολιτιστικών σωματείων όπως τα σωματεία των απόδημων Ηπειρωτών μέχρι 30-6-2021.

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας έχει εγ-

Η λειτουργία των Σωματείων-Μελών της ΠΣΕ

γεγραμμένα 476 σωματεία μέλη το σύνολο των οποίων έχει πληγεί από την αναστολή της δράσης τους από τον Μάρτιο 2020. Οι διοικήσεις των σωματείων μας, γνωρίζετε πολύ καλά ότι μάχονται κυριολεκτικά για να κρατήσουν ζωντανούς τους δεσμούς των αποδήμων με τη γενέτειρα, να διατηρήσουν και να διαδώσουν την παράδοση, τον λαϊκό μας πολιτισμό. Σε όλο αυτό το διάστημα το ΔΣ της ΠΣΕ προσπάθησε με κάθε πρόσφορο τρόπο να διατηρήσει ενεργή την επαφή με τις διοικήσεις των σωματείων, με τους απόδημους Ηπειρώτες. Τονίσαμε, στην επικοινωνία μαζί τους, την ανάγκη να μείνουν ενεργοί, να διατηρήσουν την επικοινωνία με τα μέλη τους, έστω και αν έχει λήξει η θητεία τους, ώστε, όταν γίνει δυνατή η συνάντηση σε Γενική Συνέλευση να προχωρήσουν και σε εκλογική διαδικασία και σε ανανέωση της σύνθεσης των διοικητικών τους οργάνων.

Κε Υπουργέ,

Μέχρι το τέλος του μηνός Ιουνίου θα είναι αδύνατη η σύγκληση Γενικών Συνελεύσεων και η ακόλουθη

Βράβευση μαθητών ακριτικών περιοχών Ηπείρου

Το Ίδρυμα «ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ», Στέφανου Βασιλάτου, ΝΠΙΔ, έχει συσταθεί με διαθήκη του Στέφανου Βασιλάτου και έχει σκοπό: «η διάθεσις οικονομικών μέσων δια την εκπλήρωσιν Εθνικών, Κοινωνικών, Εκπαιδευτικών και Μορφωτικών σκοπών εν Αθήναις και προεχόντως εν Ηπείρω ως και η απονομή βραβείων εις πρωτεύοντας μαθητάς σχολείων μέσης εκπαίδευσεως».

Με απόφαση του ΔΣ του Ιδρύματος και σύμφωνα με την ιδρυτική πράξη κάθε χρόνο απονέμονται βραβεία «εις τους πρωτεύοντας μαθητάς» των ακριτικών περιοχών νομού Ιωαννίνων και Θεσπρωτίας.

Φέτος η απονομή έγινε στις 29 Μαΐου 2021 στο Πωγώνι και στο Φιλιάτι Θεσπρωτίας.

Το Ίδρυμα εξέδωσε την ακόλουθη Ανακοίνωση-Ενημέρωση για τη βράβευση των μαθητών/τριών.

«Ο πρόεδρος του Ιδρύματος "Μόρφωσις Νεολαίας" **Μάκης Κιάμος**, ο Αντιπρόεδρος και ο Γενικός Γραμματέας του Ιδρύματος **Κώστας Ζηκόπουλος** και **Σωτήρης Κολιούσης**, συνοδευόμενοι από την έφορο Δημοσίων Σχέσεων της ΠΣΕ **Μαρίκα Γκόνη** σε εκτέλεση απόφασης του Ιδρύματος "Μόρφωσις Νεολαίας", απένειμαν βραβεία και χρηματικά έπαθλα στους απόφοιτους μαθητές των ακριτικών περιοχών της Ηπείρου.

Η εκδήλωση στο Πωγώνι

Η πρώτη εκδήλωση για την απονομή των βραβείων πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 29 Μαΐου 2021, ώρα 11.00' στο Δήμο Πωγωνίου και συγκεκριμένα

Ο δήμαρχος Κόνιτσας **Νικόλαος Εξάρχου**.

Ο δήμαρχος Ιλίου **Νίκος Ζενέτος**, ο οποίος βρισκόταν στο Νομό Ιωαννίνων για υπηρεσιακούς λόγους, ωστόσο μάς τίμησε με την παρουσία του συνοδευόμενος από τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Ιλίου **Ιωάννη Χαραλαμπόπουλο** και τον Πρόεδρο της Ένωσης Ηπειρωτών Ιλίου **Χρήστο Γκόνη**.

Ο πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ ΑΕ) **Ηλίας Γιάτσιος**.

Ο αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος ΕΕΤΑΑ ΑΕ **Αδωνης Ιορδανίδης**.

Ο υποδιοικητής της ΥΠΕ (Πελοποννήσου, Ιονίων Νήσων, Ηπείρου

Ο δημοτικός σύμβουλος Δήμου Πωγωνίου **Βασίλειος Μάτσιος**.
Γονείς και μαθητές.

Αμέσως, μετά την παρουσίαση των παρευρισκομένων και την εισαγωγή στην εκδήλωση από την Έφορο Δημοσίων Σχέσεων της ΠΣΕ **Μαρίκα Γκόνη**, το λόγο πήρε ο Πρόεδρος

του Ιδρύματος Μόρφωσις Νεολαίας και πρόεδρος της ΠΣΕ **Χρυσόστομος (Μάκης) Κιάμος -Χήτος** αναφέροντας πως «η έννοια της ευεργεσίας ορίζει τον Ηπειρώτη και χαρακτηρίζει το ηπειρώτικο μεγαλείο. Βρισκόμαστε εδώ σήμερα, στον φιλόξενο αυτό χώρο, για να εκτελέσουμε εντολή του ΔΣ του Ιδρύματος "Μόρφωσις Νεολαίας" και να βραβεύσουμε τους μαθητές των ακριτικών σχολείων του νομού Ιωαννίνων. Στην ουσία δεν είναι μια απλή πράξη ωφέλειας, αλλά ένα ηθικό δίδαγμα στους νέους μας και ιδιαίτερα στους ακρίτες της Ηπείρου πως η θέληση, ο μόχθος και η προσπάθεια είναι το μοναδικό στοιχείο που μάς οδηγεί στην επιτυχία. Ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή που κυριαρχεί ο ατομισμός και η ιδιοτέλεια πράξεις αναγνώρισης κάθε προσπάθειας που συνοδεύονται ακόμη και με οικονομική βοήθεια συμβάλλουν τα μέγιστα στη διαμόρφωση συγκροτημένης προσωπικότητας με ηθικές αρχές και με συλλογική συνείδηση. Αυτό που δίδαξαν οι Ηπειρώτες και θεμελίωσαν αρχές και αξίες ανυπέρβλητες».

Στη συνέχεια ο λόγος δόθηκε στον οικοδεσπότη δήμαρχο Πωγωνίου **Κώστα Καψάλη** ο οποίος, μεταξύ άλλων, είπε πως «η ηθική και υλική ανταμοιβή κάθε προσπάθειας, ιδιαίτερα των νέων, είναι σπουδαία πράξη και αποτελεί ισχυρό έναυσμα για να συνεχίσουν με θάρρος και επιμέλεια τον αγώνα της μάθησης. Συγαίρω όλους τους μαθητές/τριες για την επίδοσή τους, εύχομαι κάθε επιτυχία και να δηλώσω για μια ακόμη φορά πως ο Δήμος μας είναι και θα είναι πάντα στο πλευρό σας, αρωγός και συμπαραστάτης του σπουδαίου έργου σας».

Την εκδήλωση επίσης χαιρέτησαν η βουλευτής **Μαρία Κεφάλα**, ο αντιπεριφερειάρχης **Βασίλης Πότσης**, ο πρόεδρος ΕΕΤΑΑ **Ηλίας Γιάτσιος**, ο Δήμαρχος Ιλίου, ο Δήμαρχος Κόνιτσας και ο Αντιδήμαρχος Δήμου Ζίτσας.

Αμέσως μετά ακολούθησε η απονομή των βραβείων από όλους σχεδόν τους καλεσμένους.

Μετά το πέρας της απονομής ακολούθησε κέρασμα σε όλους.

Ευγενική προσφορά του Δήμου Πωγωνίου.

Η Διοίκηση του Ιδρύματος θεωρεί υποχρέωση να ευχαριστήσει θερμά τον Δήμαρχο Πωγωνίου και τους συνεργάτες του για τη θερμή, εξαιρετική και καθαρά Πωγωνίσι φιλοξενία.

Επίσης, ευχαριστεί τον **Γεώργιο Μάνη** για τη φωτογραφική κάλυψη

της όλης εκδήλωσης. Ιδιαίτερα ευχαριστεί όλους/ες που τίμησαν με την παρουσία τους την εκδήλωση.

Η εκδήλωση στο Φιλιάτι

Την ίδια ημέρα 29 Μαΐου και ώρα 18.00 πραγματοποιήθηκε η εκδήλωση απονομής των βραβείων στο Φιλιάτι Θεσπρωτίας. Στο φιλόξενο χώρο του Δημαρχείου Φιλιατών παρευρέθησαν:

Οι βουλευτές του Νομού Θεσπρωτίας **Βασίλης Γιόγιακας** και **Μάριος Κάτσης**.

Ο Δήμαρχος Φιλιατών **Σπύρος Παππάς**, οι αντιδήμαρχοι **Ελένη Ευθυμίου** και **Δημήτρης Τσάτσος**.

Οι γονείς των μαθητών.

Παρουσίαση και ομιλία από το Δήμαρχο Φιλιατών, ο οποίος συνεχάρη τους μαθητές/τριες για την προσπάθειά τους και τόνισε πως αυτή η βράβευση λειτουργεί ως οδηγός για να μάθουν οι νέοι να αγωνίζονται τον τίμιο και

που σήμερα αποτελεί την περιουσία του Ιδρύματος και από τα μισθώματά του εξοικονομούνται τα ποσά για τα βραβεία που σας παραδίδουμε.

Και γι αυτό η προσφορά του μετράει πολύ. Για να γνωρίζετε επίσης, η προσπάθεια να ξεκαθαρίσει το ίδρυμα και να μπορεί να διοικείται ουσιαστικά σήμερα από την ΠΣΕ, ήταν επίμονη, επίπονη και διήρκεσε χρόνια. Και είναι πολλές χιλιάδες ακόμη τα κληροδοτήματα που πρέπει να γίνει μάχη για να μπουν στο δρόμο της προσφοράς, σύμφωνα με τη βούληση του διαθέτη τους.

Δώσατε αγώνα στο σχολείο με επιτυχία και βραβεύεστε σήμερα. Η επιτυχία σας αυτή είναι πρώτα και κύρια δική σας. Αλλά όχι μόνο. Συνέβαλαν ουσιαστικά και η οικογένεια σας, και το σχολείο σας και η κοινωνία ολόκληρη. Έτσι, στο στίβο της ζωής να μην επιδιώκετε να αντιμετωπίσετε τα

Από την εκδήλωση στους Φιλιάτες

Ο Δήμαρχος Φιλιατών Σπύρος Παππάς, απονέμει σε μαθήτρια το βραβείο

σωστό αγώνα. Τότε η επιτυχία είναι δεδομένη.

Στη συνέχεια απευθυνόμενος στα παιδιά που βραβεύονταν και στους γονείς τους ο Γραμματέας του ΙΜΝ **Σωτήρης Κολιούσης** μεταξύ άλλων τόνισε:

«Ο **Στέφανος Βασιλάκος** δεν ήταν κάποιος ζάμπλουτος. Δεν είχε στη ζωή του επικειρήσεις όπως οι γνωστοί Ηπειρώτες ευεργέτες στη Ρωσία, Ρουμανία, την Αίγυπτο. Ήταν δικηγόρος στην Αθήνα. Νοικοκύρης, μετρημένος Ηπειρώτης, με όποιο καζάντιο έκανε, απόκτησε το κτήριο

προβλήματα μόνοι σας, μα σε συνεργασία, σε κοινή δράση και πάλη με τους συνανθρώπους σας. Να εμπνεύστε και από εκείνους που όπως ο **Στέφανος Βασιλάκος**, πρώτα σκέφτηκαν το σύνολο και μετά τον εαυτό τους.

Καλή πρόοδο να έχετε, υγεία και ευτυχία».

Χαιρετισμό απηύθυναν και οι τοπικοί βουλευτές

Ακολούθησε η απονομή. Συνολικά βραβεύτηκαν 28 μαθητές και μαθήτριες της περιοχής των Φιλιατών. Επακολούθησε κέρασμα των παρευρισκομένων. Προσφορά του Δήμου Φιλιατών.

Το ΔΣ του Ιδρύματος «Μόρφωσις Νεολαίας» ευχαριστεί θερμά το Δήμο Φιλιατών, όχι μόνο για τη φιλοξενία, αλλά και για το γενικότερο πνεύμα συνεργασίας που διακατέχει όλους τους λειτουργούς του Δήμου Φιλιατών.

Τέλος, ιδιαίτερα ευχαριστεί την **Μαρίκα Γκόνη**, Έφορο Δημοσίων Σχέσεων της ΠΣΕ, που με προθυμία και ευχαρίστηση, μάς ακολούθησε και παρουσίασε τόσο επιτυχημένα τις δύο εκδηλώσεις.

Μαθητές/τριες των ακριτικών Σχολείων Ιωαννίνων αναμένουν τα βραβεία τους

στον προαύλιο χώρο της Αγ. Σκέπης, πλησίον Δημαρχείου, στο Καλπάκι. Αφορούσε τους μαθητές, των ακριτικών σχολείων του Νομού Ιωαννίνων. Βραβεύτηκαν συνολικά 47 μαθητές/τριες από σχολεία των Δήμων Ιωαννιτών, Πωγωνίου, Κόνιτσας και Ζίτσας.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν οι:

Η βουλευτής Νομού Ιωαννίνων **Μαρία Κεφάλα**.

Ο αντιπεριφερειάρχης Πολιτισμού Νομού Ιωαννίνων **Οδυσσεύς Πότσης**.

Ο δήμαρχος Πωγωνίου (οικοδεσπότης) **Κωνσταντίνος Καψάλης**.

και Δυτικής Ελλάδας) και Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Πωγωνίου **Ιωάννης Νικόπουλος**.

Ο πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Πωγωνίου **Χρήστος Γκόγκος**.

Οι αντιδήμαρχοι Δήμου Πωγωνίου **Μιχάλης Σιούτης**, **Αναστάσιος Γιούννης** και **Κωνσταντίνος Γκέκας**.

Ο αντιδήμαρχος Παιδείας, Πολιτισμού, Τουρισμού και Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Δήμου Ζίτσας, **Γεώργιος Ράδος**.

Ο πρόεδρος Νομικού Προσώπου Δήμου Πωγωνίου **Γρηγόρης Μποτίνης**.

Από την εκδήλωση στο Πωγώνι

80 χρόνια από την Επανάσταση του '21

Άνθιμος Αργυρόπουλος (1768 Θεοδώριανα Άρτας-1847 Ζάκυνθος)

Ο Θεοδωριανίτης ιερέας που όρκισε ως μέλη της Φιλικής τον Διονύσιο Σολωμό, τον Κολοκοτρώνη και τον Νικηταρά

Τα Θεοδώριανα σε όλους τους αγώνες της πατρίδας πρόσφεραν το αίμα τους. Κατά τα προεπαναστατικά χρόνια στο υπόδουλο στους Τούρκους έθνος, έδωσαν μια μεγάλη ιστορική μορφή, τον ιερομόναχο και ηγούμενο του μοναστηριού Θεοδωριανών **Άνθιμο Αργυρόπουλο** του Δημητρίου και της Αλεξάνδρας. Ο Άνθιμος Αργυρόπουλος γεννήθηκε το 1768 στα Θεοδώριανα και ήταν γιός του παπα-Δημήτρη **Κυρτσιά** και της Αλεξάνδρας. Κατά κόσμον λεγόταν και **Δημητρίου ή Παπαδημητρίου**, δηλαδή γιος του Δημήτρη ή Παπαδημήτρη. Σε μιαν ιδιόγραφη διαθήκη του στα 1821 υπογράφει ως «**Άνθιμος Αργυρόπουλος**, ποτέ Δημητρίου από χωρίον Θεοδώριανα».

Ο Άνθιμος είχε ένα αδελφό μικρότερο τον Ιωάννη και μια αδελφή την Ελένη που παντρεύτηκε το Θεοδωριανίτη **Ιωάννη Στέργιο**. Μετά τη στοιχειώδη μόρφωση του που συνοψίζεται σε λίγα «κολυβιγράμματα», ο Άνθιμος περιβάλλεται το μοναχικό σκήμα και λίγο αργότερα το 1793 χιτίζει στα Θεοδώριανα το μοναστήρι της Παναγίας, το Γεννέσιο της Θεοτόκου. Εκεί ιδρύει και αλληλοδιδασκτική σχολή για τη μόρφωση των παιδιών της ευρύτερης περιοχής με διαλογική συζήτηση μεταξύ των. Κι εκεί προεπαναστατικά γαλουχούνται τα παιδιά στα ελληνοχριστιανικά ιδεώδη και αντρώνονται με το όραμα της λευτεριάς. Όταν πέφτει το ηρωικό Σούλι, στα 1803 ο Άνθιμος φιλοξενεί και περιθάλπει εκεί τους Μποτσαραίους κι άλλες κατατρεγμένες οικογένειες των Σουλιωτών.

Ο **Αλή Πασάς** οργισμένος τον συλλαμβάνει και τον καταδικάζει σε δεκαοκτώ χρόνια φυλάκιση. Τον ρίχνει στις φυλακές του κάστρου των Ιωαννίνων. Στη μεγάλη ελληνική εγκυκλοπαίδεια αναφέρεται για τον Άνθιμο: «*Ανὴρ μεγάλης φιλοπατρίας, ἐτέθη ἀντιμέτωπος τῆς ἀγερωχίας τοῦ Αἰὲτος Πασά, καθόσον ἐπροσπάτεισε τοὺς ὑπ' αὐτοῦ διωκόμενους*». Αποφυλακίζεται ύστερα από δώδεκα χρόνια με τη μεσολάβηση ελλήνων καπεταναίων που είναι στην υπηρεσία του Αλή.

Φεύγει για την Κέρκυρα όπου γνωρίζεται με τον **Ιωάννη Καποδίστρια**. Συνδέεται μαζί του με φιλία και διατηρεί αλληλογραφία η οποία δυστυχώς δε

διασώθηκε. Από εκεί πάει στη Ζάκυνθο. Διορίζεται εφημέριος στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, ιδιοκτησίας κάποιου εύπορου ονόματι **Γεωργίου Λατίνου**, κάτω από το κάστρο της Ζακύνθου στη μαγευτική Μπόχολη. Η Ζάκυνθος αποτελεί την εποχή εκείνη σημαντικό προεπαναστατικό σχολείο. Εκεί, καταφεύγουν κυνηγημένοι πολλοί αρματολοί και κλέφτες απ' τη σκλαβωμένη Ελλάδα. Ο ίδιος ο **Κολοκοτρώνης** αναμολογεί ότι εκεί στη Ζάκυνθο, «*άνοιξε τα μάτια του προς το όραμα της απελευθέρωσης της δούλης πατρίδας*». Ο Άνθιμος γνωρίζεται μ' όλους αυτούς και μ' άλλους ντόπιους παρόγοντες. Φλέγονται όλοι τους για τη λευτεριά της πατρίδας. Μυείται στη Φιλική Εταιρεία απ' το διαφωτιστή **Καλύβα** κι ορκίζεται φιλικός στις 10 Γενάρη 1819, ενώπιον του αρμόδιου φιλικού, υπεύθυνου της σόρατης Αρχής, τον **Παναγιώτη Παπαγεωργίου ή Αναγνωσταρά**. Κι από τότε αρχίζει μια έντονη πατριωτική δράση. Μαζί με τον διαφωτιστή **Καλύβα** και τον ποιητή **Μορτέλο** την τριανδρία των εμπνευσμένων κατηχητών. Στην εκκλησία του αγίου Γεωργίου συναθροίζονται οι διαγμένοι αγωνιστές κι οι ντόπιοι παρόγοντες κι ο Άνθιμος που συνήθως υπογράφεται ως «*ιερομόναχος και πνευματικός πατήρ*», τους ορκίζει Φιλικούς πάνω στην τρίμορφη εικόνα του Χριστού και καταγράφει την ορκωμοσία στο λεγόμενο βιβλίο της Αθανασίας. Εκεί ορκίζει το **Θεόδωρο Κολοκοτρώνη**, τον **Νικηταρά**, τους **Βασίλειο και Κωνσταντίνο Πετμεζά**, το **Διονύσιο Ρώμα**, το **Βλαχόπουλο**, το **Χρυσοσπάθη** και μια πλειάδα άλλων επαναστατών.

Ο ακαδημαϊκός **Σπύρος Μελάς** στο βιβλίο του «Ο Γέρος του Μωριά» αναφέρει:

«*Σε τούτο το εκκλησάκι, που είχε δεθεί τόσο με την ιστορία της οικογένειάς του-είχε ταφεί εκεί η γυναίκα του-της ξενιτιάς και των πάθων του για την Ελλάδα, τράβηξε ο Κολοκοτρώνης τον Πάγκαλο για να δώσει μπροστά του τον μεγάλο όρκο της Φιλικής. Ο παπός ήταν δικός τους. Ήταν ο ηπειρωτής Άνθιμος Αργυρόπουλος. Βρισκόταν πρόσφυγας στη Ζάκυνθο, κατατρεγμένος απ' τον Αλή πασά. Είχε φιλέψει στο*

Ο όρκος των Φιλικών, έργο του Διονύσιου Τσόκου (1849)

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο :Ο θεόδωρος Κολοκοτρώνης γονατιστός, ο ιερέας που τον ορκίζει στο Ευαγγέλιο είναι ο Άνθιμος Αργυρόπουλος. Η ορκωμοσία γίνεται παρουσία του θρυλικού **Αναγνωσταρά (Αναγνώστης Παπαγεωργίου)**, στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου της Ζακύνθου, την 1η Δεκεμβρίου 1818.

σπίτι του το Μπότσαρη και τα παιδιά του, ο παπός είχε θυμώσει, τον είχε ρίξει φυλακή και σάπιζε δεκαοκτώ χρόνια και σαν θαύμα είχε καταφέρει να ξεγλιστρήσει τέλος και να γλιτώσει στα Επτάνησα. Αυτός όρκιζε ύστερα όλους τους Φιλικούς και κρατούσε αρχείο».

Ο Άνθιμος ορκίζει στη φιλική Εταιρεία και το **Διονύσιο Σολωμό**, το 1823. Ο πρώτος που ο Άνθιμος κατηχεί και ορκίζει στη Φιλική Εταιρεία είναι ο αδελφός του **Ιωάννης** πρόσφυγας και αυτός στη Ζάκυνθο. Αμέσως μετά ο Ιωάννης θα φύγει για τη σκλαβωμένη Ελλάδα και θα λάβει μέρος στον απελευθερωτικό αγώνα. Λίγο πριν φύγει τα δυο αδελφία μοιράζουν με επίσημο έγγραφο στις 24 Γενάρη του 1821, την περιουσία τους στα Θεοδώριανα, αν ποτέ την αποκτήσουν. Το μερίδιο του ο Άνθιμος το παραχωρεί στην αδελφή του **Ελένη**. Ο Άνθιμος παίζει πρωτεύοντα ρόλο στη διαφώτιση των αγωνιστών και κατά τον ιστορικό **Σπύρο ντε Βιάζη** «ήτο ο πνευματικός ηγέτης των Φιλικών και των Φιλελευθέρων». Συγκεντρώνει χρήματα για τον Αγώνα, όπλα κι εφόδια για τους αγωνιστές, φιλοξενεί τους κατατρεγμένους απ' τους Τούρκους και παροτρύνει τους πάντες να πάνε ν' αγωνιστούν για την πατρίδα και τη θρησκεία.

Τα χρόνια διαβαίνουν ηρωικά μέσα σ' ένα παραλήρημα ενθουσιασμού για τις απελευθερωμένες πόλεις, για την απελευθερωμένη Ελλάδα. Το όνειρο όμως του Άνθιμου να δει λεύτερα τα Θεοδώριανα

μένει ανεκπλήρωτο ως το θάνατό του. Η απελευθέρωσή τους θα 'ρθει πολύ αργότερα, τον Ιούνιο του 1881. Ο Άνθιμος, γέρος πια, κείτεται ανήμπορος σ' ένα κρεβάτι. Σ' ένα κελί της εκκλησίας του Εσταυρωμένου, όπου τελευταία ιερουργούσε στη Ζάκυνθο. Από καιρό είχε χάσει το φως του, απ' το ένα μάτι και τώρα είναι σχεδόν τυφλός. Μα έχει καθαρό νου και καθαρή σκέψη. Καλεί το ζακυνθινό συμβολαιογράφο **Γιώργο Δικόπουλο** που συντάσσει τη διαθήκη του στις 6 έως 18 Φλεβάρη του 1841. «Εκράχτηκα- γράφει στη διαθήκη ο συμβολαιογράφος-από μέρος του ιερομόναχου **Ανθίμου Αργυρόπουλου**, ποτέ Δημητρίου, κατοίκου εις το κελίον του θείου ναού του Εσταυρωμένου, ως εφημερίου του αυτού ναού... ευρισκόμενος ολίγον ασθενής εις το σώμα και εις κλίνην κειτόμενος, έχοντας χάριτι θεία υγιή τον νουν του και τας αισθήσεις του, έξω όπου είναι υστερημένος του φωτός του ... να γράψω την παρούσαν διαθήκην...».

Στο βιβλίο, «Μνήμη του Σουλίου», ο **Βασίλης Κραψίτης** γράφει:

«*Ο Διονύσιος Σολωμός έδωκε τον όρκο του φιλικού μπροστά στον θρυλικό μονόφθαλμο Ηπειρώτη Αρχιμανδρίτη Άνθιμο Αργυρόπουλο, εφημέριο τότε του ναού που είχε ορκίσει όλους σχεδόν τους φιλικούς που μυήθηκαν στη Ζάκυνθο, ντόπιους και ξένους, που ζούσαν τότε εκεί ...*»

Αγώνας υπεραπόστασης ογδόντα χιλιομέτρων

Η Αδελφότητα Θεοδωριαντών Άρτας για να τιμήσει τα διακόσια χρόνια ελευθερίας (1821-2021) διοργάνωσε προς τιμήν του ιερομόναχου Άνθιμου Αργυρόπουλου αγώνα υπεραπόστασης 80 χιλιομέτρων από την Άρτα στα Θεοδώριανα, όπου υπάρχει το μνημείο του ιερομόναχου.

Ο αγώνας διεξήχθη το **Σάββατο 5 Ιουνίου 2021** και οι αθλητές ξεκίνησαν την 06.00 ώρα από την Άρτα, μπροστά από το άγαλμα του Άνθιμου Αργυροπούλου στο χώρο της Παναγίας Παρηγορήτισσας και τερμάτισαν στα Θεοδώριανα επίσης μπροστά στο Άγαλμα του Άνθιμου Αργυρόπουλου.

Την έναρξη του αγώνα έκανε ο μητροπολίτης Άρτας σεβασμιότατος κ.κ. **Καλλίνικος**. Στη διεξαγωγή του αγώνα βοήθησαν, η Περιφέρεια Ηπείρου, οι Δήμοι Αρταίων, Γεωργίου Καραϊσκάκη και Κεντρικών Τζουμέρκων, η Αστυνομική Διεύθυνση Άρτας, η Πυροσβεστική Υπηρεσία Άρτας. Επίσης οι σύλλογοι «ΟΡΕΙΝΟΙ» και «Άνθιμος Αργυρόπουλος» των Θεοδωριανών, ο Συνεταιρισμός Θεοδωριανών, οι πολιτιστικοί σύλλογοι Πέτα, Παλαιοκάτουνο, Βουργαρελίου και Αθαμανίου, ο μουσικοφιλολογικός σύλλογος «Σκουφάς», ο αθλητικός σύλλογος Άρτας

«Πύρρος», η «Ένωση Ραδιοερασιτεχνών Άρτας», αλλά και πολλοί εθελοντές των χωριών από τα οποία διήλθαν οι αθλητές.

Οι αθλητές ακολούθησαν τη διαδρομή που ακολουθούν τα αυτοκίνητα από την Άρτα στα Θεοδώριανα. Έλαβαν μέρος 62 αθλητές (52 άνδρες και 10 γυναίκες) από τους εκατό που είχαν δηλώσει συμμετοχή και τερμάτισαν συνολικά 52. Επίσης βοήθησαν πολλοί χορηγοί με μέγα χορηγό την εταιρεία εμφιάλωσης νερού «Πηγές Κω-στιπλάτας Α.Ε». Το μεγαλύτερο βάρος σήκωσαν οι διοργανωτές **Ελπίδα Γιώτη** η οποία έλαβε μέρος στον αγώνα και τερμάτισε και ο σύζυγος της **Χρήστος Μπαλιτζής**. Άπαντες οι αθλητές αλλά και συνοδοί έμειναν κατενθουσιασμένοι από την οργάνωση, και τα αξιοθέατα της διαδρομής.

Τα τελικά αποτελέσματα

Γενική Ανδρών

- 1.- Ροδόπουλος Νίκος
 - 2.- Δρόσος Γεώργιος
 - 3.- Αρκουμάνης Θεοφάνης
- Μεγαλύτερος Τερματισάς**
Βλαχοδήμος Κων/νος

Γενική Γυναικών

- 1.- Κολυφά Μυραΐνη
 - 2.- Στεφανή Αγγελική
 - 3.- Ντούτση Λαμπρινή
- Μεγαλύτερη Τερματίσασα**
Γιώτη Ελπίδα

Ο Δήμαρχος Κεντρικών Τζουμέρκων Χρήστος Χασιάκος, αναμένει τους δρομείς

Οι δρομείς

Ανδριάντας του Άνθιμου Αργυρόπουλου, Ιερομόναχου στα Θεοδώριανα

Ανδριάντας του Άνθιμου Αργυρόπουλου, Ιερομόναχου στην Άρτα

Αφήνει την περιουσία του στον αδελφό του Ιωάννη «για να κάμνει-γράφει-ως βούλεται, αφού δώσει πρώτον ετοιμώς και άνευ τινός εναντίωσως όσα δια την ψυχικήν μου σωτηρίαν ψυχικά και λεγάδα (δηλαδή κληροδοτήματα), διορίζω να δοθώσιν από ημέρας τεσσαράκοντα της αποβιώσεώς μου». Αφήνει ακόμα σαράντα τάληρα δίστηλα στο μοναστήρι της Παναγίας στα Θεοδώριανα κι άλλα είκοσι στην αδελφή του Ελένη που μένει στα Θεοδώριανα, εφόσον είναι ζωντανή, αλλιώς να δοθούν στους κληρονόμους της.

Στις 20 Γενάρη του 1847 σε ηλικία εβδομήντα εννέα (79) χρονών πεθαίνει πρόσφυγας στη Ζάκυνθο, αφού εξεπλήρωσε πλήρως το καθήκον του ως άνθρωπος και ως πατριώτης. Προτού πεθάνει είχε ετοιμάσει και φρόντιζε ο ίδιος τον τάφο του στην Εκκλησία του Εσταυρωμένου. Είχε γράψει κα την επιγραφή που χαράχτηκε ύστερα στη μαρμάρινή πλάκα με κεφαλαία γράμματα:

ΑΝΘΙΜΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΗΠΕΙΡΩΘΕΝ. ΕΝ ΤΩ ΤΟΥ ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΥ ΛΑΧΩΝ ΙΕΡΑΤΕΥΕΙΝ ΝΑΩ ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΕΑΥΤΩ ΖΩΝ ΚΑΤΕΣΚΕΥΑΣΕ ΕΤ. ΑΩΛΕ (ΣΗΛ. 1835) ΤΗΣ Δ' ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΥΤΟΥ ΞΖ' (δηλ. 67 χρονών).

Ο δε μαθητής του παπα-Κασσιμάτης προσθέτει αργότερα από κάτω: «ΠΛΗΡΩΣΑΣ ΤΟ ΚΟΙΝΟΝ ΧΡΕΟΣ ΠΕΡΙ ΤΑΣ 20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1847».

Κατά τους ιστορικούς ο Άνθιμος ήταν: αφιλοκερδής, τίμιος, δημοφιλής, αγαθόφρων, θρήσκος και ελεήμων. Μα πάνω απ' όλα ήταν ένα φιλελεύθερο πνεύμα, ήταν ένας ένθερμος και φλογερός πατριώτης. Ήταν μια εξέχουσα ιστορική μορφή με σημαντική προσφορά στον απελευθερωτικό αγώνα του '21. Η προεπαναστατική δράση του, ιδιαίτερα ως καθηγητή στη Φιλική Εταιρεία, ανήκει όπως γράφουν, «εις τον κύκλον των ωραιότερων εθνικών μας παραδόσεων». Η ιστορία δεν τον αγνόησε.

Γιάννης Λιούκας, πρόεδρος της Αδελφότητας Θεοδωριαντών Αθηνάς

Το Σούλι: Η αετοφωλιά των ελεύθερων Ελλήνων!

«Βράχοι υψηλοί, διαβόητοι,/βουνά του τετραχώρου,/από σας καταβαίνουνσι/πολλοί και δυνατοί/αδάμαστοι άνδρες»

Ανδρέας Κάλβος

Στη λίστα με τα νεότερα μνημεία το Ζάλογγο. Αν σωθούν οι Σουλιώτισσες από τους κεραυνούς

Το Μνημείο Ζαλόγγου εντάχθηκε στη λίστα με τα νεότερα Μνημεία της χώρας. Η ιστορία κατασκευής του Μνημείου έχει ως εξής: Την 1η Μαΐου 1953 η Ελληνική Πολιτεία προκήρυξε διαγωνισμό ανέγερσης Μνημείου που

Το μνημείο του Ζαλόγγου

κατακυρώθηκε στο Γλύπτη Γεώργιο Ζογγολόπουλο και τον Αρχιτέκτονα Πάτροκλο Καραντινό. Το έργο περατώθηκε το 1960, ενώ τα σκαλιά, περίπου 480 περατώθηκαν λίγο αργότερα από τον εργοδηγό Ηρακλή Τσούτση και τους εργάτες από τα γύρω χωριά.

Το Μνημείο που απεικονίζει τις Γυναίκες του Σουλίου να νέφτουν στον γκρεμό από τον Ιερό Βράχο του Ζαλόγγου. Βρίσκεται στον αρχαιολογικό χώρο της Κασσώπης και επιπλέον αποτελεί ένα πρωτοποριακό έργο μοντέρνας γλυπτικής μεγάλης κλίμακας σε υπαίθριο χώρο με εξαιρετική ιστορική, καλλιτεχνική και τεχνική αξία.

«Τ' αγάλματα, δεν έχουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Δεν παριστάνουν γνωστές ιστορικές μορφές Σουλιωτισσών αλλά γενικά και με πλήρη αφαίρεση των λεπτομερειών τις ηρωίδες γυναίκες του Σουλίου. Ο καλλιτέχνης επίτηδες δεν θέλησε να υποτάξει την μορφή σε ορισμένα χαρακτηριστικά, αλλά την άφησε απρόσιτη και αδέσμευτη για να αφήσει τον θεατή ελεύθερο να δώσει αυτός την μορφή όπως την έπλασε η ψυχή του και η φαντασία του. Όλο το έργο είναι επιβλητικό και υλοποιεί με το ρωμαλέο του παλμό το ασύλληπτο πνεύμα μιας ηρωικής στιγμής σ' όλο το τραγικό της μεγαλείο».

Περιγραφή από τον Αλέξανδρο Λιοντα, γραμματέα της επιτροπής για την κατασκευή του μνημείου

«Αποτελεί, επομένως, ένα μοναδικής καλλιτεχνικής αξίας τεκμήριο της προσφοράς Ελλήνων καλλιτεχνών και της τοπικής κοινωνίας, το οποίο συμβάλλει στην διατήρηση της μνήμης των ηπειρωτισσών γυναικών και των διαχρονικών αγώνων τους για την ελευθερία της Ελλάδας».

Κινδυνεύουν από τους κεραυνούς οι «Σουλιώτισσες»

Ο πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου Καμρινάς Θεόδωρος Δράκος, με επιστολή του προς τον δήμαρχο Πρέβεζας Νικόλαο Γεωργάκο, παρουσιάζει τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο χώρος. Τονίζει δε πως είναι αναγκαίο να επιλυθούν καθώςσον προσελκύει χιλιάδες επισκέπτες όλη τη διάρκεια του χρόνου. Επισημαίνει την αναγκαιότητα τοποθέτησης συστήματος αντικεραυνικής προστασίας καθώς και επιδιόρθωσης των ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων του χώρου. Χαρακτηριστικό της κατάστασης είναι, πως λόγω ανυπαρξίας αντικεραυνικής προστασίας, μία από τις «Σουλιώτισσες» του μνημείου, υπέστη ζημιές στην κορυφή της από κεραυνό.

«Η αντικεραυνική προστασία δεν είναι επαρκής με κίνδυνο καταστροφής του Μνημείου αλλά και της Ιεράς Μονής Αγίου Δημητρίου. Ήδη έχει πέσει κεραυνός στην ψηλότερη "Σουλιώτισσα" μ' αποτέλεσμα να έχει υποστεί ζημιές στην κορυφή της. Σε συνδυασμό με την αύξηση πτώσεων κεραυνών που παρατηρήσαμε φέτος (τρεις φορές στο χωριό και σε Ι.Μ. Αγίου Δημητρίου κατέστρεψαν 65 λαμπτήρες κοινοτικού φωτισμό, μοτέρ, ηλεκτρολογικούς πίνακες και συσκευές) καθίσταται επιτακτική η λύση του προβλήματος. Παράλληλα η ηλεκτροδότηση του Μνημείου είναι προβληματική. Το δίκτυο δεν έχει γειώσεις και δεν υπάρχει πρόβλεψη σε περίπτωση υπέρτασης να διακόπτεται το κύκλωμα. Αποτέλεσμα να έχουν καταστραφεί οι ηλεκτρολογικοί πίνακες και οι προβολείς που είχαμε τοποθετήσει, με χρήματα δωρεάς, για την φωταγώγηση του Μνημείου».

Ακόμη θέτει εκ νέου το αίτημα της τοπικής κοινωνίας για κατασκευή αναβατορίου προς το μνημείο, που θα λειτουργήσει αναπτυξιακά για την περιοχή, μια και ιστορικός βράχος θα είναι επισκέψιμος για όλους.

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας εξέδωσε το ακόλουθο Δελτίο Τύπου

«Ολιγομελής αντιπροσωπεία της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας αποτελούμενη από τον πρόεδρο Χρυσόστομο (Μάκη) Χήτο — Κιάμο, τον Γενικό Γραμματέα Σωτήρη Κολιούση, την Έφορο Δημοσίων Σχέσεων Μαρίκα Γκόνη και το μέλος του ΔΣ Κώστα Ζηκόπουλο κατέθεσαν στις 30.5.2021 στον ιερό χώρο του Σουλίου στεφάνι στο μνημείο όπου απεικονίζεται η ακατάβλητη - ηρωική ψυχή των Σουλιωτών.

Μνήμη, δόξα και τιμή των Σουλιωτών. Υποχρέωση - ελάχιστος φόρος τιμής, και ύψιστο καθήκον. Το καθήκον αυτό επιτελέσαμε με σεβασμό και ευλάβεια

Η αντιπροσωπεία της ΠΣΕ στο μνημείο

μακριά από κάθε πρόσκληση. Το εθνικό καθήκον ορίζει και καθορίζει η εθνική μας συνειδηση που δεν προσδιορίζεται από τις πράξεις ή παραλείψεις κάθε αρχής.

Το δίδαγμα της θυσίας των Σουλιωτών είναι διαχρονικό και οικουμενικό και δεν συνδέεται με την ημετέρα παροδικότητα».

Το ηρωικό Σούλι
«Άνομοι, τον σταυρόν/εχθρόν επήραν».

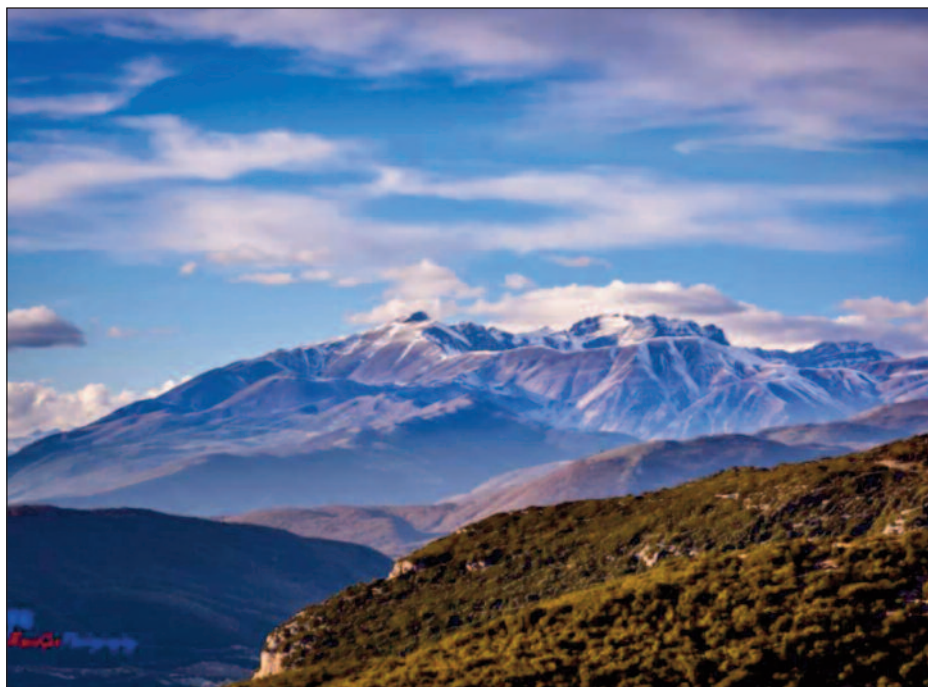
Α. Κάλβος

«Σούλι, 8 Μαΐου 1804. Αρτζουαχάλι του Μπεκήρ Τζογαδούρου προς Αλή πασά. Του ζητά να βοηθήσει τους φτωχούς Σουλιώτες που έχουν μείνει στον τόπο: να "τους δώσει γέννημα" που θα το επιστρέψουν, και "έναν παπά, ότι οι Ρωμαιοί χωρίς παπάν δεν ημπορούν". Ο Μπεκήρ Τζογαδούρος, ένας από τους βασικούς αρχηγούς της πολιορκίας του Σουλίου, χρησιμοποιήθηκε από τον Αλή πασά στην καταδίωξη των Σουλιωτών μετά την παράδοση και των τελευταίων οχυρών. Τον συναντάμε ως αρχηγό ή συναρχηγό των στρατευμάτων του Αλή στη μάχη του Ζαλόγγου (16-17 Δεκεμβρίου 1803), και αμέσως μετά στην παρατεταμένη πολιορκία των οχυρωμάτων στη μονή Σέλτσου Σουλιωτών, Ιανουάριος-τέλη Μαρτίου 1804. Μετά τις παραπάνω ενέργειες, ο Μπεκήρ Τζογαδούρος εκτελεί, φαίνεται, περιοδεία στην περιοχή και στις αρχές Μαΐου βρίσκεται για ευνόητους λόγους στο Σούλι. Πέρα από τις δύο πολύ σημαντικές πληροφορίες του εγγράφου για την ένδεια των σουλιωτικών οικογενειών που παρέμειναν στο Σούλι και το αίτημά τους να τους δοθεί ιερέας, ένδειξη ότι αποτελούσαν μία μικρή, έστω, κοινότητα οικογενειών, ή φράση: "να παίρνεις από τους ίδιους ωσάν πέρσι το γέννημά τους", φανερώνει ότι αυτοί είχαν υποταχθεί πριν από την τελική πτώση».

Αρχείο Αλή Πασά, Γενναδείου Βιβλιοθήκης, Τόμος Α', Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών ΕΙΕ, Αθήνα, 2007

αρτζουαχάλη: αναφορά, αίτηση, μεχαρμετλής/ού/ή: επικήκης, φιλόνηθρωπος, ζαντές/ζαδές: γιος του τάδε, κερέμη: μεγαθυμία, χάρη, ευεργεσία, ευσπλαχνία

Μάχη για την προστασία του τόπου μας

Το Γενικό Συμβούλιο της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας συνήλθε 12.5.2021 με θέμα: «Ο ενεργειακός σχεδιασμός στην Ήπειρο». Η καθολική διαπίστωση του Συμβουλίου είναι πως βρισκόμαστε πλέον σε εξέλιξη μιας συνεχούς και άνευ προγραμματισμού εγκατάστασης μονάδων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) σε ολόκληρο την Ήπειρο. Το απρογραμμάτιστο παίρνει δυστυχώς τη μορφή ενεργειών-καταιγίδας που είναι πλέον σίγουρο πως τα αποτελέσματα θα είναι οδυνηρά. Ο γενικός κανόνας αντιμετώπισης του προβλήματος ασφαλώς δεν είναι η άρνηση. Απαιτείται σχεδιασμός. Αδήριτη καθίσταται η ανάγκη «να εκπονηθεί από την Περιφέρεια ολοκληρωμένο σχέδιο του Ενεργειακού Σχεδιασμού της Ηπείρου (όπως έχουν πραγματοποιήσει άλλες περιφέρειες)».

Ο προβληματισμός των τοπικών κοινωνιών είναι άμεσος και αποτυπώνεται με επιστολές διαμαρτυρίας διαφόρων συλλόγων και με αποφάσεις Δημοτικών Συμβουλίων. Το πρόβλημα είναι οικουμενικό και για το λόγο αυτό απαιτείται η καθολική συμμετοχή όλων των Ηπειρωτών, όλων μας. Άλλωστε η προστασία του περιβάλλοντος δεν αφορά μόνο την παρούσα χρονική περίοδο. Κρίνεται το μέλλον του τόπου μας. Από την άποψη αυτή η «Πανηπειρωτική» θα ενημερώνει συνεχώς και στο ακέραιο τους Ηπειρώτες «για ό,τι γίνεται» για το μείζον αυτό πρόβλημα.

Περιοχή ΠΟΓΩΝΙΟΥ

Οι αντιδράσεις των κατοίκων των διαφόρων περιοχών, είναι ουσιαστικές και φυσικά ελπιδοφόρες. Η Πολιτιστική Αδελφότητα Μεροπαίων Πωγωνίου με επιστολή-Διαμαρτυρία προς τους αρμόδιους φορείς θέτει μια σειρά ερωτημάτων που είναι αποκαλυπτικά του μεγέθους της επικείμενης καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής του Πωγωνίου. Ειδικότερα η Αδελφότητα ερωτά:

«Ισχύει ή όχι ο σχεδιασμός κατασκευής αιολικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) στα όρια του Δήμου Πωγωνίου και ιδιαίτερα, στην περιοχή του δικτύου Φύση 2000 GR 2130010 (Όρος Δούκο, Ωραιόκαστρο, Δάσος Μερόπης, Κοιλιάδα Γορμού, Λίμνη Δελβινακίου).

Στην ως άνω γεωγραφική περιοχή συμπεριλαμβάνεται και το όρος Μερόπη/Δούσκο (Νε-

Νεμέρτσικα: «Ουρανοί και γαλανοί αιθέρες «χαμήλωσαν» για να σε τυλίξουν με χρυσωμένα σύννεφα, εσένα την Υψικάρην, τη Νεφελογεϊτώνα, τη Λευκόπεπλο, τη ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΗ» Μανώλης Δράσος (Φωτ.: Γιώργος Μάνης)

μέρτσικα) το οποίο προστατεύεται ως Ζωνή Ειδικής Προστασίας για τα πουλιά (ΣΠΠ). Είναι

επίσης γνωστό ότι η προαναφερόμενη γεωγραφική περιοχή αποτελεί ένα διεθνές δίκτυο περιοχών που είναι ζωτικές για τη διατήρηση παγκοσμίως απειλούμενων ειδών ενδημικών πουλιών, των οποίων η επιβίωση εξαρτάται από τους συγκεκριμένους βιοτόπους. Οι νοτιοδυτικές πλαγιές του βουνού έχουν χαρακτηριστεί βιότοποι CORINE, ενώ το βόρειο τμήμα του ανήκει στο γεωπάρκο Βίκου-Αώου και ανήκει στο NATURA 2000».

Η Αδελφότητα Δολού Αθηνών «Ο Άγιος Χριστόφορος» κατέθεσε στους αρμόδιους φορείς ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ «για την προγραμματισμένη κατασκευή Αιολικών Πάρκων στο όρος Κουτσόκραιο και όρος Δούσος (Νεμέρτσικα).

Επειδή η περιοχή αυτή του Πωγωνίου με τις οροσειρές Νεμερίτης «Νεμέρτσικα/ Δούσκο) και Κουτσόκραιο, είναι ενταγμένες στο πρόγραμμα NATURA 2000, για την βιοποικιλότητα, την ορνιθοπανίδα, και την διαδρομή σημαντικών ειδών αποδημικών πουλιών Ευρώπης».

Καλούν «τόσο τη Νομαρχία όσο και τους αρμόδιους φορείς να εισακούσουν τις εύηχες αντιρρήσεις και να μην προχωρήσουν στην υλοποίηση της απόφασής των για τη δημιουργία Α.Π. στις προαναφερόμενες περιοχές».

Γενικό Συμβούλιο της ΠΣΕ για τον Ενεργειακό Σχεδιασμό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΣΕ

Η Ήπειρος το τελευταίο χρονικό διάστημα αντιμετωπίζει ένα καταιγισμό "επενδυτικών έργων" εγκατάστασης μονάδων ΑΠΕ όπως άλλωστε όλες οι περιφέρειες, στα πλαίσια της ενεργειακής μετάβασης και της «αποθρακοποίησης» της παραγωγής ενέργειας.

Στα πλαίσια αυτά το Δ.Σ. συζήτησε σε ειδική συνεδρίαση (21.4.2021) τα προβλήματα που προκύπτουν από τα προαναφερόμενα "επενδυτικά έργα" και, ψήφισε ομόφωνα σχετική απόφαση που δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα μας στο προηγούμενο φύλλο και αποφάσισε την σύγκληση του Γενικού Συμβουλίου (12.5.2021) με τηλεδιάσκεψη με μοναδικό θέμα "ο Ενεργειακός Σχεδιασμός" της Ηπείρου.

Στη συνεδρίαση είχαν κληθεί όλοι οι Ηπειρώτες Βουλευτές, ο Περιφερειάρχης, οι Δήμαρχοι της Ηπείρου. Την απόφαση εκ μέρους του Δ.Σ της ΠΣΕ παρουσίασε το μέλος κ. **Νίκος Γιαννούλης**, Φυσικός Msc Περιβαλλοντολόγος. Εκτός από τα μέλη του Γενικού Συμβουλίου, τοποθετήθηκαν οι Ηπειρώτες Βουλευτές κ. **Σταύρος Καλογιάννης** (ΝΔ), **Γιάννης Μπαλάφας** (ΣΥΡΙΖΑ), **Χρήστος Γκόγκας** (ΚΙΝΑΛ) και **Χρήστος Κατσώτης** (ΚΚΕ), ο αντιδήμαρχος Ιωαννίνων **Βασίλη Βλέτσας**, ο Δήμαρχος Πωγωνίου **Κώστας Καψάλης** και εκπρόσωποι επιτροπών αγώνα. Μέσα από τη συζήτηση αναδείχθηκε ότι η πρωτοβουλία της Πανηπειρωτικής είναι σημαντική και επίκαιρη και υπήρξε συμφωνία στην πλειοψηφία των θέσεων που περιλάμβανε η εισήγηση.

Ο βασικός προβληματισμός ανέδειξε ότι δεν συμβάλλουμε με την αποσπασματική τοποθέτηση για κάθε επένδυση, αλλά απαιτείται να εκπονηθεί από την Περιφέρεια ολοκληρωμένο σχέδιο του

Ενεργειακού Σχεδιασμού της Ηπείρου (όπως έχουν πραγματοποιήσει άλλες περιφέρειες). Πρέπει να απαντηθεί, τα έργα που έχουν εγκριθεί ή προγραμματίζονται τι εξυπηρετούν, ποια είναι η σκοπιμότητά τους, ποιο το μέγεθος σε σχέση με το περιβάλλοντα χώρο, ποιες επιπτώσεις έχουν στο Περιβάλλον και στην Ανάπτυξη, ποια η αποτίμηση των επιπτώσεων στο Φυσικό και Ανθρωπογενές περιβάλλον.

Βασικές παράμετροι που πρέπει να εξετασθούν:

Ενεργειακό μείγμα παραγωγής ενέργειας που πρέπει να επιλεγεί για την Περιφέρεια.

Εκπόνηση ολοκληρωμένης μελέτης, για την φέρουσα ικανότητά τους των ΑΠΕ (Βιομάζα, Υδατικό Δυναμικό, Αιολικό δυναμικό, Φωτοβολταϊκά, περιοχές γεωθερμικού ενδιαφέροντος).

Η αξιοποίηση όλων των πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ και μη) θα μπορούσε να έχει πραγματικά θετικό για την προστασία του περιβάλλοντος αντίκτυπο μόνο στο πλαίσιο μιας οικονομίας που δεν θα είναι σχεδιασμένη με κριτήριο το κέρδος των επιχειρηματικών ομίλων.

Αναστολή όλων των διαδικασιών αδειοδότησης και υλοποίησης υποδομών ΑΠΕ μέχρι την ολοκλήρωση του Ειδικού Χωροταξικού ΑΠΕ Περιφέρειας.

Ορισμός περιοχών αποκλεισμού χωροθέτησης ΑΠΕ.

Εκπόνηση ολοκληρωμένης μελέτης για την προστασία των πηγών ύδατος.

Παράλληλα αποφασίστηκε η κατάθεση ψηφίσματος στο Πρόεδρο της Βουλής, στα αρμόδια Υπουργεία, στους Βουλευτές της Ηπείρου κ.λ.π.

Πηγές Αγίου Γεωργίου, Δήμου Ζηρού

Πρόκειται για τις πηγές από τις οποίες υδροδοτούνται τρεις πόλεις: Πρέβεζα, Φιλιππιάδα, Άρτα. Με ΟΜΟΦΩΝΗ απόφαση ΤΟ Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου Ζηρού αποφάσισε:

Το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου

Ζηρού Ομόφωνα Αποφασίζει:

Είναι αρνητικό στην κατασκευή του έργου «Μικρό Υδροηλεκτρικό έργο (ΜΥΗ) Άγιος Γεώργιος, ισχύος 2,13 MW, Δ.Ε. Φιλιππιάδας του Δήμου Ζηρού / Π.Ε. Πρέβεζας, Περιφέρειας Ηπείρου»

Επίσης το Δημοτικό Συμβούλιο Πρέβεζας:

«Η πηγή του Αγίου Γεωργίου ανήκει στο «Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών» του υδατικού διαμερίσματος της Ηπείρου που προορίζεται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση και η κίνηση του υπόγειου νερού ακολουθεί προνομιακές ροές μέσα από καρστικούς αγωγούς, οι οποίοι ακολουθώντας ένα δαιδαλώδες μοτίβο συγκλίνουν προς την πηγή. Η κατασκευή του προτεινόμενου υδροηλεκτρικού έργου, θα επιφέρει σημαντική επίδραση στο μηχανισμό λειτουργίας της πηγής. Η διάνοιξη της σήραγγας και η εκτεταμένη χρήση εκρηκτικών είναι μια ισχυρή παρέμβαση

που μεταξύ άλλων θα ζητείται:

Θεσμοθέτηση αποφασιστικού ρόλου του Περιφερειακού Συμβουλίου και των Δημοτικών Συμβουλίων.

κατάργηση των διατάξεων του Ν.4685/20 βάσει του οποίου επιτρέπεται η χωροθέτηση εγκαταστάσεων εξορύξεων, ΑΠΕ κ.λπ. και εντός Προστατευόμενων Περιοχών και πολλές άλλες διατάξεις σε βάρος της προστασίας του περιβάλλοντος.

Τη θεσμοθέτηση αλλαγών και ισχυρών ανταποδοτικών, με όρους δημιουργίας θέσεων εργασίας, εισοδήματος και αξιών περιβάλλοντος.

Κατάργηση του χαρακτηρισμού του ΕΤΜΕΑΡ, το οποίο πληρώνουμε στους λογαριασμούς ρεύματος για να χρηματοδοτούνται οι επιχειρηματίες της "Πράσινης Ενέργειας" ως ελάχιστο βήμα για φθινό ρεύμα για τα λαϊκά στρώματα.

Να επανεξεταστεί η «απολιγνιτοποίηση» υπό το πρίσμα της νέας τεχνολογίας παραγωγής ρεύματος από την καύση.

Ιδιαίτερη σημασία είχε η συζήτηση γύρω από την κατάργηση ή αξιοποίηση του λιγνίτη.

Τόσο από τη συζήτηση στο Γ.Σ όσο και από τις εξελίξεις προτείνονται τα εξής:

Να γίνει εκτενής ενημέρωση για τις αποφάσεις και τη συζήτηση όλων των συλλόγων, αδελφοτήτων, ομοσπονδιών μελών της ΠΣΕ., της Περιφέρειας, των Δήμων, των σωματείων και των συλλόγων της Ηπείρου

Να υπάρξει συντονισμός της ΠΣΕ με άλλες αντίστοιχες ομοσπονδίες που οι περιοχές τους πληττονται από την ανεξέλεγκτη εγκατάσταση ΑΠΕ (Μακεδόνες, Θεσσαλοί, Ευβοιώτες κλπ).

Στην παρέμβαση του ο Πρόεδρος του Δ.Σ της ΠΣΕ **Μάκης Κιάμος** τόνισε:

"Η Πανηπειρωτική με μια φωνή θα υπερασπίσει τα συμφέροντα της Ηπείρου και των απόδημων Ηπειρωτών. Η παρούσα διοίκηση το έχει αποδείξει, βγαίνει μπροστά για όλα τα ζητήματα που απασχολούν τους απόδημους και τους συμπατριώτες μας που ζουν στην Ήπειρο. Στο επόμενο Δ.Σ. θα καταθέσουμε την τελική μας απόφαση για το ζήτημα. Περιμένουμε απ' όλους τους συλλόγους και τις αδελφότητες να συνεδριάσουν και να μας καταθέσουν γραπτές προτάσεις για να τις λάβουμε υπόψη μας." Μπορούμε να τους σταματήσουμε, μπορούμε να προστατέψουμε τον τόπο μας αλλά χρειάζεται να δώσουμε μάχη, όλοι μαζί, όχι μόνο οι Ηπειρώτες.

Δυσμενείς θα είναι οι επιπτώσεις που θα έχουν οι εργασίες κατασκευής του έργου στο μνημείο του Ρωμαϊκού Υδραγωγείου, που βρίσκεται σε ελάχιστη απόσταση από την περιοχή παρέμβασης (Φωτ.: Γιώργος Μάνης)

και η οποία επιδρά στους αγωγούς τροφοδοσίας της πηγής με απρόβλεπτες και ανεπανόρθωτες εξελίξεις. Ταυτόχρονα η λεκάνη πρεμίας που θα σχηματιστεί ανάντι του φράγματος εκτροπής θα μειώσει την ταχύτητα ροής του ποταμού και θα μειώσει επίσης τη δυνατότητα μεταφοράς των φερτών υλών με αποτέλεσμα την γρήγορη επικωμάτωση. Επομένως υπάρχει μεγάλη πιθανότητα οι εργασίες αυτές να έχουν ανεπανόρθωτες συνέπειες για την ποιότητα και την ποσότητα των νερών και με απώτερη ολέθρια συνέπεια την διακοπή υδροδότησης των πηγών.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗ: «Η περιοχή παρέμβασης βρίσκεται εντός ορίων του αρχαιολογικού χώρου της Βραχσοκεπής «Ασπροχάλικο», που αποτελεί ένα από τα παλαιότερα σημεία κατοίκησης στον ευρωπαϊκό χώρο. Επιπλέον σε ελάχιστη απόσταση βρίσκεται και το μνημείο του Ρωμαϊκού Υδραγωγείου, ένα από τα πιο υψηλού επιπέδου τεχνικά έργα της Ρωμαϊκής περιόδου που σώζονται ως και σήμερα στον Ελλαδικό χώρο. Πιθανή κατασκευή του έργου θα έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο σημαντικό αυτό χώρο από αρχαιολογικής άποψης».

«Άραχθος, ήταν κάποτε ένα ποτάμι;»

Ανακοίνωση της Ομοσπονδίας Τζουμερκιωτών

Τα Τζουμέρκα σε πολιορκητικό κλοιό!

Πριν από λίγους μήνες η Ομοσπονδία Τζουμερκιωτών παρατηρώντας προσεκτικά τον γεωπληροφοριακό χάρτη της Ρ.Α.Ε. διαπίστωσε ότι μια ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία με έδρα τα Γιάννενα – η Α.Π.Ε. ΚΩΤΣΙΝΑ Ι.Κ.Ε. – είχε καταθέσει στη Ρ.Α.Ε. μια αίτηση(Γ-012551/9-2-2021) για την κατασκευή ΜΥΗΕ 2,8 MW, στον Άραχθο ποταμό, κάτω από τη Δαφνιώτη και την Πλατανούσα! Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.) στα τέλη Ιουνίου προχώρησε στην βεβαίωση παραγωγής(ΒΕΒ-3974/2021), αν και η Ομοσπονδία Τζουμερκιωτών είχε καταθέσει τεκμηριωμένο κείμενο αντιρρήσεων.

Με βάση το νομοθετικό πλαίσιο, η Ρ.Α.Ε. στη φάση αυτή εξετάζει τη σκοπιμότητα του έργου στη βάση κριτηρίων οικονομικής φύσεως που σχετίζονται με την τεχνικοοικονομική επάρκεια του έργου, δεν αξιολογεί τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά του και

συνήθως παρέχει αφειδώς άδειες παραγωγής στον οποιοδήποτε υποψήφιο «επενδυτή»! Το παράδοξο μάλιστα είναι ότι στη φάση αυτή καθορίζεται γενικώς ο τύπος για την άσκηση της δραστηριότητας, χωρίς να διαπιστώνεται πλέον από την Αρχή ούτε καταρχήν η δυνατότητα εξασφάλισης της επίμαχης θέσης. Η δε ακριβής θέση της μονάδας, καθώς και η δυνατότητα εξασφάλισης του δικαιώματος χρήσης αυτής καθορίζονται κατά την έκδοση της άδειας εγκατάστασης, που χορηγείται στον κάτοχο άδειας παραγωγής σε επόμενο αδειοδοτικό στάδιο. Άλλη μια ένδειξη βιασύνης, προχειρότητας και σκόπιμης «διευκόλυνσης» τέτοιων πρακτικών είναι το γεγονός ότι ο πολίτης και οι φορείς που διαφωνούν έχουν μόνο 15 μέρες περιθώριο για να καταθέσουν εμπρόθεσμο αίτημα αντιρρήσεων έναντι της αρχικής αίτησης και τριάντα μέρες έναντι της βεβαίωσης παραγωγού, χωρίς μάλιστα η Ρυθμιστική Αρχή να τους έχει επιδώσει στοιχεία του φακέλου της αίτησης!

Μέρος μιας προφανούς ανισότητας δικαίου είναι και τα εξής: α) ο δικαιούχος των έργων Α.Π.Ε. καταλαμβάνει χώρο που δεν του ανήκει για 25 έτη με δικαίωμα επέκτασης έως τα 50 χρόνια. Σε αυτό το διάστημα – σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο- απολαμβάνει το 97% των εσόδων και υποχρεώνεται να αποδίδει το 1% στους κατοίκους και το 1,7% στον Δήμο! β) Οι αποφάσεις των Δήμων και της Περιφέρειας έχουν γνωμοδοτικό χαρακτήρα. Αγνοείται ουσιαστικά η βούληση της τοπικής κοινωνίας. γ) η περιοχή των Τζουμερκίων έχει πληρώσει το τίμημα της ενεργειακής συμμετοχής με τα μεγάλα φράγματα «Πουρνάρι Ι και ΙΙ». δ) αν κατασκευαστούν και λειτουργήσουν όλα τα αιολικά της χώρας, τότε η Ελλάδα θα ξεπεράσει κατά 6 φορές το δεσμευτικό στόχο της απέναντι στην Ε.Ε. ε) δεν υπάρχει ολοκληρωμένη μελέτη για τη φέρουσα ικανότητα των υδάτινων οικοσυστημάτων, πόσα δηλ. Υ/Η και ποιου δυναμικού αντέχει ένα ποτάμι κι ένα ρέμα.

Ειδικότερα για το ΜΥΗΕ στον Άραχθο μια ιδιότυπη παραδοξότητα αποτελεί το γεγονός ότι στην ίδια περίπτωση περιοχή όπου το Συμβούλιο της Επικρατείας με την 3858/2007 απόφασή του ακύρωσε για λόγους περιβαλλοντικής προστασίας το υδροηλεκτρικό έργο του Αγίου Νικολάου εμφανίζεται μετά από χρόνια ένα καινούριο, υπό νέα διεύθυνση, με μικρότερα μεγέθη, να προσβάλει τη μνήμη, τους αγώνες και την ιστορία αυτού του τόπου, μα πάνω

απ’ όλα τη φυσική ροή του ίδιου του ποταμού. Λες και ο δολοφόνος επιστρέφει πάλι στον τόπο του εγκλήματος!

Είναι φανερό ότι στην περιοχή αυτή του Αράχθου, δίπλα στο ποτάμι διέρχεται το σηματοδοτημένο παραποτάμιο «μονοπάτι της βίδρας» το οποίο έχει χρηματοδοτηθεί από πρόγραμμα της Ε.Ε. και συνδέει το παλιό πέτρινο γεφύρι της Πλάκας με τη γέφυρα Τζαρή. Το μονοπάτι της βίδρας έχει μέχρι σήμερα προβληθεί σε διάφορα τουριστικά περιοδικά, στη Διεθνή Έκθεση Τουρισμού του Λονδίνου ως μέρος του συνολικού προγράμματος προβολής του Ε.Ο.Τ. κ.α. Παράλληλα με το μονοπάτι η διαδρομή Γέφυρα Πλάκας- γέφυρα Τζαρή-Κρυονέρι-Φτέρη Κεντρικού αποτελεί σημαντικό μέρος των διαδρομών ράφτιγκ και κανόε καγιάκ. Είναι γνωστό άλλωστε ότι στην περιοχή δραστηριοποιούνται πέντε τουλάχιστον εταιρείες εναλλακτικού τουρισμού.

Τόσο το παραποτάμιο μονοπάτι της βίδρας όσο και οι δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού-ράφτιγκ προσελκύουν όλο το χρόνο πλήθος Ελλήνων και ξένων επισκεπτών ενισχύοντας την τοπική οικονομία, στηρίζοντας μόνιμες θέσεις εργασίας στον τουρισμό του ορεινού όγκου των Τζουμερκίων. Το κύμα Ισραηλινών τουριστών που κατακλύζει τα τελευταία χρόνια τα Τζουμέρκα αναδεικνύει το ράφτιγκ στον Άραχθο και τις δραστηριότητες στο παραποτάμιο μονοπάτι της βίδρας ως βασικό προσορισμό στα Τζουμέρκα. Εδώ διεξάγεται και το Vidra’s Trail με τη συμμετοχή αθλητών από όλη την Ελλάδα. Το υποψήφιο ΜΥΗΕ θα ζημιώσει ανεπανόρθωτα τις παραπάνω δραστηριότητες.

Το «υποψήφιο έργο» θέτει σε άμεσο κίνδυνο και το χωριό της Δαφνιώτης εξαιτίας των μεγάλων καταλισθητικών φαινομένων που έγιναν πριν από λίγους μήνες. Ένα γεωλογικό φαινόμενο που βρίσκεται σε εξέλιξη, καθώς μεγάλο μέρος των πρηνών διαλισθαίνει προς το ποτάμι θέτοντας σε άμεσο κίνδυνο τα σπίτια του χωριού. Είναι βέβαιο ότι οποιαδήποτε παρέμβαση στην περιοχή για την κατασκευή ΜΥΗΕ θα επηρεάσει τη στατικότητα του οικισμού της Δαφνιώτης και τη βιωσιμότητα του έργου! Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις είναι μη αναστρέψιμες.

Το «υποψήφιο έργο» δεν είναι το μόνο στην περιοχή των Τζουμερκίων. Πάνω από 25 αιτήσεις και βεβαιώσεις παραγωγού έχουν δοθεί για μικρά υδροηλεκτρικά σε ρέματα, παραπόταμους και ποτάμια, ενώ το Ξηροβούνι θα γεμίσει από 100 περίπου ανεμογεννήτριες αν οι «επιδοξοί επενδυτές» καταφέρουν να ολοκληρώσουν όλες τις αδειοδοτικές φάσεις και φυσικά αν καταφέρουν να ξεπεράσουν τη σθεναρή αντίσταση της κοινωνίας των πολιτών. Είναι απίστευτο το θράσος και η επιθετικότητα, η έλλειψη περιβαλλοντικής ευαισθησίας. Μέσα σε τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλους από τους περίφημους καταρράκτες στα Θεοδώριανα, τον καταρράκτη στο Γιαννίτα (Αβαρίτσα), στο Αθαμάνιο, στο Βουργαρέλι, στην Κυψέλη, στα Άγναντα, στο Παλιοκάτουνο, στα Λεπιανά, κάτω από τη Μονή Κηπίνας, στους Μελισσουργούς, στο Ματσούκι, στα Πράμαντα, στους Ραφτανάιους, στην Πλατανούσα, στον Άραχθο... επώνυμοι διεκδικητές δημόσιας περιουσίας, στο όνομα μιας «πράσινης ανάπτυξης», χωρίς σχεδιασμό, χωρίς όρια, με κερδοσκοπική φαιδρότητα αναζητούν οφέλη σε ένα σύγχρονο Ελντοράντο. Ποιος θα τους σταματήσει; Ποιος θα βάλει έναν φραγμό στην αλόγιστη αδειοδότηση; Ποιος θα βάλει έναν φραγμό στην προσβολή του τοπίου;

Το γεγονός ότι κάποιοι «επενδυτές» έλαβε βεβαίωση παραγωγού δεν σημαίνει ότι θα γίνει και το έργο! Υπάρχουν και άλλα στάδια πιο σύνθετα που θα πρέπει να ξεπεραστούν. Αν τελικά αποφασίσει να συνεχίσει και δεν λογαριάσει τις σφοδρές αντιδράσεις των κατοίκων της μέσης κοιλάδας του Αράχθου και των Τζουμερκίων, της αποδημίας, της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος, της Ομοσπονδίας Τζουμερκιωτών και άλλων θεσμικών παραγόντων και φορέων, τότε θα αναμετρηθούμε στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση, στην Περιφέρεια Ηπείρου, στα δημοτικά συμβούλια των όμορων Δήμων και αν επιμείνει περισσότερο θα φτάσουμε στην ύστατη λύση του Σ.τ.Ε.

Για τους παραπάνω λόγους και για πολλούς άλλους ακόμα που θα αποκαλυφθούν σε επόμενα στά-

«ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΕΣ»

Οι προετοιμασίες για το αφιέρωμα: «ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΕΣ» ολοκληρώθηκαν. Διαμορφώθηκε ο τελικός κατάλογος με τους Ηπειρώτες εικαστικούς και λογοτέχνες, που δήλωσαν συμμετοχή για την πρώτη (διαδικτυακή φάση) του αφιερώματος αυτού. Συγκεκριμένα παίρνουν μέρος 130 εικαστικοί δημιουργοί και 100 λογοτέχνες, όλων των ηλικιών. Πέραν τούτου συμμετέχουν και 6 Πινακοθήκες και μουσεία της Ηπείρου. Η Πινακοθήκη Μετσόβου, η Δημοτική Πινακοθήκη Μόραλη, η Δημοτική Πινακοθήκη Ζίτσας, το Μουσείο Παύλου Βρέλλη, το Μουσείο “Θεόδωρος Παπαγιάννης και το Αθαμανικό Κέντρο Τέχνης, που έχουν σαν αντικείμενο την εικαστική δημιουργία. Συμμετέχουν επίσης η Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών και η Ιστορική Λαογρα-

Ο Αντιπρόεδρος της ΠΣΕ Βασίλης Παπαϊωάννου, ο Έφορος Πολιτισμού Αλέξανδρος Λαμπριδής συνοδεύονται από τον γλύπτη Θεόδωρο Παπαγιάννη στην πορεία προετοιμασίας του Μεγάλου Αφιέρωματος συσνητήθηκαν με τον Δήμαρχο Ιωαννινών, Μωυσή Ελισάφ

φική Εταιρεία Τζουμερκίων. Ήδη σε συνεργασία, με ειδικό για διαδικτυακές πλατφόρμες γραφείο, ετοιμάζεται ο σχετικός ιστότοπος και από τα μέσα Ιούλη 2021 και σε μικρό σχετικό διάστημα θα γίνει η ανάρτηση σ’ αυτό των στοιχείων, όλων των Ηπειρωτών Δημιουργών. Η ομάδα εργασίας της ΠΣΕ, που απαρτίζεται από τους **Βασίλη Παπαϊωάννου, Αλέξανδρο Λαμπρίδη, Αναστασία Κοντούλη, Αντώνη Κοντό, Λίλιαν Παπαδοπούλου, Μαρίνα Τζάκου, Κώστα Λιάγκο και την Ελευθερία Γκαρτζονίκα**, εργάζεται πυρετωδώς για το καλύτερο και ταχύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Η πρώτη φάση αυτού του σπουδαίου αφιερώματος, που για 3η συνεχόμενη δεκαετία υλοποιεί η ΠΣΕ, βαίνει προς την επιτυχή ολοκλήρωση του. Η ΠΣΕ με κάθε μέσον θα ενημερώσει τους Ηπειρώτες, ώστε να γίνουν κοινωνοί του σπουδαίου αυτού έργου.

«Κι αν εσείς θέλετε να μας αναγκάσετε να βλέπουμε τον τόπο μας στο βυθό μιας τεχνητής λίμνης-μας συγκαλείτε- «δεν θα πάρουμε»». (Φωτ.: Γιώργος Μάνης)

BIBLIA - ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

«Ακάκιε», Κώστα Κρομμύδα, εκδόσεις ΔΙΟΠΤΡΑ

Η ζωή και το έργο του Λευτέρη Μαντζίκα σε μυθιστόρημα

Εκδόθηκε από τις εκδόσεις ΔΙΟΠΤΡΑ το μυθιστόρημα του Κώστα Κρομμύδα με τον τίτλο «Ακάκιε». Η ιστορία είναι βασισμένη στη ζωή του αείμνηστου **Λευτέρη Μαντζίκα**, του Μέγα Ηπειρώτη Ευεργέτη.

«Οι αληθινές ιστορίες πάντα προκαλούν το ενδιαφέρον της κοινωνίας, πόσο μάλλον όταν αυτές αφορούσαν ανθρώπους που άφησαν το στίγμα τους σε έναν ολόκληρο αιώνα».

Από το οπισθόφυλλο του βιβλίου

«Με μια χρυσή λίρα στην τσέπη και μια σοφή συμβουλή ξεκίνησε ο νεαρός Λευτέρης από το χωριό του στην Ήπειρο για την Αθήνα. Ονειρεύτηκε να χτίσει και να δημιουργήσει, να χορτάσει την πείνα του σώματος και της ψυχής των ανθρώπων. Στην περιπέτεια της ζωής του μια γυναίκα μπαίνει στην καρδιά του, μέχρι που ο πόλεμος, αδυσώπητος κι απάνθρωπος, τους δοκιμάζει. Όμως τα γραμμένα της ζωής δύσκολα τα ξεγελάς. Όταν η Ελλάδα ξυπνά από τον λήθαργο του πολέμου, αρπάζει κάθε ευκαιρία που παρουσιάζεται μπροστά του. Αγωνίζεται να κάνει το όνειρό του πραγματικότητα, χωρίς να αφήνει τίποτα να μπει εμπόδιο στον δρόμο του. Η εργατικότητα του γίνεται πάθος και το πάθος του όραμα. Χρόνια μετά, όταν ο Ακάκιος βρίσκεται σε κάθε ελληνικό σπίτι, κοιτάζει με δέος το παρελθόν και όσα κατάφερε να δημιουργήσει. Χωρίς να ξεχνά από πού ξεκίνησε, χωρίς να ξεχνά τον τόπο που τον γέννησε. Γιατί ξέρει ότι οι ρίζες είναι που κάνουν τα πιο δυνατά δέντρα. Διαβάζοντας το βιβλίο αυτό, θα κρατήσετε στη μνήμη σας χρυσούς σιτοβολώνες του Θεσσαλικού κάμπου, μυρωδιές από παλιά εδωδιμοπωλεία και ήχους από ηπειρώτικα μοιρολόγια. Μια ιστορία εμπνευσμένη από τη ζωή του **Λευτέρη Μαντζίκα** που έρχεται να συγκινήσει και να θυμίσει στον καθένα από εμάς πως η ουσία στη ζωή είναι να παραμένεις Άνθρωπος».

Λευτέρης Μαντζίκας (1917-2008)

Ο **Λευτέρης Μαντζίκας** γεννήθηκε στη Λιγοψά των Ιωαννίνων και υπήρξε επί 40 χρόνια ο διευθύνων σύμβουλος της μεγαλύτερης Ελληνικής βιομηχανίας ζυμαρικών. Διετέλεσε επίσης για 15 συνεχή έτη πρόεδρος της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος και ευεργέτησε με το έργο του εκατοντάδες Ηπειρώτες.

(...) Ένθερμος πατριώτης, χωρίς να ξεχάσει ποτέ τις ρίζες του, ήταν αυτός που πρωτοστάτησε στην ίδρυση της Αδελφότητας Λιγοψινών το 1957 κι έβαλε τα γερά θεμέλια, δίνοντας ώθηση και όραμα στις μετέπειτα διοικήσεις της, ενσαρκώνοντας ωραία ανθρώπινα ιδανικά που αγκάλιασαν ολόκληρη την κοινότητα. Ανήσυχος, δραστήριος, με περίσσειμα αγάπης για το χωριό, τη γενέτειρα γη που όχι μόνον δεν ξέχασε ποτέ αλλά με την πολύπλευρη προσφορά του άφησε το δικό του στίγμα σε έργα και αξίες. Έργα που ομορφαίνουν το χωριό μας και κάνουν ταυτόχρονα πιο εύκολη τη ζωή των μονίμων κατοίκων του. Γι' αυτό άλλωστε και το χωριό, η Λιγοψά, τον ανακήρυξε Μέγα Ευεργέτη και η πλατεία του χωριού μας ονομάστηκε «Πλατεία Ελευθερίου Μαντζίκα».

Πάντα παρόν και πάντα πρώτος σε κάθε

εκδήλωση ή δραστηριότητα, ακόμη και όταν οικειοθελώς αποχώρησε από την προεδρία της Αδελφότητας, που υπηρέτησε για 33 ολόκληρα χρόνια. Ακούραστος εργάτης αφιέρωσε ένα μεγάλο μέρος της ζωής του στα κοινά του χωριού μας και κυρίως στην Αδελφότητά μας. Μια Αδελφότητα που ταυτίστηκε με το όνομά του γιατί ήταν ο άνθρωπος που την ξεκίνησε και με το πάθος και την αγάπη που έτρεφε για το χωριό μας την οδήγησε και την έφθασε σε αξιοζήλευτο σημείο.

Εργάστηκε και έκανε βίωμά του την συνεργασία και συνεισφορά στα κοινά όχι μόνον του χωριού μας αλλά γενικότερα της Ηπείρου, με σημαντική υλική προσφορά σε έργα και λοιπές δραστηριότητες, ώστε σήμερα να συγκαταλέγεται μεταξύ των πολλών ευεργετών της Ηπείρου. Πρόεδρος της Πανηπειρωτικής Συνομο-

σπονδίας Ελλάδος για αρκετά χρόνια, ήταν συνεχώς συμπαρασάτης και αρωγός της σε κάθε ανάγκη, εκδήλωση και δραστηριότητα. Μοναδική η συμβολή του στην απόκτηση των ιδιόκτητων γραφείων της ΠΣΕ και γι' αυτό το λόγο η μεγάλη αίθουσα εκδηλώσεων φέρει το όνομά του. Το 1984 ανακηρύχθηκε από την ΠΣΕ ως «Μέγας Ηπειρώτης Ευεργέτης» (...)

Ο Λευτέρης Μαντζίκας θα αποτελεί για όλους μας φωτεινό παράδειγμα φιλοπατρίας και παράδειγμα προς μίμηση.

Ας είναι αιωνία η μνήμη του.

Το ΔΣ της Αδελφότητας Λιγοψινών Ηπείρου,
«Η Θεοτόκος»

Ο πρόεδρος της ΠΣΕ για τον Λευτέρη Μαντζίκα

Στο βιβλίο εμπεριέχεται και η δήλωση του **Μάκη Κιάμου**

«Ο Λευτέρης Μαντζίκας, ο μέγας Ηπειρώτης Ευεργέτης, ο πατριώτης που θεμελίωσε την Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας, είναι για εμάς και για όλη την Ήπειρο η προσωποποίηση του ηπειρώτικου ήθους και της ηπειρώτικης λεβεντιάς. Όσοι τον γνώρισαν, τον θαύμασαν για την εντιμότητα και τον πατριωτισμό του. Είμαι ευτυχής που βρίσκομαι σ' αυτή τη θέση που για δεκαπέντε ολόκληρα χρόνια κοσμούσε με την παρουσία του ο Λευτέρης Μαντζίκας».

*Χρυσόστομος-Μάκης Κιάμος –Χήτος,
πρόεδρος της ΠΣΕ*

Οι χωριανοί του για τον Λευτέρη Μαντζίκα

Η πρόεδρος της Κοινότητας Λιγοψάς Ιωαννίνων, γενέτειρα του Λευτέρη Μαντζίκα, μάς δήλωσε:

«Ο **Λευτέρης Μαντζίκας** υπήρξε ένας αληθινός χωριανός και μοναδικός πατριώτης. Όλοι έχουν να πούνε για τα τόσα καλά που έκανε στο χωριό του. Δεν ήταν μόνο οι ευεργεσίες. Σε όλα και για όλους ήταν ο δάσκαλος και ο άνθρωπος που καθοδηγούσε και οδηγούσε τους χωριανούς του σε δίκαιες πράξεις. Ηπειρώτης με όλη τη σημασία της λέξης, ευεργέτης αληθινός. Δεν υπήρξε χωριανός που ζήτησε τη βοήθειά του και να μην τη βρήκε απλόχερα από τον **Λευτέρη Μαντζίκα**. Η Λιγοψά τον τίμησε επανειλημμένως. Μέγας ευεργέτης, μέγας πατριώτης, μέγας Ηπειρώτης».

*Ελένη Λάλου-Μπαϊράκα,
πρόεδρος Κοινότητας Λιγοψάς*

«Ακάκιε»

Γράφει η Κατερίνα Σχισμένου

Μια ιδιαίτερη ανάμνηση, αχνή κάπου μεταξύ παιδικής ηλικίας και των ασπρόμαυρων διαφημίσεων ξυπνά η λέξη Ακάκιε... Μια ιδιαίτερη διαδρομή και καταγραφή από τον Κώστα Κρομμύδα του **Λευτέρη Μαντζίκα** από τα κακοτράχαλα και σκληρά χωριά της Ηπείρου με τις δύσκολες συνθήκες της επιβίωσης που έκαναν όμως τους ανθρώπους πιο δυνατούς και πειθαρχημένους στις όποιες δύσκολες μεταβάσεις της ζωής. Μια πορεία από το τίποτα στα πάντα με την αριστοτεχνική γραφή του Κώστα Κρομμύδα που περιγράφει με λογοτεχνικό τρόπο αυτή τη μεγάλη προσωπικότητα. Έναν άνθρωπο που με μεράκι και αγάπη στην Ήπειρο και τα ιδιαίτερα εφόδια που είναι βαθιά καταγεγραμμένα στον κάθε Ηπειρώτη από το ευθυτενές βλέμμα και καθαρή σκέψη έως την επιμονή και εργατικότητα, τη συνέπεια και την αγάπη στην οικογένεια, την ντομπροσύνη, το θάρρος και κάτι ακόμη που δυστυχώς σήμερα εκλείπει. Το αλληλέγγυο και η αγάπη για τον τόπο, όπου κι αν βρίσκεται κανείς. Συστατικά που κάνουν έναν Ηπειρώτη όπως τον **Λευτέρη Μαντζίκα** μεγάλο Ηπειρώτη, ευεργέτη και μεγάλο άνθρωπο και προσωπικότητα. Δεν περνούν όλοι οι άνθρωποι με τον ίδιο τρόπο απ' αυτή τη ζωή και τόπο. Μερικοί στιγματίζουν με τη ζωή τους, το έργο τους, την προσφορά τους. Ας μάθουμε την πορεία αυτή, του **Λευτέρη Μαντζίκα**, ας πορευτούμε λογοτεχνικά μαζί του μέσα από όμορφες εικόνες και περιγραφές, μέσα από ένα υπέροχο ταξίδι, μήπως καταφέρουμε κι εμείς να βρούμε αυτό το κρυμμένο μεγαλείο που βρίσκεται σε κάθε Ηπειρώτικη καρδιά.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο **Κώστας Κρομμύδας** είναι απόφοιτος του Εθνικού Θεάτρου. Έχει εργαστεί ως ηθοποιός στο θέατρο, στην τηλεόραση και στο σινεμά. Συμμετείχε στον τρίτο και τέταρτο κύκλο της σειράς The Durrells.

Τον Μάιο του 2012 εκδόθηκε το πρώτο βιβλίο του, «Μπαμπά, Μεγάλωσέ με», του οποίου η

αναθεωρημένη και επικαιροποιημένη έκδοση κυκλοφόρησε ξανά το 2021 από τις εκδόσεις Διόπτρα, και τον Μάιο του 2013 το πρώτο μυθιστόρημά του, «Η Ζωή που Έλειπε» (αγγλική έκδοση Cave of Silence). Τον Ιούνιο του 2014 εκδόθηκε το δεύτερο μυθιστόρημά του, με τίτλο «Ογκρέσα». Ακολούθησε το «Μη με Λησμόνει», τον Μάιο του 2015 (αγγλική έκδοση Lake of Memories). Τον Μάιο του 2016 εκδόθηκε το βιβλίο

του «Ουρανόεσσα», το οποίο βραβεύτηκε το 2017 ως το καλύτερο μυθιστόρημα της χρονιάς στην κατηγορία «Ηρωίδα έμπνευση» (αγγλική έκδοση Dominion of the Moon).

Τον Μάιο του 2017 εκδόθηκε το μυθιστόρημα με τίτλο «Φως μέσα στη Θύελλα» (αγγλική έκδοση Athora), ενώ το 2018 κυκλοφόρησε το «Μυρωδιά από Σανίδι, το 2019 το «Μια Νύχτα Ακόμη» και το 2020 η «Εβόρα».

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

«Ένωση Ηπειρωτών Αχαρνών»

ΕΝΩΣΗ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΑΧΑΡΝΩΝ Αχαρνένων Ιππέων και ΜελοπομένουΒ' Εμπορικό Κέντρο,
Λόφος Προφήτη Ηλία, Αχαρνές, Τ.Κ. 13672, Αθήνα Τηλ. επικοινωνίας: 6948896427
Email: enws_i_hpeirwtwn_axarnwn@yahoo.gr https://enws-i_hpeirwtwn-axarnwn.webn-
ode.gr/Facebook: Ένωση Ηπειρωτών Αχαρνών Instagram: enws_i_hpeirwtwn_axarnwn

Στην Ιερή Πόλη του Μεσολογγίου 2018

ώστε να διατηρηθεί και να κληρονομηθεί ένα ακόμα στοιχείο της πλούσιας λαογραφίας μας. Έτσι με μεράκι και προσπάθεια το βε-
στάριο της Ένωσης περιέχει ήδη πάνω από 75 ιδιόκτητες παραδοσιακές φορεσιές παι-
δικές, αντρικές και γυναικείες από τις πε-
ριοχές του Ζαγορίου, της Κόνιτσας, των
Ιωαννίνων, του Μετσόβου, του Σουλίου και
του Παγωνίου.

Πλούσια Πολιτιστική δράση

Ο πολιτιστικός απολογισμός των τελευταίων
ετών αποτελεί ένδειξη της συνεχούς
προσπάθειας που η Ένωση Ηπειρωτών
Αχαρνών καταβάλλει προκειμένου να εξυ-
πηρετεί στο έπακρο τους στόχους και
σκοπούς της.

28/1/2018. Ετήσια εκδήλωση για την
κοπή πρωτοχρονιάτικης πίτας της Ένωσης
Ηπειρωτών σε αίθουσα εκδηλώσεων της
περιοχής των Αχαρνών, κατά την οποία πα-
ρουσιάστηκαν παραδοσιακοί χοροί και δρώ-
μενα της Ηπείρου με τη συμμετοχή ζωντανής
παραδοσιακής ορχήστρας.

11/2/2018. Παρουσίαση αποκρίτικων
δρώμενων της Ηπείρου στο Πεδίο του Άρεως,
ύστερα από πρόσκληση του Διεθνούς Συμ-
βουλίου Χορού.

27/2/2018. Συμμετοχή των χορευτικών
ομάδων στην εκδήλωση «Πίτα του Ηπειρώτη»
στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας (ΣΕΦ).

25/3/2018 Συμμετοχή αντιπροσωπείας
των χορευτικών ομάδων στην παρέλαση του
Δήμου Αχαρνών για τον εορτασμό της
επετείου της Ελληνικής Επανάστασης του
1821.

31/3-1/4/2018 - Μεσολόγγι. Συμ-
μετοχή αντιπροσωπείας των χορευτικών
ομάδων στις εορταστικές εκδηλώσεις για
τον εορτασμό της επετείου της Εξόδου της
Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου.

13/4/2018. Συμμετοχή των χορευτικών

ομάδων στα "ΖΩΔΟΧΕΙΑ 2018" (εορταστικές
εκδηλώσεις του Δήμου Αχαρνών που πραγ-
ματοποιούνται ετησίως με αφορμή τον εορ-
τασμό της Ζωοδόχου Πηγής).

11/5/2018. Χορευτική παράσταση στο
Εκθεσιακό Κέντρο Περιστερίου στο πλαίσιο
της εκδήλωσης «Ελλάδος Γεύσεις» υπό την
αιγίδα της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας
Ελλάδος.

19/5/2018. Συμμετοχή των χορευτικών
ομάδων στην εκδήλωση προς τιμήν του
Ηπειρώτη γλύπτη Θεόδωρου Παπαγιάννη, η
οποία διοργανώθηκε από τον Σύλλογο Ηπει-
ρωτών Μεταμόρφωσης στο Εκθεσιακό Κέντρο
του Δήμου Μεταμόρφωσης.

28/5/2018. Συμμετοχή των χορευτικών
ομάδων στις εορταστικές εκδηλώσεις του
Δήμου Αχαρνών για τον εορτασμό της Αγίας
Τριάδος στην Πάρνηθα.

9/6/2018. Συμμετοχή των χορευτικών
ομάδων στο «2^ο Αντάμωμα Χορευτικών Συγ-
κροτημάτων» του Δήμου Ζεφυρίου, κατόπιν
σχετικής πρόσκλησης του Συλλόγου Ηπει-
ρωτών Ζεφυρίου.

14/6/2018. Συμμετοχή των παιδικών
χορευτικών ομάδων στο παιδικό φεστιβάλ
«Μάριος-Δημήτριος Σουλούκος» που διορ-
γανώνεται ετησίως από τον Δήμο Αχαρνών.

30/06/2018. Διοργάνωση του 14^{ου}
Ηπειρώτικου Ανταμώματος στον Λόφο του
Προφήτη Ηλία Αχαρνών (ετήσια διοργάνω-
ση-θεσμός, στην οποία λαμβάνουν μέρος
τα παιδικά και ενήλικα χορευτικά τμήματα
της Ένωσης Ηπειρωτών Αχαρνών, παρου-
σιάζοντας χορούς και δρώμενα της Ηπείρου
με τη συμμετοχή ζωντανής παραδοσιακής
ορχήστρας, πολλών εθελοντών και πλήθος
κόσμου).

**14/7-15/7/2018 - Κόνιτσα
Ιωαννίνων.** Συμμετοχή των χορευτικών
ομάδων στο Φεστιβάλ χορού Κόνιτσας,
κατόπιν σχετικής πρόσκλησης των τοπικών
φορέων.

3/10/2018. Συμμετοχή των χορευτικών
ομάδων στην παράσταση «Η Ήπειρος ταξι-

δεύει» η οποία πραγματοποιήθηκε στο
θέατρο Ηρώδου του Αττικού (Ηρώδειο) υπό
την αιγίδα της Πανηπειρωτικής Συνομο-
σπονδίας Ελλάδος.

19/10/2018. Διοργάνωση από την
Ένωση Ηπειρωτών Αχαρνών σεμιναρίου πα-
ραδοσιακών χορών των Σαρακατσάνων με
εισηγήτρια την κα Βασιλική Μαντέ.

28/10/2018. Συμμετοχή αντιπροσω-
πείας των χορευτικών ομάδων στην παρέλαση
του Δήμου Αχαρνών για τον εορτασμό της
επετείου της 28^{ης} Οκτωβρίου 1940.

22/12/2018. Χορευτική παράσταση,
κατόπιν σχετικής πρόσκλησης, στην Μαρίνα
Φλοίσβου στο πλαίσιο εκδήλωσης που διορ-
γάνωσε το περιοδικό Life Magazine.

31/12/2018. Παρουσίαση αντιπρο-
σωπείας των ενηλίκων και παιδικών χο-
ρευτικών ομάδων σε πρωινή εκπομπή του
Έψιλον (Epsilon) TV, κατόπιν πρόσκλησης
των υπευθύνων του σταθμού.

10/2/2019. Ετήσια κοπή πίτας της
Ένωσης μας με συμμετοχή όλων των χο-
ρευτικών ομάδων μας στην αίθουσα δε-
ξιώσεων "Αίγλη" στις Αχαρνές Αττικής.

3/2/2019. Συμμετοχή των χορευτικών
ομάδων μας στην "Πίτα του Ηπειρώτη" στο
Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας (Σ.Ε.Φ.) υπό την
αιγίδα της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας
Ελλάδος.

9, 10 και 11/3/2019. Εκδρομή και
συμμετοχή των χορευτικών ομάδων μας στα
λαϊκά αποκρίτικα δρώμενα στην πρωτεύουσα
της Ηπείρου, τα Ιωάννινα.

16/3/2019. Διοργάνωση και παρου-
σίαση του βιβλίου "Κώστας Κρυστάλλης, η
ζωή και το έργο του" καθώς και παρουσίαση
χορευτικών ομάδων στο Δημοκρατικό Μέγαρο
Αχαρνών.

25/3/2019 Συμμετοχή της χορευτικής
ομάδας στην παρέλαση προς τιμήν της
Εθνικής Επετείου της 25ης Μαρτίου 1821,
στις Αχαρνές Αττικής.

7/4/2019. Συμμετοχή της χορευτικής
ομάδας, στην μουσικοχορευτική παράσταση
"Η Ήπειρος της αγάπης" στο Δημοτικό
θέατρο Πειραιά.

20 και 21/4/2019. Συμμετοχή μετά
παρελάσεως, της χορευτικής ομάδας και
αντιπροσωπείας στις γιορτές Εξόδου της
Ιεράς πόλεως του Μεσολογγίου.

4/5/2019. Συμμετοχή της χορευτικής
ομάδας στα "Ζωοδόχεια" του Δήμου Αχαρνών
στις Αχαρνές Αττικής (εορταστικές εκδηλώσεις
του Δήμου Αχαρνών που πραγματοποιούνται
ετησίως με αφορμή τον εορτασμό της Ζωο-
δόχου Πηγής).

8/6/2019. Συμμετοχή της χορευτικής
ομάδας στο πολιτιστικό αντάμωμα χορευτικών
του Φόρου Τυφλών Ελλάδος στην Καλλιθέα
Αττικής.

15/6/2019. Συμμετοχή της παιδικής
και εφηβικής χορευτικής ομάδας στο 25ο
παιδικό φεστιβάλ του Δήμου Αχαρνών στις
Αχαρνές Αττικής.

29/6/2019. Διοργάνωση του 15ου

Ηπειρώτικου Ανταμώματος αφιερωμένο στο
ηρωικό Σούλι, στον λόφο του Προφήτη Ηλία
Αχαρνών με την συμμετοχή χορευτικών όμο-
ρων Δήμων, συνοδείας ηπειρωτικής ζωντανής
μουσικής (ετήσια διοργάνωση-θεσμός, στην
οποία λαμβάνουν μέρος τα παιδικά και
ενήλικα χορευτικά τμήματα της Ένωσης
Ηπειρωτών Αχαρνών, παρουσιάζοντας χορούς
και δρώμενα της Ηπείρου με τη συμμετοχή
ζωντανής παραδοσιακής ορχήστρας, πολλών
εθελοντών και πλήθος κόσμου).

5/10/2019. Χορευτική έναρξη όλων
των τμημάτων στα γραφεία μας στον Λόφο
του Προφήτη Ηλία Αχαρνών με συνοδεία
ηπειρώτικης ορχήστρας στις Αχαρνές Αττι-
κής.

28/10/2019. Συμμετοχή της χορευτικής
ομάδας στην παρέλαση προς τιμήν της
Εθνικής Επετείου της 28ης Οκτωβρίου 1940,
στις Αχαρνές Αττικής.

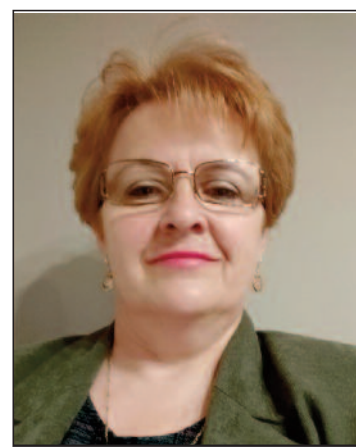
30/12/2019. Η παιδική χορευτική
μας ομάδα "έψαλλε" τα πρωτοχρονιάτικα
κάλαντα στα παιδιά που νοσηλεύονταν
καθώς και στο διοικητικό προσωπικό του
Νοσοκομείου Παιδών "η Αγία Σοφία".

31/12/2019 Μέλη της χορευτικής
ομάδας "έψαλλε" τα Πρωτοχρονιάτικα Ηπει-
ρώτικα κάλαντα και παρουσίασε χορευτικά
δρώμενα στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας
κ. Προκόπη Παυλόπουλο, στο Προεδρικό
Μέγαρο.

26/1/2020. Ετήσια κοπή πίτας της
Ένωσης μας με συμμετοχή όλων των χο-
ρευτικών ομάδων μας στην αίθουσα δε-
ξιώσεων "Αίγλη" στις Αχαρνές Αττικής.

Δυστυχώς η παγκόσμια πανδημία του
Covid-19 που έληξε και την χώρα μας δεν
επέτρεψε να διοργανωθεί η επετειακή εκ-
δήλωση για τα 40 χρόνια προσφοράς της
Ένωσης που ήταν προγραμματισμένη για
την άνοιξη του 2020 καθώς και το προ-
γραμματισμένο αντάμωμα στον Λόφο του
Προφήτη Ηλία, το ίδιο καλοκαίρι.

Ελπίζω και πεποίθηση όλων μας είναι
πως αυτό που ζούμε θα περάσει γρήγορα
και θα επανέλθουμε στις πλούσιες πολιτι-
στικές μας δράσεις.

Μελομένη Καραλή, πρόεδρος του ΔΣ
της «Ένωσης Ηπειρωτών Αχαρνών»

«Η Ένωση Ηπειρωτών Αχαρνών
δραστηριοποιείται 41 ολόκληρα χρόνια
στην πόλη μας υπηρετώντας τον πολιτισμό
και μεταλαμπαδεύοντας την ηπειρώτικη
παράδοση.

Όλα αυτά τα χρόνια οργανωμένοι
και αγαπημένοι οι Ηπειρώτες/σες επι-
δείξαμε πνεύμα συνεργασίας και συλ-
λογικότητας και συμμετείχαμε στα πο-
λιτιστικά τεκταινόμενα της πόλης. Πα-
ράλληλα η δράση μας εκτάθηκε σε
άλλες πόλεις, όχι μόνο της γενέτειρας,
αλλά πανελλήνια. Η πανδημία όμως του
κορωνοϊού «σταμάτησε τη δράση μας».
Ευελπιστούμε πως θα είναι μια μικρή
παρένθεση. Είμαστε έτοιμοι να συνε-
χίσουμε».

Στην Κόνιτσα

Μετσόβτικη φορεσιά

Η «Πανηπειρωτική» από το φύλλο αυτό αρχίζει έναν κύκλο συνεντεύξεων με πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στην πολιτική, πνευματική, κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της Ηπείρου. Αιρετά και μη. Είναι μια προσπάθεια να παρουσιάσουμε τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ήπειρος, τα αιτήματα, τους λόγους και τους τρόπους ανάπτυξής της. Φιλοδοξούμε να αναπτύξουμε έναν ζωντανό και εποικοδομητικό διάλογο.

Αρχίζουμε, λοιπόν, με την κ. Αναστασία Σίμου-Τάσιου, Θεματικό Αντιπεριφερειάρχη Προώθησης και Προβολής Τοπικών Προϊόντων. Η Ήπειρος παράγει εξαιρετικά και –πολλά– μοναδικά προϊόντα. Παράλληλα όμως είναι έντονος και ο προβληματισμός για την προώθησή τους.

Αναστασία Σίμου-Τάσιου

• Αναστασία Σίμου-Τάσιου, Θεματικός Αντιπεριφερειάρχης Προώθησης και Προβολής Τοπικών Προϊόντων. Σας ευχαριστούμε για την αποδοχή της πρόσκλησής μας. Θέλουμε μια συζήτηση όχι με αριθμούς, οικονομικά στοιχεία, πίνακες προϋπολογισμούς και απολογισμούς. Ας μιλήσουμε απλά, κατανοητά για την Ήπειρο, για τα Ηπειρώτικα προϊόντα και την προώθησή τους.

Σας ευχαριστώ πολύ για άλλη μια φορά. Με διευκολύνετε και στην ουσία με βγάξετε ενδεχομένως και από αδιέξοδο. Ξέρετε, δεν μού αρέσουν οι αριθμοί και όλα αυτά που είπατε. Συμφωνώ απόλυτα για μια συζήτηση από βάθους καρδιάς, ουσιαστική και με περιεχόμενο. Πιστεύω πως θα ανταποκριθώ. Άλλωστε οι Ηπειρώτες και οι Ηπειρώτισσες χαρακτηρίζονται από το ατόφιο και καθαρό φυσικά της σκέψης, αλλά και από τον σαφή, ειλικρινή, ντόμπρο και σταράτο λόγο. Τα θέματα είναι σοβαρά και τα προβλήματα υπαρκτά.

• Αρχίζουμε λοιπόν. «Φτενά χωράφια κρατημένα σε πεζούλια/κι άπισστες γίδες που κρεμιούνται σε γκρεμνούς/ετούτ' είν' η πατρίδα μας». Αυτή είναι η Ήπειρος;

Αχ, ο Γιώργος Κοτζιούλας, ο πατριώτης μας, ο αγαπημένος μας ποιητής. Η Ήπειρος έχει γκρεμνότητα, έχει αγριάδα, έχει όμως και μια μοναδικότητα. Αυτό που τονίζει στη συνέχεια το ποίημά: «μα η πούλια/δε λάμπει πιο καθάρια σ' άλλους ουρανούς». Την ψυχή του Ηπειρώτη. Σ' αυτά λοιπόν τα γκρεμνότητα ο Ηπειρώτης βιοπορεύτηκε, πτόισε τον τόπο του με ιδρώτα, καλλιέργησε, έζησε και, θα έλεγα, μεγαλούργησε. Αυτά τα γκρεμνότητα και τώρα μας δίνουν προϊόντα υψηλής ποιότητας και, μάλιστα πολλά είναι μοναδικά. Στο χέρι μας είναι να τα προωθήσουμε. Και για να σας προλάβω

θα σας πω προκαταβολικά ότι η μάχη γίνεται για τη στοχευμένη προβολή και διάδοση των προϊόντων που παράγει η Ήπειρος όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και στο εξωτερικό. Βέβαια, η πανδημία του κορωνοϊού μας πήγε πίσω. Ελπίζουμε πως, πλέον, θα μπορέσουμε ανεμπόδιστα να υλοποιήσουμε τα όποια σχέδιά μας και να πραγματοποιήσουμε εκείνες τις προγραμματισθείσες δράσεις, για να πετύχουμε τον σκοπό μας.

• Μας προλάβετε, δεν μας προλάβετε κυρία Σίμου, εγώ θα σας θέσω ένα απλό ερώτημα. Δεν είναι δικό μου. Έρχεται κατευθείαν από τη βάση της Πανηπειρωτικής. Προώθηση των προϊόντων της Ηπείρου λίγες φορές έγινε στην Αθήνα. Παρατηρήσαμε ότι γίνονται ενίοτε και μεμονωμένα από Δήμους. Νομίζω πως καλύτερα θα ήταν να υπήρχε μια συνεργασία πάνω σ' αυτό το θέμα. Πιστεύω ότι είχαν δίκιο οι αρχαίοι που έλεγαν «η ισχύς εν τη ενώσει».

Κάθε Δήμος έχει προγραμματίσει και προωθεί, με πολλούς τρόπους, τα προϊόντα που παράγει η πόλη ή τέλος πάντων ο νομός. Υπάρχει και η ιδιαιτερότητα των προϊόντων. Πάντως το νόημα των ενεργειών όλων μας, Δήμοι και Περιφέρεια συνοψίζεται στην κοινή προσπάθεια προώθησης των προϊόντων της Ηπείρου. Η Ήπειρος μάς θέλει όλους και μάς θέλει μαζί. Και, πιστέψτε με, έτσι ακριβώς βαδίζουμε. Πέρα από αυτά η Περιφέρεια έχει βοηθήσει και θα βοηθήσει κάθε συλλογική προσπάθεια. Η Ήπειρος έχει ανάγκη την εξωστρέφεια και τη στοχευμένη δράση η οποία αναγκαστικά πρέπει να είναι απόλυτη, δυναμική και ανθεκτική, λόγω της ποιότητας και της μοναδικότητας των τοπικών προϊόντων! Επομένως επιβάλλεται η συλλογική προσπάθεια που είναι ανάγκη να κυριαρχείται από το δόγμα: «η ισχύς εν τη ενώσει». Να τονίσω ακόμη πως η Περιφέρεια συμμετέχει σε όλες τις εκθέσεις προϊόντων που πραγματοποιούν οι Δήμοι.

• Να προσδιορίσουμε τα προϊόντα, τις σκέψεις, τον προγραμματισμό και τη δράση για την προώθησή τους.

Ευχαρίστω. Ηπειρώτικα προϊόντα. Πρωτογενής τομέας. Αγροτικά, κτηνοτροφικά-χοιροτροφικά, αλιευτικά, προϊόντα μεταποίησης κλπ. Πρώτα όμως πρέπει να πούμε ότι σε γενικό σύνολο στηριζόμαστε ακριβώς στον πρωτογενή τομέα. Η Ήπειρος έχει καλλιεργήσιμη γη δίπλα στη θάλασσα και ιδιαίτερες κλιματικές συνθήκες. Σ' όλα αυτά, αν προσθέσουμε και το ανάγλυφο του εδάφους διαπιστώνουμε τις εξαιρετικές συνθήκες παραγωγής ποιοτικών και μοναδικών προϊόντων.

Η αλήθεια όμως είναι πως έχει μικρούς

Προϊόντα Ηπείρου. Μοναδικός «πλούτος»

Η Αναστασία Σίμου—Τάσιου, Θεματικός Αντιπεριφερειάρχης Προώθησης και Προβολής Τοπικών Προϊόντων Ηπείρου απαντά στις ερωτήσεις της Κατερίνας Σχισμένου και του Χρήστου Τούμπουρου.

Δεν είναι μόνο το έδαφος και οι καιρικές συνθήκες. Είναι και το μεράκι του Ηπειρώτη κτηνοτρόφου. (Φωτ.: Κώστας Μαυροπάνος)

Ζίτσα. Παράδοση σταφυλιών. Το ζύγισμα με το καντάρι. (Φωτ.: Από το αρχείο της Τοπικής Κοινότητας Ζίτσας)

Αμβρακικός κόλπος. «Χρυσόφορος διατροφικός πλούτος» (Φωτ.: Γιώργος Μάνης)

κλήρους και ως εκ τούτου δεν παράγει μαζικά προϊόντα για να κατακλύσει τις αγορές και να ανταγωνιστεί διεθνώς σε επίπεδο τιμών, αφού για τους λόγους αυτούς είναι υψηλό το κόστος παραγωγής. Αναγκαστικά τα προϊόντα πρέπει να διατίθενται σε ελκυστικές συσκευασίες και

να κατακτούν τις, ας πούμε, «καλές-ποιτικές» αγορές» του κόσμου χάρη σε ένα δυνατό μάρκετινγκ και όχι χύμα ή νωπά, όπως, σε πολλές περιπτώσεις, γίνεται σήμερα. Αδήριτη καθίσταται πλέον η ανάγκη ο αγροτοδιατροφικός κλάδος να παρουσιάσει στις διεθνείς αγορές περισσότερα

προϊόντα προστιθέμενης αξίας, προσαρμοσμένα στη ζήτηση και σε θετική σχέση ποιότητας και τιμής.

• Μιλάμε για ποια συγκεκριμένα προϊόντα; Γιατί ο καταναλωτής να επιλέξει τα Ηπειρώτικα προϊόντα;

Με τον κίνδυνο να παραβλέψω κάποια, στον απροσχεδίαστο προφορικό λόγο, όπως είναι η συνέντευξή μας, ενυπάρχει αυτός ο κίνδυνος, θα επικειρήσω να τα ονοματίσω. Καταρχάς γνωρίζετε πολύ καλά πως στην Άρτα παράγεται το 50% κρέατος πουλερικών πανελλαδικά, ενώ στην Πρέβεζα-Φιλιππιάδα υπάρχουν οι περισσότερες χοιροτροφικές μονάδες. Η Ήπειρος παράγει εξαιρετικά τυριά και μερικά μοναδικά. Μέτσοβο, Κασκαβάλ και Μετσοβόνο. Επίσης, γνωστά είναι το γαλοτύρι, η κεφαλογραβιέρα Ηπείρου, η φέτα, τα οποία είναι χαρακτηρισμένα ως ΠΟΠ (Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης).

Πορτοκάλια, μανταρίνια, ελιές, ακτινίδια, κηπευτικά, πατάτες. Όλα αυτά είναι εξαιρετικής ποιότητας. Να προσθέσουμε τα αρωματικά φυτά. Τα προϊόντα μεταποίησης, το λάδι, το μέλι κερδίζουν τις αγορές όχι μόνο του εσωτερικού, αλλά και του εξωτερικού. Τα οινικά προϊόντα ούζο, τσίπουρο, κρασί. Στη Ζίτσα Ιωαννίνων υπάρχει η παράδοση παραγωγής κρασιού με έντονο διαξείδιο. Αυτή η παράδοση έχει αξιοποιηθεί και η περιοχή είναι από τις πολύ λίγες στην Ελλάδα που παράγουν ημιαφρώδεις και αφρώδεις οίνους. Το Τσίπουρο Ηπείρου (ή Ηπειρώτικο Τσίπουρο) είναι ένδειξη ΠΓΕ (Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη). Στην περιοχή των Τζουμέρκων και κυρίως στη νότια πλευρά της Άρτας είναι πολύ διαδεδομένο το τσίπουρο από το υβρίδιο **ιζαμπέλα ή ζαμπέλα** (ή τζωρτζίνα).

Τα αρωματικά φυτά ιδιαίτερα στο Μέτσοβο. Τέλος, τα παραδοσιακά γλυκά και μαρμελάδες (μπακλαβάς, γλυκά κουταλιού, κ.α.) και τα παραδοσιακά ζυμαρικά.

Γενικά, η Ήπειρος είναι ένας τόπος με καθαρό περιβάλλον και μεγάλη βιοποικιλότητα, όπου παράγονται μοναδικά, ασφαλή και υγιεινά προϊόντα. Στην ουσία όλα τα προϊόντα είναι αρίστης ποιότητας. Πολλά είναι και μοναδικά.

• Μήπως λησμονήσατε μερικά ή προτρέχω;

Όχι δεν προτρέχετε. Απλά ήθελα ιδιαίτερα να τονίσω τα αλιεύματα. Η σαρδέλα Αμβρακικού, η γαρίδα, η ονομαστή γάπαρη, η κουτσουμούρα σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε από τη Γεωπονική Σχολή, σε συνεργασία με την περιφέρεια Ηπείρου, διαπιστώθηκε ότι αποτελούν τα καλύτερα ψάρια της Ελλάδας, καθώς περιέχουν ωφέλιμες πρωτεΐνες για τον ανθρώπινο οργανισμό και πολλά ωφέλιμα λιπαρά

Η Σαγιάδα, το ήσυχο ψαροχώρι της Θεσπρωτίας

οξέα. Στη Θεσπρωτία, στη Σαγιάδα οι ιχθυοκαλλιέργειες δίνουν δυναμικά το παρόν. Μιλάμε για διατροφικό πλούτο.

Πιο συγκεκριμένα η έρευνα έδειξε πως σαρδέλα του Αμβρακικού περιέχει 1.003 πρωτεΐνες από τις οποίες οι 556 βρίσκονται αποκλειστικά σε αυτήν. Γενικά στη γαρίδα, τη σαρδέλα και την κουτσουμούρα του Αμβρακικού Κόλπου ανακαλύφθηκαν μοναδικές ιδιότητες, ευεργετικές για την ανθρώπινη υγεία. Μεταξύ των πρωτεϊνών αυτών πολλές σχετίζονται με την καλή λειτουργία της καρδιάς, τη όρασης, του νευρικού αλλά και του ανοσοποιητικού συστήματος.

Πλούσια σε πρωτεΐνες είναι και η κουτσουμούρα του Αμβρακικού στην οποία εντοπίστηκαν και ταυτοποιήθηκαν 575 πρωτεΐνες αλλά και πολλά ω-3 λιπαρά οξέα. Η γαρίδα τέλος περιέχει 347 πρωτεΐνες από τις οποίες οι 188 εκφράζονται αποκλειστικά σε αυτήν και οι 22 εξ αυτών διαθέτουν χαρακτηριστικά που σχετίζονται με την ανάπτυξη συστημάτων όπως το νευρικό σύστημα, ενώ άλλες διαθέτουν αντιοξειδωτικές, αντιγηραντικές, αγγειοδιασταλτικές, ανοσοενισχυτικές και πολλές άλλες ιδιότητες.

Το καλύτερο χαβιάρι παράγεται στην Άρτα, ενώ για την παραγωγή χελού υπάρχει και λειτουργεί μια εξαιρετική επιχείρηση επεξεργασίας.

• Υπάρχει, λοιπόν, και συνεργασία με επιστημονικούς φορείς:

Βεβαίως, αφού επενδύουμε στην ποιότητα και τη μοναδικότητα των τοπικών ηπειρωτικών προϊόντων. Τα αποτελέσματα είναι εμφανή καθώς, μετά από έρευνα που εκπόνησαν η Περιφέρεια Ηπείρου, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, διαπιστώθηκε η προτίμηση των καταναλωτών Ηπειρωτών και μη, στην μετά covid εποχή, στα παραδοσιακά προϊόντα μας. Η εξωστρέφεια και οι στοχευμένες ενέργειες αρχίζουν να δίνουν στα παραδοσιακά μας προϊόντα την ώθηση που τους αξίζει. Και για του λόγου το αληθές. Ολοκληρώθηκε και δημοσιεύτηκε η πρώτη έρευνα αγοράς των παραδοσιακών Ηπειρωτικών τροφίμων που έγινε από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Τμήμα Χημείας-Εργαστήριο Χημείας Τροφίμων) σε συνεργασία με την Περιφέρεια Ηπείρου.

Το εργαστήριο Χημείας Τροφίμων του Τμήματος Χημείας, σε συνεργασία με την Περιφέρεια Ηπείρου, εκπόνησε για πρώτη φορά έρευνα αγοράς των Ηπειρωτικών παραδοσιακών τροφίμων με σκοπό μία πρώτη αποτίμηση της άποψης των καταναλωτών για τα εν λόγω τρόφιμα.

Η έρευνα διενεργήθηκε διαδικτυακά,

Γεμάτα όλα τα βουνά με αρωματικά φυτά

εν μέσω πανδημίας, το φθινόπωρο του 2020, με τη συμμετοχή 510 συμμετεχόντων πανελλαδικά.

Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα έδειξε ότι οι καταναλωτές γνωρίζουν τα Ηπειρωτικά τρόφιμα (84,8%), την τοπική τους παραγωγή (86,2%), και τα οφέλη υγείας τους (78,8%). Πιστεύουν ότι προβάλλουν την περιφέρεια (95,9%) και ότι εάν τα έβρισκαν στην περιοχή τους θα τα αγόραζαν (82,5%).

Ταυτόχρονα, όμως, πιστεύουν ότι οι εταιρείες παραγωγής των τροφίμων δεν είναι ικανές να τα προωθήσουν εκτός Ηπείρου (54,4%), και ότι γενικότερα η προώθησή τους μάλλον δεν είναι ακόμη ικανοποιητική (μόνον 7,1% θετική άποψη). Οι καταναλωτές τα αγοράζουν από τα supermarket κυρίως (89,2%), με συχνότητα κυρίως μία φορά την εβδομάδα (38,9%), ή μία φορά τον μήνα (26,7%).

Προτιμούν με σειρά επιλογής τα παραδοσιακά Ηπειρωτικά τυριά (94,3%), γαλακτοκομικά (69,4%), κρασιά (39,1%), αρωματικά φυτά (27,3%), μέλι (38,5%), ζυμαρικά (19,6%), όσπρια (18,4%) και λάδι (14,6%).

Τα ως άνω αρχικά ευρήματα, μαζί με τα υπόλοιπα της έρευνας, δείχνουν μία πρώτη εικόνα της αντίληψης των καταναλωτών για τα Ηπειρωτικά τρόφιμα, και μπορούν να καθοδηγήσουν (μαζί με άλλες πιο εξειδικευμένες έρευνες που προγραμματίζονται) την ανάπτυξη και προώθησή τους στην μετά πανδημία εποχή, στην οποία ο καταναλωτής θα είναι πλέον διαφορετικός!!

Η έρευνα δημοσιεύτηκε στο επιστημονικό περιοδικό Applied Sciences.

• Εξαιρετικής σημασίας μελέτη!

Η μελέτη αυτή κατέδειξε τα πρώτα σημαντικά αποτελέσματα όπως αυτά παρουσιάζονται σε ανακοίνωση του Πανεπιστημίου, που μας δείχνουν τον δρόμο για

το πώς να προχωρήσουμε τόσο ως προς στην αναγνώριση των καταναλωτών των παραδοσιακών προϊόντων μετά την πανδημία, όσο και ως προς τη διαμόρφωση του κατάλληλου branding για αυτούς τους καταναλωτές.

Στην επόμενη φάση σκοπεύουμε να διερευνήσουμε την εμπιστοσύνη των Ελλήνων καταναλωτών ως προς τα παραδοσιακά Ελληνικά τρόφιμα συνολικά για να σταθμίσουμε την θέση των Ηπειρωτικών μέσα σε αυτά, και να επιλέξουμε την στρατηγική προσέγγιση στην Ελληνική αγορά, πριν προχωρήσουμε με περαιτέρω έρευνες ακόμη και σε αγορές του εξωτερικού.

• Κυρία Σίμου, να μάς επιτρέψετε να τονίσουμε πως μέχρι τώρα μιλήσαμε για τη διατροφική αξία των προϊόντων της Ηπείρου και η κουβέντα μας είχε τρόπον τινά διαπιστωτικό χαρακτήρα. Θα θέλαμε τον προγραμματισμό της Περιφέρειας. Όχι δεοντολογικά, αλλά τι θα γίνει.

Η συμμετοχή μας σε εκθέσεις που πραγματοποιούνται στο εσωτερικό και περισσότερο στο εξωτερικό είναι συνεχής. Εκεί κλείνονται σημαντικές συμφωνίες μεταξύ των παραγωγών, εμπόρων και επιχειρηματιών. Προωθούμε επιχειρηματικές συναντήσεις οι οποίες, όπως έδειξε η πραγματικότητα, αποδίδουν τα μέγιστα. Δημιουργήσαμε και θα δημιουργήσουμε πλούσιο διαφημιστικό υλικό που συνδυάζει τη γαστρονομία κάθε περιοχής με τα μνημεία και το φυσικό περιβάλλον. Τον γαστρονομικό οδηγό με καθαρά παραδοσιακές συνταγές από όλη την Ήπειρο, μπορείτε να βρείτε στον διαδικτυακό ιστότοπο της Περιφέρειας.

Λόγω πανδημίας οι περισσότερες εκθέσεις έχουν γίνει διαδικτυακά στο Λονδίνο, Βερολίνο, Food expo στην Αθήνα. Τηλε-

διάσκεψη με τον ΣΕΒΕ για τις εξαγωγές και την ανταγωνιστικότητα και την επιχειρηματικότητα. Τέλος, αગαστή συνεργασία με όλα τα επιμελητήρια της Ηπείρου.

Συμμετοχή στην Anuga στη μεγαλύτερη έκθεση τροφίμων, στο Τσμπάι, στο Ισραήλ, Μαδρίτη, Άμστερνταμ, Μιλάνο, αλλά και στο Ζάππειο στην εκδήλωση προβολής τοπικών προϊόντων.

6-10 Ιουλίου περιμένουμε τον πρόξενο της Ελλάδας στο Ντισελντορφ με επιχειρηματίες Γερμανούς και δημοσιογράφους, εισαγωγείς, χονδρεμπόρους, ιδιοκτήτες αλυσίδων καταστημάτων λιανικής πώλησης καθώς και εκπροσώπους του αεροδρομίου του DooMUD.

Τέλος, εξετάζουμε τη στρατηγική Farm to Fork που εγκρίθηκε τον Μάιο του 2020 και στοχεύει στην προώθηση των αγροτικών προϊόντων σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα εμπορίας που αφορούν τη φρεσκάδα, ταξινόμηση, παρουσίαση και συσκευασία.

• Ηπειρώτικα Προϊόντα και τουρισμός. Είναι αλληλένδετα, αλληλοεξαρτώμενα:

Φυσικά και τα δύο συνδέονται με διαλεκτική σχέση. Ο τουρισμός, αφού η Ήπειρος διαθέτει απaráμιλλο φυσικό κάλλος και πλούσια πολιτιστική παράδοση, είναι η κινητήριος δύναμη της ανάπτυξης της Ηπείρου και πρέπει να δοθεί βάση ώστε να πετύχουμε για τους επισκέπτες έναν «πλήρη τουριστικό προορισμό για ολόκληρο το χρόνο». Και βέβαια συνάδει και συμπορεύεται με την τουριστική ανάπτυξη και η προώθηση των προϊόντων. Εδώ χρειάζεται να αρθούν οι όποιες γραφειοκρατικές «δυσκινησίες», καθώς και η άμεση συνεργασία της Περιφέρειας με τους άλλους εμπλεκόμενους φορείς, τους επαγγελματίες και γενικά με ολόκληρη την κοινωνία για την ανάδειξη και διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και της μοναδικής ηπειρώτικης ομορφιάς.

• Μιλάμε για Ηπειρώτικη ομορφιά. Αυτή είναι ανάγκη να εξυπηρετεί τον άνθρωπο

και να προωθεί την ποιότητα ζωής του. Δεν γνωρίζω, αν αυτό το «γάζωμα» του Κασσιδιάρη με ανεμογεννήτριες, να πω μια περίπτωση, βοηθούν την τουριστική ανάπτυξη και την παραγωγή προϊόντων.

Την περίμενα, ειλικρινά την ερώτηση. Να μου επιτρέψετε πλέον να μιλήσω και ως άτομο, πέρα από την ιδιότητά μου.

Το δικαίωμα ανάπτυξης της Ηπείρου με σεβασμό στο περιβάλλον, τα μνημεία και τη πολιτιστική κληρονομιά μας είναι αναφαίρετο δικαίωμα για όλους τους πολίτες, όλους τους Ηπειρώτες, όλους τους Έλληνες. Καμιά οικονομική ανάπτυξη δεν αποσασιοποιείται από την ποιότητα ζωής και την προστασία του περιβάλλοντος. Από την άποψη αυτή δεν είναι μόνο δικαίωμα, αλλά και καθήκον μας η προστασία του περιβάλλοντος. Και θα μου επιτρέψετε να επαναλάβω δυο λόγια από το Δελτίο Τύπου της Πανηπειρωτικής που αφορούσε το περιβάλλον. «Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας ενώνει τη φωνή της και τη δράση της με όλους όσους αγωνίζονται για ένα καθαρό περιβάλλον που θα εξυπηρετεί τον άνθρωπο και θα προωθεί την ποιότητα της ζωής του. (...)

Το περιβάλλον δεν είναι εμπορεύσιμο είδος ούτε προνόμιο κανενός. Είναι δικαίωμα όλων, αλλά και υποχρέωση του καθενός. Υποχρέωση προστασίας».

• Μας αιφνιδιάσατε. Ευχάριστη έκπληξη. Σας ευχαριστούμε θερμά.

Ήμουν σίγουρη για την ερώτησή σας. Να γνωρίζετε ότι τα Δελτία Τύπου που εκδίδει η ΠΣΕ, τα διαβάζουμε όλοι και παρακολουθούμε τη δράση σας. Και για την προώθηση των προϊόντων και προσωπικά θα επιδιώξω τη συνεργασία και την από κοινού δράση μας.

Σας ευχαριστούμε θερμά, σας νιώθουμε κοντά, αρωγούς και συμπαραστάτες στον αγώνα ανάπτυξης και προκοπής της Ηπείρου.

...

Μια ωραία συζήτηση έλαβε τέλος. Εμείς, ευχαριστούμε θερμά κυρία Σίμου.

Ήθελα νάμουν τσέλιγκας

(Φωτ.: Θανάσης Νικολάος)

Ήθελα νάμουν τσέλιγκας, νάμουν κ' ένας σκουτέρης, να πάω να ζήσω στο μαντρί, στην ερημιά, στα δάσα, νάχω κοπάδι πρόβστα, νάχω κοπάδι γίδια, κ' ένα σωρό μαντρόσκυλα, νάχω και βοσκοτόπια, το καλοκαίρι στα βουνά, και τον χειμώ στους κάμπους. Νάχω από πάλιουραν βορό και στρουγγα από ροδάμι, νάχω και σε ψηλήν κορφή καλύβα από ρουπάκια, νάχω με τα βοσκόπουλα σε κάθε σκάρον γλέντι, νάχω φλογέρα να λαλώ, ν' αντιλαλούν οι κάμποι, νάχω και κόρη όμορφη, στεφανωτήν μου νάχω, να μου βοηθάει στο σάλαγο, να μου βοηθάει στα γρέκια, κι όντας θα τα σταλίζουμε τα δειλινά στους ίσκιους, στις ρεματιές τη κλωρασιά μαζί της να πλαγιάζω, να με κοιμίζει με φιλιά στους δροσερούς της κόρφους.

Κώστας Κρυστάλλης

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Ο θάνατος της **Σταυρούλας Δημητρίου** είναι ένα συνταρακτικό γεγονός που συγκλόνισε κυριολεκτικά τον δικαστικό και λογοτεχνικό χώρο και γενικά τους Ηπειρώτες/σες.

Η **Σταυρούλα Σούφλα-Δημητρίου** γεννήθηκε, το 1953, στο Παλαιοχώρι Αγίων Πάντων Φιλιππιάδας, χωριό καταγωγής του πατέρα της, **Ζήκου Δημητρίου**. Η μητέρα της Ευθυμία, το γένος Ραπτόπουλου κατάγονταν από το γειτονικό χωριό Πόβλα.

Έζησε στην περιοχή μέχρι τα δέκα της χρόνια. Ήταν παντρεμένη με τον, επίσης ηπειρώτη γιατρό, **Άλκη Δημητρίου** και απέκτησαν δυο γιούς, τον Σπύρο και τον Δημήτρη. Υπηρέτησε στο δικαστικό σώμα και διακρίθηκε για την αξιοπιστία και την εγκυρότητά της.

(Φωτ.: Αλέξης Τσέκας)

Η Αρχοντική Μουργκανιώτισσα δεν είναι πια μαζί μας...

Κοινή δήλωση του προέδρου Ομοσπονδίας Μουργκάνας Αλέξη Τσέκα και του προέδρου Αδελφότητας Πόβλας, Παναγιώτης Ανυφαντής.

Σπάνια η γραπτή αποτύπωση των συναισθημάτων γίνεται τόσο δύσκολη. Ακόμη πιο σπάνια οι λέξεις φαντάζουν φτωχές και λίγες για να αποδώσουν την ψυχική φόρτιση που προκαλεί η ύστατη αλήθεια του θανάτου, της άδικης και πρόωρης φυγής αγαπημένων συνανθρώπων μας από αυτόν τον κόσμο! Θρηνοούμε με συντριβή ψυχής την απώλεια της συγγραφέως της Μουργκάνας και διαπρεπούς δικαστικού ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, στην πιο ώριμη και κατασταλαγμένη ηλικία των 67 ετών.

Έφυγε, πέταξε σαν χελιδόνα τόσο αναπάντεχα τόσο νωρίς...

Θαρραλέο πνεύμα η Σταυρούλα, έσυρε με το συγγραφικό της έργο και τον υπερβαστικό της λόγο, το πέπλο της λησμονιάς από τα ήθη, τα έθιμα και τα ιστορικά γεγονότα του τόπου μας. Το έκανε με

αγάπη, ιστορική ακρίβεια, σεμνότητα και περιγραφική δεινότητα, αποκλείοντας περιττούς ανταγωνισμούς και μάταιες προβολές!

Έτσι, όπως άρμοζε στην γενιά της και σε εκείνα τα λιθάρια που τη γέννησαν, εκεί στις αετοφωλιές της Μουργκάνας!

Ανήκε στους λίγους, τους εκλεκτούς, που μίλησαν μόνο με το έργο τους, τη λάμψη της προσωπικότητάς τους, την καθαρή τους ματιά, και τη δέσμη των αρετών που τους χαρακτήριζε στη ζωή.

Σε αυτό το αποκαρτεσιτήριο σημείωμα δεν θα κάνουμε αναλυτική αναφορά στο έργο της και στις πνευματικές παρακαταθήκες που μας κληρονομεί.

Θα το πράξουμε στην επόμενη Γιορτή Πολιτισμού της Ομοσπονδίας που θα διοργανώσουμε, θεού θέλοντος, στα χωριά μας.

Πλούσιο λογοτεχνικό ταλέντο, πνευματώδης γραφή τίμησε μ' αυτήν τα πατρίδα: «Κρυφοβροντούσε ο ουρανός πάνω στην Πλόκιστα και άρχισαν να χτυπάν στη στέγη τσιγκίνα καμπαναριά, με τέτοια δύναμη η βροχή, που νόμιζα θα μας βαρέσει με λιθάρια στο κεφάλι. Απ' το τζάμι έβλεπα έξω και ουρανό και βροχή να 'χουν πέσει μαζί, γέμισε το ποτάμι, σιούριζαν οι μαυρόλακκοι κι έβλεπα να περνούν από μπροστά μου και τα δέντρα και τα θάμνα και τα σπαρτά της Γένεσης, όλα δαρμένα απ' το νερό, και γλυκοχαιρόμουν που εμείς δεν βρεχόμασταν κι ένιωθα το σπίτι πλεούμενο σ' ανοιχτά των βουνών...

Ξύπνησα μεσημέρι στο κρεβάτι μου, ο ήλιος χτυπούσε την πλαγιά, κοιτούσα τα γύρω βουνά και τα βουνόπλη, ονοματισμένα από τους αρχαίους κασσιτερωτές με ονόματα παράξενα, αγριωπά: Κόζιακας, Τζοντίλα, Πλόκιστα, Τσιέπι, που δεν θα στρέξουν να μας πουν ποτέ τα όσα κατέχουν... Έκανα επάνω τα μάτια μου και κοίταξα τις κορφές τους. "Έρε και να συνάξουν τα νέφη τους και ν' αμολήσουν κάνα δεύτερο κατακλυσμό... σκεφτόμουν..."»

Σε μια εκδήλωση η οποία θα αναδείξει και θα αναβιώσει ό,τι μας αφήσαν πίσω τους οι πνευματικοί μας άνθρωποι που χάθηκαν ετούτον τον καιρό της αδράνειας, που προκαλεί το υγειονομικό πρόβλημα.

Χθες η αυλαία για εκείνη έπεσε.

Ο κύκλος της ζωής της έκλεισε.

Η ιστορία τώρα έχει τον λόγο και θα την κατατάξει σίγουρα μεταξύ των επιφανών του τόπου μας..

Καλό δρόμο Σταυρούλα

Αναπαύσου εν Ειρήνη!!!

Αθήνα 19 Μαΐου 2021

Αλέξης Τσέκας, *πρόεδρος Ομοσπονδίας Μουργκάνας Παναγιώτης Ανυφαντής*, *πρόεδρος Αδελφότητας Αμπελώνας (Πόβλας)*

«Γράφοντας έχω την αίσθηση ότι προσπαθώ να επιλύσω τον ένα και μοναδικό γρίφο: Τί είναι δύσκολο, να ζήσεις ή να πεθάνεις;»

Αυτά είχε δηλώσει η Σταυρούλα. Τα «γνώρισε» με αξιοπρέπεια, ήθος και βαθύ στοχασμό.

ΘΑΝΟΣ ΤΑΤΣΗΣ

απ' όλα, πάντα χαμογελαστός. Η οικογένεια του δήμου Αθηναίων πενθεί. Να είναι δυνατοί οι άνθρωποι σου για να αντέξουν τον πόνο της απώλειάς σου. Αντίο Αρχηγέ».

Ο περιφερειάρχης Αττικής **Γιώργος Πατούλας** δήλωσε:

«Η ξαφνική απώλεια ενός νέου συνάνθρωπου μας, φίλου, συνεργάτη και εξαιρετικού στελέχους της Αυτοδιοίκησης, του θάνου Τάση, διευθυντή της Δημοτικής Αστυνομίας Αθήνας, μας γεμίζει θλίψη και αφήνει πίσω ένα δυσαναπλήρωτο κενό.

Ήταν ένας ξεχωριστός άνθρωπος και υποδειγματικός επαγγελματίας. Διατηρώ τις καλύτερες αναμνήσεις από την συνεργασία μου μαζί του. Τον αποχαιρετώ με ειλικρινή οδύνη και εκφράζω τα θερμά συλλυπητήρια μου στην οικογένεια και τους οικείους του. Ο θάνατος Τάση αποτελεί ένα στέλεχος του Δήμου Αθηναίων το οποίο με την εργατικότητα τη συνέπεια και τον επαγγελματισμό του τίμησε το χώρο της Αυτοδιοίκησης.

Καλό του Παράδεισο και αιωνία η μνήμη του».

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΙΝΟΣ

«Ηπειρώτες που άφησαν βαθύ το χνάρι τους στο πέρασμά τους...»

Γράφει η Ζωή Ντρούκα

Ήταν χειμώνας του 1998. Η εκδήλωση της «Πίτας του Ηπειρώτη» ήταν στο αποκορύφωμά της. Ο ήχος του κλαρίνου αντιλαλούσε στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας. Ο κόσμος απολάμβανε τα χορευτικά των Ηπειρώτικων συλλόγων που είχαν έρθει από όλη την Ελλάδα και με το ζεστό του χειροκρότημα επιβράβευε τις χορευτικές τους επιδόσεις. Μαγεμένη κι εγώ, που για πρώτη φορά βρισκόμουν εκεί, δεν έκρυβα τον ενθουσιασμό μου και ένιωθα περήφανη και ικανοποιημένη που είχα αρχίσει δειλά δειλά να ασχολούμαι με τον ηπειρώτικο πολιτισμό. Τα παιδιά μας είχαν πια μεγαλώσει και η εμπειρία που είχα αποκτήσει κοντά τους στους Συλλόγους Γονέων των σχολείων τους με ενθάρρυνε να στραφώ τώρα πια στα δρώμενα του τόπου μου, αρχίζοντας από την Αδελφότητα του χωριού μου και την Ένωση Ηπειρωτών Βύρωνα.

Κάποια στιγμή δίπλα μας στις κερκίδες ήρθε και κάθισε ένας ευγενικός κύριος. Πιάσαμε την κουβέντα και ως συνήθως γίνεται σε αυτές τις συναντήσεις ρωτηθήκαμε από ποια περιοχή της Ηπείρου ήταν η καταγωγή μας. «Αράχωβα, Φιλιππιάδα», απάντησα. Εκείνος μου απάντησε: «Δηλαδή κοντοαχαιοί; Εγώ από τα χωριά της Μουργκάνας. Γλούστα ή Κεφαλοχώρι όπως λέγεται σήμερα».

Για μένα η Μουργκάνα ήταν το μεγάλο βουνό που αντίκριζα παιδάκι από το χωριό μου. Στα όρη Τσαμαντά βλέπαμε τα πρώτα

χιόνια. Περισσότερα δεν ήξερα αφού είχα φύγει 11 χρόνων και η μέχρι τότε η επιστροφή μου δεν κρατούσε παρά λίγες μέρες στο χωριό.

Συστηθήκαμε και μου είπε το όνομά του: **Δημήτρης Χίνος**, και ήταν ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Μουργκάνας. Μου εξήγησε τον σκοπό της ίδρυσης της Ομοσπονδίας και πως είχε γίνει κάλεσμα στην Αδελφότητα της Ομοσπονδίας, αλλά μέχρι τότε δεν το είχε αποδεχθεί. Είχαμε μια πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση και θυμάμαι πόσο πολύ με επηρέασαν, όσα μου είπε. Ο τόπος της φωνής του, ο τρόπος να μου εξηγεί τις απορίες μου θα μου μείνει αξέχαστος. Μού γεννήθηκαν πολλά ερωτηματικά και στο επόμενο συμβούλιο της Αδελφότητας το συζητήσαμε, αλλά και πάλι δεν αποφασίσαμε να ενταχθούμε.

Σε τρεις μήνες, τον Μάιο του 1998 μα-

θαίνω πως ο **Δημήτρης Χίνος** σκοτώθηκε σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα. Τότε διάβασα πολλά άρθρα που έγραψε ο τοπικός τύπος και γνώρισα καλύτερα τον άνθρωπο που είχα την τιμή να γνωρίσω για πρώτη και τελευταία φορά, για μια ώρα, στις κερκίδες του ΣΕΦ.

Στις επόμενες χρονιές που βρέθηκα στο ΣΕΦ η μνήμη μου γύριζε πίσω σε εκείνη την συνάντηση με αυτόν τον υπέροχο άνθρωπο και πατριώτη. Η παρότρυνσή του να ενταχθεί η Αδελφότητά μας στην Ομοσπονδία με ακολουθούσε και επιτέλους αποφασίσαμε να το πράξουμε. Τον Μάρτιο 2003 το αίτημα μας για ένταξη έγινε δεκτό στη Γενική Συνέλευση της Ομοσπονδίας. Είχε προηγηθεί η γνωριμία μου με τον τότε πρόεδρο της Ομοσπονδίας, αείμνηστο **Θωμά Σπηλιά** που και εκείνος είχε τον δικό του τρόπο να κερδίζει την εμπιστοσύνη του συνομιλητή του. Δεν θα ξεχάσω ποτέ τον ενθουσιασμό και τη γεμάτη χαρά φωνή του Ιδρυτή της Ομοσπονδίας Μουργκάνας, **Βασίλη Τσοπόκη**, στην έγκριση του αιτήματός μας στη συνέλευση. «Επιτέλους Αράχωβα, σε περιμέναμε 20 χρόνια!»

Το χωριό μας ανήκε πλέον στη μεγάλη οικογένεια της Ομοσπονδίας.

Σήμερα (10 Μαΐου 2021) κλείνουν 21 χρόνια από το θάνατο του αείμνηστου **Δημήτρη Χίνου**. Το μικρό αυτό κείμενο είναι σαν ένα κεράκι στη μνήμη του και πιστεύω ακράδαντα πως καμία συνάντηση στη ζωή δεν είναι τυχαία.

Αιωνία η μνήμη.

Ιστορικά και Παραδοσιακά Ανάλεκτα

Όλα υπάγονταν στην πραγματικότητα της «Αναστάσιμης» ελπίδας και απαντοχής. Γι’ αυτό επιδιώκαμε το γλεντοκόπι με κάθε μορφή. Παρελθόν! Φέτος έγραψε τέλος. Ο κορωνοϊός διέταξεν...

Η Ανάσταση στα χωριά

«Με κανονικές-ομαλές από πολέμους και τέτοιες καταστάσεις- συνθήκες, η Ανάσταση “έβγαине” στις 12 η ώρα ακριβώς –τα μεσάνυχτα. Η καμπάνα χτύπαγε από πριν, για να μαζωκτεί ο κόσμος. Άλλοι να προλάβουν να έρθουν από τους μαχαλάδες και τα απόμακρα σπίτια, και άλλοι-κάποιοι- κάποτε για να ξυπνήσουν. Πολλές φορές αυτοί που έμεναν έξω από το χωριό έρχονταν αποβραδís, σε κάποιο συγγενικό τους σπίτι και κάθονταν 2-3 ώρες, για να μην τα-λαιπωρούνται νυχτιάτικα, λ.χ. γέροντες, μικρά παιδιά, ασθενείς κλπ. Πολλοί επίσης κάθονταν στο χαγιάτι της εκκλησίας και περίμεναν, άναβαν φωτιά εκεί και ζεσταίνονταν, όσο να περάσει η ώρα... Όλη η φαμπ’λιά –μικροί μεγάλ’- ομαδικά θα ξεκινούσε από το σπίτι, με τη λαμπάδα τους στο χέρι, ο καθένας τους, την οποία αγόραζαν από το μπακάλη την προηγούμενη μέρα. Ανάλογο με τα οικονομικά τους, ήταν και το μέγεθός

της. Ήταν, τρόπον τινά και θέμα επιδείξεis». Δημήτρης Στεφ. Παππάς, ΤΖΟΥΜΕΡΚΙΩΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, τομ. Γ, Άρτα 2014

Κάπως έτσι περιμέναμε την Ανάσταση. Όλοι μας νέοι, γέροι, άντρες, γυναίκες με υπομονή και βαθιά κατάνυξη αναμέναμε τη Λύτρωση μέχρι δηλαδή να βγει ο παπάς «λαμπροφορεμένος» στην Ωραία Πύλη με τα τρικέρια αναμμένα και να ψάλει περιπαθώς το «Χριστός Ανέστη». Και μέχρι να ‘ρθει η Ανάσταση περνούσαμε τη νεκροβδομάδα. «Νε-κροβδομάδα» λέγαμε το επτάημερο που μεσολαβεί μεταξύ του Ακάθιστου Ύμνου και της Μεγαλοβδομάδας. Κάποια ζωνάνια της έδιναν οι νοικοκυρές. Ετοιμα-σίες... Λαμπριάτικες ετοιμασίες! Άσπρισμα και ξά-σπρισμα. Ασβέστωναν μέχρι και τους κορμούς των δέντρων. Να ασπρίσουν τα πάντα, για να ασπρίσει Λαμπριάτικα και η καρδιά των Ηπειρωτών. Καθαριότητα παντού. Τίναγμα, ξετίναγμα, σκούπισμα, σιγύρισμα. Παντού ήθελαν να μυρίζει πάστρα. Άστραιφε το σπίτι, καθώς έπρεπε να αστράφτει και η ψυχή. Όλη τη Μεγάλη Εβδομάδα οι μανάδες, αν και κουρασμένες, με υπομονή και εγκαρτέρηση είχαν τις πασχαλιτικές ετοιμασίες. Έβαφαν τα αυγά, αγόραζαν κεριά, σκούρα για τον Επιτάφιο και λευκά για την Ανάσταση, κουλούρια, γλυκά και άλλα πολλά φαγώσιμα. Το διαιτολόγιο της Μεγάλης Εβδομάδας υπάγονταν

«Μέχρι ο παπάς... να ψάλει περιπαθώς το “Χριστός Ανέστη”». (Φωτ.: Αλέξης Τσέκας)

κι αυτό στην προσμονή της Ανάστασης του Χριστού. Η ψυχική και πνευματική χαρά, από το θρησκευτικό γεγονός της Ανάστασης συναντιέται με τη φυσική αγαλλίαση της εποχής και δημιουργεί το ελληνικό Πάσχα. Γι’ αυτό απαξάπαντες έπρεπε να συμμετέχουν «καθαροί» στον γιορτασμό. Και η συμμετοχή αυτή προσπατούσε όλη την εβδομάδα ως τροφή μόνο λάχανα αλευρωμένα που λειτουργούσαν ως καθαρικό ψυχής και σώματος. Κι όταν ερχόταν εκείνη η ευλο-γημένη ώρα μετά την Ανάσταση για τη μαγειρίτσα, που την τρώγαμε περιπαθώς, ούτε που καταλαβαίναμε πώς την τρώγαμε, δεν προλαβαίναμε να την απο-λαύσουμε γευστικά και άρχιζαν τα κοιλιακά προβλήματα. «Τ’ απομεισήμερο της Κυριακής γίνεται στις εκ-κλησιές η δεύτερη Ανάσταση, η λεγόμενη Αγάπη. Χορτασμένοι εκεί όλοι απ’ το πασχαλινό τραπέζι, μεθυμένοι απ’ τη χαρά και την ευτυχία και ζεσταμένοι από τις ακτίδες του ευεργετικού ήλιου, ξεχύνουν γύρω τους το τραγούδι της ζωής. Αλλάζουν τώρα το φιλί της Αγάπης, πάνω στο χορό, που στήνουν οι μαυρομάτες στα χοροστάσια, στις πλατιές αυλές και στα χορταρόστρωτα σιάδια των χωριών». Κώστας Κρυστάλλης

Το βούτυρο

Πολλά τα ονόματά του, μία όμως η χρήση του. Το κάδι, η βουτυρόκαδα, η καράμπα, η τραμπουλίτσα, ο κοπανοκάδος είναι το ξύλινο σκεύος που θυ-μόμαστε όλοι να χτυπούν η μάνα και η γιγαγί-μας για να βγάλουν το βούτυρο. Το κάδι είναι ένα ψηλό κυλινδρικό σκεύος με ένα μεγάλο άνοιγμα και με στενότερο πάτο. Ανά περιοχές φτιάχνεται και αντίθετα, με φαρδύ πάτο και στενό άνοιγμα. Μέσα σε αυτό οι γυναίκες του χωριού έριχναν το γάλα. Μετά, με τα δουλεμένα χέρια τους έπιαναν ένα βαρύ μακρύ ξύλο, τον κόφτη, που είχε στο τέλος του μια στρόγγυλη επιφάνεια με μεγάλες τρύπες και χτύπαγαν το γάλα. Από τη στιγμή που έριχνα στο κάδι μέσα το γάλα άρχιζε η σκληρή δουλειά. Ώρα πολύ χτύπα-γαν και χτύπαγαν και χτύπαγαν. Σήμερα το έχουν μετρήσει. 1.500 με 2.000 χτυπήματα κάνανε οι γυναίκες εκείνου του καιρού για να φτιάξουν αυτό που η σύγχρονη γυναίκα το παίρνει με ευ-κολία από ένα ράφι καταστήματος. Μετά από δύο περίπου ώρες, το ρευστό υγρό άρχιζε σιγά σιγά να πήζει και έβγαине το βουτυράγαλα και το βου-τυρο, υλικά που συνδέονται με τις γεύσεις και τις οσμές των πρώτων μας χρόνων.

Ελένη Κοντούλη

Για να βγει το βούτυρο (Φωτ.: Κώστας Μαυροπάνος)

KoA

«Τα ξούρ(ι)σμα του γαμπρού»

Το Ξούρισμα του γαμπρού ήταν μέρος της τελετής του γάμου. Η τελετή του Ξυρίσματος γινόταν ή μέσα στο σπίτι, αν ήταν χειμώνας ή έξω στην αυλή κατά τους ανοιξιάτικους ή καλοκαιρινούς μήνες. «Μεσημέρισε, δίντε η σειρά του γαμπρού για ξούρ(ι)σμα». Ήταν το σύνθημα. Και άρχιζε η διαδικασία. Έπρεπε να ετοιμαστεί ο γαμπρός για την εκκλησία. Στην ουσία άρχιζε η ταιλαιπωρία του γαμπρού, αλλά πώς να το κάνουμε; Το έθιμο είναι έθιμο και ούτε καν το αλλάζουμε. Ο γαμπρός,

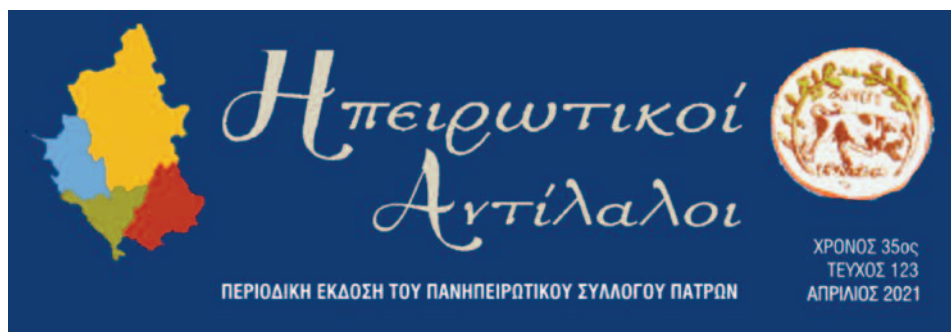
λοιπόν, καθόταν στη μέση της αυλής, τού είχαν βάλει επάνω του και μια πετσέτα απλωμένη και περίμενε. Περίμενε την έναρξη της τελετής του Ξυρίσμάτός του. Δίπλα του μαζεύονταν οι οργανοπαίκτες και όλοι οι καλεσμένοι, οι συγγενείς και οι φίλοι. Κι άρχιζε η διαδικασία. Έτοιμο το ξουράφι, –με μεγάλη λεπίδα και κοκάλινα «μανίκια»- σαπουνάδα στο γαμπρό, και ο κουμπάρος την πρώτη ξουραφιά. Η συνέχεια ήταν του μπαρμπέρη. Σε όλη τη διαδικασία –υπήρχαν δεν υπήρχαν όργανα- τρα-γουδούσαν πολλά τραγούδια του γάμου.

Ξούρισμα γαμπρού στα Θεοδώριανα (Αρχείο Δημ. Στεργιούλη) «Ξουράφια από τα Γιάννινα/κι ακόνια απ’ τα Τρίκαλα./Για σπούδιαξε, μπαρμπέρη μου./για σπού-διαξε το χέρι σου./κι έχομε στράτα αλαργινί./γιαφύρια να περάσσομε./Για πρόσεξε μπαρμπέρη μου./για πρόσεξε το χέρι σου./να μη μας κόψεις το γαμπρό./κι είναι ντροπή δική σου». Τα όργανα «βάρεγαν» και ο γαμπρός, καθώς καθόταν, κράταγε στα χέρια του ένα δίσκο. Κι άρχιζαν οι «επισκέψεις». Πρώτα οι γονείς και τα αδέρφια του και οι πολύ στενοί συγγενείς τρα-γουδώντας και χορεύοντας με ένα νόμισμα στο χέρι πήγαιναν κατά τη μεριά του γαμπρού και του εύχονταν «Καλή Τύχη». Οι υπόλοιποι σχημάτιζαν ουρά και περιμένοντας υπομονετικά μέχρι να «έρθει η σειρά» τους και να ευχηθούν στον γαμπρό. Στην ουσία εδώ κορυφώνονταν η συναι-σθηματική φόρτιση, από εδώ και πέρα «πάνε τα ψέματα», ο γαμπρός ήταν αναγκασμένος να σο-βαρευτεί. Πλησιάζει το μυστήριο του γάμου. Το έθιμο αυτό, παλιό αλλά τηρούνταν απαρέγκλιτα γιατί στην ουσία ήταν ένα οικονομικό βοήθημα στον γαμπρό «να αντιμετωπίσει τα βάρη του γάμου». Μόλις κόντευαν να τελειώσουν, τότε άρχιζαν να «βαράνε τα ντ(ου)φρέκια». Άρχιζαν οι ντουφεκιές, σήμα προς την πλευρά της νύφης, ειδοποίηση να

αρχίσει και αυτή την ετοιμασία της... Συνέχιζαν να «βαράνε» τα όργανα, ακόμη και όταν έφευγε από τη θέση του ο γαμπρός και πήγαινε μέσα για να ντυθεί. Και οι απέξω με τα μπουκάλια στα χέ-ρια- δεν έφταναν τα ρακοπόττρα- «χόρευαν και αμψήδαγαν». Ήταν και εκείνες οι κουτοσμπολές που είχαν τα δεφτερία τους. Τόσα έβαλε ο ένας, τόσα ο άλλος. «Τι λες; Είχε ο Νίκος κι έριξε στο ξούρ(ι)σμα κατο-στάρ(ι)κο; Παράξενο πράμα». Δεν έβαζαν το τσιαούλι τους μέσα. «Έρ’ξε ο πατέρας τ’ τόσα λεφτά; Πα, πα πανηγύρ’ κάν’ να τον διώξ’ και να πάρ’ την προίκα. Θα τη βάλ’ να προικίσ’ την τσούπρα τ’». Έλεγαν και ξανάλεγαν, υπολόγιζαν και είκαζαν... «Κοίταξε τον μπάρμπα του. Α, πα, πα. Ταιγκούνης του κερατά! Δεν έβαλε τίποτε στον δίσκο. Ούτε τη θέρμη του τον Αύγουστο δεν δίνει αυτός». Τα έλεγαν και έφευ-γαν τροχάδην για να πάνε στο σπίτι της νύφης. Είχαν κι άλλη δουλειά να κάνουν... Η όλη υπόθεση, η υπόθεση δηλαδή του «ξου-ρίσματος του γαμπρού», όπως προαναφέρθηκε είχε ένα και μοναδικό σκοπό. «Να μαζώξ’ ο γαμ-πρός κανένα φράγκο, γιατί θα σφικτεί για τα καλά απ’ τα προβλήματα». Το έλεγαν έτσι. Το πίστευαν και γι’ αυτό συμμετείχαν σχεδόν καθολικά. Άλλες οι σχέσεις κι άλλο το δέσιμο των ανθρώπων! Δε γίνεται και δεν χρειάζεται να γίνει πλέον σύγ-κριση...

KoA

ΤΑ ΕΝΤΥΠΑ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΩΝ-ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

«Ηπειρωτικοί Αντίλαλοι»

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Με συγκίνηση ήρθε στα χέρια μας το 123ο τεύχος του περιοδικού «Ηπειρωτικοί Αντίλαλοι», που εδώ και τριάντα πέντε χρόνια εκδίδεται από τους Ηπειρώτες της Πάτρας. Είναι όμορφη και αξιέπαινη αυτή η προσπάθεια. Με κόπο οι απόδημοι Ηπειρώτες κρατούν ζωντανή μια τέτοια εκδοτική προσπάθεια, που ξεχωρίζει για την ποιότητα, τις ενδιαφέρουσες σελίδες της, τα καλογραμμένα κείμενα και τις εμβριθείς μελέτες.

Το τεύχος 123 είναι αφιερωμένο στην **Ελληνική Επανάσταση του 1821**. Άρθρα και μελέτες, που καλύπτουν ένα μεγάλο φάσμα της επανάστασης υπάρχουν στο τεύχος αυτό, που ξεκινά με ένα άρθρο του **Αλέξανδρου Χάιδα**, προέδρου του Πανηπειρωτικού Συλλόγου Πατρών. Στο κείμενο «**Η Ήπειρος του Αγώνα**», μεταξύ άλλων, αναφέρει πως η συμβολή, της μακρινής μας πατρίδας δεν ήταν μόνο στο χώρο των μαχών, αλλά και στην πνευματική αναγέννησή της, αναδεικνύοντας εμβληματικές μορφές που βοήθησαν με τη διδασκαλία και τη συγγραφική τους παραγωγή στην ανάπτυξη του Νεοελληνικού Διαφωτισμού.

Πέραν όμως της πνευματικής συμβολής, οι Ηπειρώτες βοήθησαν και υλικά, προσφέροντας χρήματα για να χτιστούν σχολεία και εκκλησίες, να αμειφθούν δάσκαλοι, να εκτυπωθούν βιβλία και να δημιουργηθούν βιβλιοθήκες και φιλανθρωπικά ιδρύματα. Το άρθρο ολοκληρώνεται δίνοντας τα κύρια χαρακτηριστικά που έδειξαν οι πρόγονοί μας τα χρόνια εκείνα, που ήταν η συνεργασία, η ομαδικότητα, η αποφασιστικότητα, η αξιοπρέπεια και η υπερηφάνεια. Γνώρισμα που πρέπει και εμείς οι σύγχρονοι Έλληνες να διατηρήσουμε.

Λίγες σελίδες πιο κάτω η αρτινή ποιήτρια **Παναγιώτα Π. Λάμπρη**, παρουσιάζει το ποίημά της «Τα αγάλματα», αναφερόμενη σε πρώτο επίπεδο στο μνημείο του **Γ. Ζογγολόπουλου**, που βρίσκεται στο Ζάλογγο, αλλά ουσιαστικά μνημονεύοντας τη θυσία των ηρωικών γυναικών του Σουλίου.

Ο **Μιχάλης Κοκολάκης** στο απόσπασμα «**Η Οθωμανική φορολογία στην Ήπειρο, τον 19ο αιώνα**», αναφέρει συνοπτικά τις κύριες πηγές εσόδων της Οθωμανικής εξουσίας κατά τον 19ο αιώνα στην Ήπειρο, ταξινομώντας τες με βάση τους πόρους που επιβάρυναν. Το κείμενο αποτελεί απόσπασμα της μελέτης του **Μ. Κοκολάκη**, «**Το Ύστερο Γιαννιώτικο Πασαλίκι. Χώρος, διοίκηση και πληθυσμός στην Τουρκοκρατούμενη Ήπειρο (1820-1913)**» και μας εισάγει στα οικο-

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ελένη Κοντούλη

νομικά της εποχής εκείνης με τρόπο ευσύνοπτο και σαφή.

Το επόμενο απόσπασμα είναι μια ανθολόγηση στοιχείων από το κείμενο του **Δημήτρη Δημητρόπουλου** «**Με αφορμή μια απαγωγή στα χρόνια του Αλή Πασά: σπαράγματα από την τοιογραφία της τοπικής κοινωνίας**». Η αφήγηση ξεκινά με την απαγωγή μιας εγκύου χριστιανής γυναίκας από έναν μουσουλμάνο κάτοικο του Αιτωλικού. Το μικρό αυτό περιστατικό αποτελεί τοιογραφία της καθημερινότητας της περιοχής εκείνης της εποχής. Η γυναίκα έγινε Τούρκα, εξισλαμίστηκε και ο απαγωγέας δεν δικαιώθηκε από τα δικαστήρια. Για το περιστατικό στάλθηκαν τρεις επιστολές προς τον Αλή πασά, οι οποίες συντάχθηκαν α) από τους Χριστιανούς πρόκριτους Μεσολογγίου και Αιτωλικού, β) τους Μουσουλμάνους πρόκριτους Αιτωλικού και Νεοχωρίου και γ) τον Μητροπολίτη Άρτας **Ιγνάτιο**. Υπάρχει βέβαια μνεία και μιας τέταρτης επιστολής του Ζαμπίτη, Σαλή Αγά, η οποία όμως μπορεί και να λανθάνει. Ξεφεύγοντας από το περιστατικό βλέπουμε τη στενή σχέση της Άρτας της εποχής εκείνης με τον Αλή πασά. Σχέση που καταδεικνύει την επαφή του Αλή και με Τούρκους, Έλληνες και Αλβανούς. Η αλληλογραφία γίνεται στην ελληνική γλώσσα, γεγονός που αποδεικνύει τη σπουδαιότητά της.

Το αμέσως επόμενο κείμενο είναι μέρος του εισαγωγικού σημειώματος του **Αναστάσιου Ι. Παπασταύρου** από το δίτομο έργο του «**Αλή Πασάς, από λήσταρχος ηγεμόνας**». Ο συγγραφέας τονίζει ότι δεν υπάρχουν αξιόπιστες βιογραφίες για τον Αλή. Κυρίως οι βιογράφοι του στηρίχτηκαν στα οδοιπορικά των ξένων περιηγητών που έζησαν στα Γιάννενα την πρώτη εικοσαετία του 19ου αιώνα, και κατά κύριο λόγο στον **François Pouqueville**, που υπηρέτησε στην αυλή του για δέκα χρόνια ως Γενικός Πρόξενος της Γαλλίας στα Γιάννενα.

Ακολουθεί μια επιστολή του εντυπωσιασμένου **Byron** προς τη μητέρα του, από τη φιλοξενία που του έκανε ο Αλής στο Τεπελένι. Συνδεδεμένο με την επιστολή του Byron, είναι το κείμενο του **Δημήτρη Παπανικολάου**, Lord Byron. Της Ποίησης και της Επανάστασης: «**Το προσκύνημα του Τσάιλντ Χάρολντ**».

Μεσολόγγι: Φάρος της ελληνικής ελευθερίας

του Δημήτρη Τζήκα

Στις επόμενες σελίδες κυριαρχεί το κείμενο

του **Δημήτρη Τζήκα** «**Μεσολόγγι: Φάρος της Ελληνικής ελευθερίας**». Μας παρουσιάζει εκτενώς παραθέτοντας ιστορικές μαρτυρίες, τα όσα πέρασαν οι έγκλειστοι του Μεσολογγίου ουσιαστικά κατά τη δεύτερη πολιορκία, από τον Δεκέμβριο του 1825 έως τον Απρίλιο του 1826. Δείχνει τις προσπάθειες που έκαναν ώστε να δεχτούν εξωτερική βοήθεια, το απaráμιλλο ηθικό τους, το πείσμα τους αλλά και το αδιάσειστο θάρρος τους μπροστά στον εχθρό. Ο Τζήκας ολοκληρώνει τη μελέτη λέγοντας πως το Μεσολόγγι ήταν ένα «θαύμα» που πέτυχε η ακλόνητη καρτερία και ο ηρωισμός του ελληνικού λαού, παρά την αποδεδειγμένη ανικανότητα ή την ανυπαρξία της ηγεσίας του.

Η **Ειρήνη Μπόμπολη** στην ανάλυσή της «**Ο Σουλιάτης του Διονυσίου Σολωμού**» μας δίνει τα κύρια χαρακτηριστικά του άντρα, που περιγράφει ο εθνικός μας ποιητής. Ο Σουλιάτης είναι ένας φυγός, ένας εξόριστος, ένας άπατρις, που κουβαλάει όμως μαζί του την πατρίδα, το πάθος και το πείσμα για ελευθερία, το στίγμα ίσως της προδοσίας ενός πολύχρονου αγώνα, τη διάψευση του απόρθητου «οχυρού» της πατρίδας του και φυσικά τη φήμη - πραγματικότητα του άξιου και αξεπέραστου πολεμιστή. Ο πολεμιστής ο γενναίος έχει αποξενωθεί. Νιώθει θιγμένος και «άχρηστος». Είναι ψυχικά καταρρακωμένος. Κλαίει, θλίβεται, σκέφτεται, μονολογεί, αναρωτιέται και μιλάει στον μοναδικό του σύντροφο, στο όπλο του, που έγινε στα χέρια του έγινε «βαρύ», από την έλλειψη προοπτικής του αγώνα. Η συγγραφέας ολοκληρώνει την ανάλυσή της λέγοντας ότι στο πρόσωπο του ηρωικού Σουλιάτη, καθρεφτίζεται κάθε αγωνιζόμενος Έλληνας. Η λύση στο δίλημμα του διαλόγου, Σουλιάτης- Όπλο, δίδεται με την υπερβατική απόφαση της Εξόδου, που έχει νόημα πανανθρώπινο.

Η μάχη του Πέτα: Πώς ο διαγραφόμενος θρίαμβος έγινε πανωλεθρία (4 Ιουλίου 1822)

του Μιχάλη Στούκα

https://www.protothema.gr (18/02/2017)

Το αμέσως επόμενο άρθρο είναι του **Μιχάλη Στούκα** και τιτλοφορείται «**Η μάχη του Πέτα: Πώς ο διαγραφόμενος θρίαμβος έγινε πανωλεθρία (4 Ιουλίου 1822)**». Ξεκινάει δίνοντας τον αριθμό των δυνάμεων των αντιμαχόμενων. 2.000 υπερασπιστές της Ελλάδας εναντίον 7.000-8.000 Τούρκων. Αρχικά οι Έλληνες κερδίζουν. Όμως στο τέλος υποκύπτουν στα χτυπήματα του Κιουταχί. Ο **Μιχάλης Στούκας** δεν μένει στην απλή παράθεση των γεγονότων. Αναζητά τόσο τις αιτίες της πανωλεθρίας όσο και τις συνέπειες της ήττας.

Ο Ναυσσαίος **Μανώλης Βαλσαμίδης** ξεκινάει το άρθρο του «**Η Αραπίτσα της Νάουσας: Το Ζάλογγο της Μακεδονίας**», αναφερόμενος στη στενή σχέση Ηπείρου - Μακεδονίας από τα αρχαία χρόνια. Όμως και η νεότερη ιστορία τους έχει κοινή πορεία. Τα Γιάννενα και η Νάουσα είναι δύο πόλεις που υπέμειναν τον Αλή - πασά και ο λαός έχει διασώσει την σχέση αυτήν: «**Βάστα καμένη Νιάουσα τ' Αλή πασά τ' ασκέρ/Πως το βαστούν τα Γιάννενα χειμώνα καλοκαίρι**».

Ο Εθνομάρτυρας Διονύσιος Φιλόσοφος

του Γεωργίου Σιμιτζή

Ο συγγραφέας και ποιητής **Γεώργιος Στ. Σιμιτζής** στο άρθρο του «**Ο Εθνομάρτυρας Διονύσιος Φιλόσοφος**», μας παρουσιάζει με μεστό και ολοκληρωμένο τρόπο τόσο την ζωή, όσο και την προσωπικότητα και τον αγώνα του φλογερού και ενθουσιώδους πατριώτη. Ο Διονύσιος ήταν μια ολοκληρωμένη οντότητα με μεγάλη μόρφωση. Γεννήθηκε στα μέρη της Παραμυθιάς στα 1540, 1541 ή το 1542. Ασπάστηκε το μοναχικό σκήμα αρκετά μεγάλος. Υπηρετεί ιεροδιάκονος του Πατριάρχη Ιερεμίου Α' του Τρανού, για δέκα ημέρες τοποτηρητής του Πατριαρχικού Θρόνου. Εκλέγεται Μητροπολίτης στη Λάρισα, όπου ενθρονίζεται το 1594, αλλά μεταφέρει την έδρα του στα Τρίκαλα, επειδή στη Λάρισα είχε την έδρα του και ο Τούρκος Διοικητής. Μόνασε στην Μονή Αγίου Δημητρίου του Δικουνίου. Προσπάθησε να παρακινήσει τους Έλληνες να επαναστατήσουν. Πράγματι, όπως αναφέρει ο συγγραφέας «**το κίνημα του Διονυσίου Φιλόσοφου ήταν πρόδρομος για τα μετέπειτα και υστερότερα επαναστατικά κινήματα! Οι αγώνες του Διονυσίου βρήκαν απήχηση στους σκλαβωμένους Έλληνες. Ρίζωσαν στο φρόνημά τους γιατί ήταν μια υπέρβαση και ένα «συινό σκίρτημα» της εθνικής αφύπνισης και της αυτοσυνειδησίας των κατατρεγμένων ραγιάδων**». Το κίνημά του απέτυχε και ο ίδιος συνελήφθη από τους Τούρκους. Κρυβόταν στην «**τρύπα του Σκυλόσοφου**», που βρίσκεται κάτω από το τζαμί του Ασλάν Πασά, στα Γιάννενα. Η εκεί αναθηματική στήλη αναγράφει «**Εν τω σπηλαίω τούτω κατέφυγεν ο Επίσκοπος Τρίκκης Διονύσιος ο Σκυλόσοφος ο Πρωτοστατήσας εις την επανάστασιν της Ηπείρου την 11ην Σεπτεμβρίου 1611. Συλληφθείς δε, εγδάρη ζων**». Ο τραγικός θάνατος αυτού του τόσο σημαντικού άντρα, εξυμνήθηκε από όλους και αποτελεί ακόμη και σήμερα φάρο εθνικής υπερηφάνειας.

Η **Χρύσα Μπογδανοπούλου** στο επόμενο άρθρο μας παρουσιάζει την υμνομλουργική εργασία «**Ωδή εις τους Ηρωϊσμούς των Σουλιατών**», του **Ηλία Μπογδανόπουλου**. Η εργασία αναφέρεται στην ιστορία του Έθνους και στους ήρωες της Επανάστασης του 1821. Διακατέχεται από την πίστη ότι οι ηρωικοί αγώνες των Σουλιατών αποτελούν την κορωνίδα των ευκλεών κατορθωμάτων κατά των Τούρκων. Ο ηρωισμός και η θυσία των Σουλιατών συγκροτούν ένα ασύγκριτο ιστορικό φαινόμενο. Ορμώμενος από την δόξα και την γενναιότητα των Σουλιατών, το 1973 ο υμνογράφος και μελουργός **Ηλίας Μπογδανόπουλος** συγγράφει το Βυζαντινό Ορατόριο «**Ωδή εις τους Ηρωϊσμούς των Σουλιατών**».

Τα δύο τελευταία άρθρα του παρόντος τεύχους σχετίζονται με την ποίηση. Το πρώτο είναι του **Στέλιου Θ. Μαφρέδα** και τιτλοφορείται: «**Το τρίγωνο των πατρίδων και η υπέρβασή τους - Γιάννη Δάλλα** «**Περίακτος**» εκδόσεις τυπωθήτω, 2011». Μας μιλάει για τον ποιητή **Γιάννη Δάλλα**, για την ποίησή του, αλλά και για το έργο του «**Περίακτος**» που έχει ως κεντρικό θέμα τον γενέθλιο τόπο του ποιητή. Αναλύει τα γραπτά του, εστιάζοντας τόσο στην Περίακτο, όσο και σε προγενέστερες συλλογές.